

Fatimai Boldogasszony Általános Iskola és Óvoda
Cím: H-7012 Alsószentiván, Béke út 112.
Telefon/fax: 06-25-504-710
honlap: <https://fatimai.hu>
e-mail: info@fatimai.hu
OM azonosító: 203245

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Alsószentiván, 2025. szeptember 1.

„Ti vagytok a világ világossága. A hegyen épült várost nem lehet elrejteni. S ha világot gyűjtanának, nem rejtik a véka alá, hanem a tartóra teszik, hogy mindenkinek világítson a házban. Ugyanígy a ti világosságotok is világítson az embereknek, hogy jótetteiteket látva dicsőítsék mennyei Atyátokat!”

(Mt 5, 14-16)

„Ha egy öreg ember kimegy a szőlőbe, és az úton talál egy diót, fölveszi, és valahol elülteti. Jól tudja, hogy nem ő fogja élvezni annak a gyümölcsét, hanem a jövő nemzedék... egy fát akarok ültetni, amely a jövőnek hajtja a gyümölcsöt.”

(Szántó Kovács János)

"Úgy érezzük, hogy amit teszünk, csak egy csepp a tengerben. Anélkül a csepp nélkül azonban sekélyebb volna a tenger."

(Calcuttai Teréz anya)

„Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.”

(Szent-Györgyi Albert)

„Ha hajót akarsz építeni, ne azzal kezd, hogy a munkásokkal fát gyűjtetsz, és szó nélkül kiosztod közöttük a szerszámokat, és rámutatsz a tervrajzra. Ehelyett először keltsd fel bennük az olthatatlan vágyat a végtelen tenger iránt.”

(Antoine de Saint-Exupéry)

„A tanítás az optimizmus legnemesebb megnyilvánulása.”

(Collen Wilcox)

„A világon mindenkinek hinnie kell abban, hogy képes valami olyasmit nyújtani, amit a világ nélküle nem kapna meg.”

(Gilbert Keith Chesterton)

Olyan lesz a jövő, mint amilyen a ma iskolája.

(Szent-Györgyi Albert)

A nagy tanár olyan általános élet- és munkaszemléletet ad a diákjainak, amivel képesek egészen különböző területeken is megállni a helyüket, olyanokon is, amikről konkrétan semmit sem tanultak az iskolában.

(Mérő László)

Egy tanárnak minden körülmények között morális példát kell adnia. Nem cselekedhet másként.

(Cornides István)

TARTALOM

BEVEZETŐ.....	6
1. <i>Az intézmény küldetésnyilatkozata</i>	6
2. <i>A Pedagógiai Program törvényi háttere</i>	6
1. Az óvoda nevelési programja	7
1.1. <i>Óvodánk nevelési alapelvei, értékei és célkitűzései</i>	7
1.2. <i>Óvodai nevelő munkánk feltételei</i>	7
1.3. <i>Katolikus gyermekkép</i>	8
1.4. <i>Katolikus óvodakép</i>	8
1.5. <i>Óvodai nevelésünk feladatai</i>	9
1.6. <i>Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai</i>	13
1.6.1. <i>Játék</i>	13
1.6.2. <i>Verselés, mesélés</i>	14
1.6.3. <i>Ének, zene, népi játék, tánc</i>	15
1.6.4. <i>Rajzolás, festés, mintázás, kézi-munka</i>	16
1.6.5. <i>Mindennapos mozgás</i>	17
1.6.6. <i>Külső világ tevékeny megismerése</i>	18
1.6.7. <i>Munka jellegű tevékenység</i>	19
1.6.8. <i>Tevékenységekben megvalósuló tanulás</i>	20
1.7. <i>Az óvodai élet megszervezése</i>	21
1.8. <i>Egészségnevelési és környezeti nevelési alapelvek, programok, tevékenységek</i>	22
1.9. <i>A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén</i>	23
1.10. <i>A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések</i>	24
1.10.1. <i>Az esélyegyenlőséget érintő fogalmak</i>	24
1.10.2. <i>A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység</i>	25
1.10.3. <i>A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló tevékenység</i>	25
1.11. <i>A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység</i>	26
1.12. <i>Az óvoda kapcsolatrendszere, szülő, gyermek, pedagógus együttműködés formái</i>	27
1.12.1. <i>Az óvoda és a család kapcsolata</i>	27
1.12.2. <i>Az óvoda és az iskola kapcsolata</i>	28
1.12.3. <i>Az óvoda külső kapcsolatai</i>	28
2. Az iskola nevelési programja	30
2.1. <i>A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai</i>	30
2.1.1. <i>Nevelő és oktató tevékenységünk általános alapelvei</i>	30
2.1.2. <i>Nevelésfilozófiai megközelítés</i>	34
2.1.3. <i>Az iskolában folyó nevelés és oktatás céljai és feladatai</i>	35
2.1.4. <i>Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszköz- és eljárásrendszere</i>	36
2.2. <i>A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</i>	38
2.3. <i>Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</i>	40

2.3.1. Az egészségfejlesztési program alapelvei.....	40
2.3.2. Az elsősegélynyújtással kapcsolatos pedagógiai feladatok	41
2.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	42
2.4.1. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:	43
2.4.2. A közösségfejlesztés fő területei:.....	44
2.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	48
2.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:.....	48
2.5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre.....	48
2.6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	49
2.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	49
2.6.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	49
2.6.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	50
2.6.4. A sajátos nevelési igényű tanulók segítségének programja.....	50
2.6.5. A sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatását segítő program.....	54
2.6.5.1. A beszédfigyatekos tanulók megsegítésére irányuló program.....	54
2.6.5.2.: Az enyhe fokban értelmi sérült tanulásban akadályozott tanulók fejlesztését segítő program	57
2.6.5.3. A pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók (részképességzavar) fejlesztését segítő program	58
2.6.5.4. Tantárgyakra lebontott követelmények a mozgáskorlátozott tanulók képzése során.....	60
2.6.5.5. A halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztését segítő program	62
2.6.6. Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelemi feladatok ellátása	63
2.6.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	65
2.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	66
2.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	67
2.8.1. Szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei az iskolában	67
2.8.2. Óvoda – iskola együttműködés formái	68
2.8.3. Az intézmény egyéb kapcsolatai.....	69
2.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata.....	69
2.9.1. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái és időpontjuk:.....	69
2.9.2. A vizsgák lebonyolítása	72
2.9.3. Az egyes vizsgatárgyak számonkérési formái:	73
2.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	74
3. Az intézmény helyi tanterve	76
3.1. A helyi óratervek	76
3.1.1. A választott Kerettanterv megnevezése	76
3.1.2. A kötelező, a kötelezően választandó, a szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám	76
3.2. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	78
3.3. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei, felvétel, felvételi vizsga.....	79
3.4. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	79

3.5. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése, képzése.....	81
3.6. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	81
3.7. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái.....	81
3.7.1. Az értékelés célja:	81
3.7.2. Az értékelés alapelvei	81
3.7.3. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	84
3.7.4. A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, a jutalmazás elvei.....	85
3.7.5. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje):	87
3.8. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása.....	88
3.9. Mindennapos testnevelés	90
3.10. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	92
3.11. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	92
3.12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	94
3.12.1. Az iskola egészségnevelési elvei	94
3.12.2. Az iskola környezeti nevelési elvei.....	96
3.13. Projektoktatás.....	97
3.14. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	97
Záró rendelkezések.....	99
4. A Pedagógiai Program jóváhagyása és elfogadása	99

BEVEZETŐ

1. Az intézmény küldetésnyilatkozata

Intézményünk küldetését névválasztásunkkal is szeretnénk kihangsúlyozni, a Fatimai Boldogasszony elnevezéssel ugyanis legfontosabb törekvéseinkre is igyekszünk utalni.

A fatimai kegyhely a Rákosi-diktatúra legkeményebb időszakában született. A vasfüggönyön túl átjutó szobor története arra is utat mutat, hogy **hitünket, kitartásunkat, értékrendünket és elveinket a legnehezebb időkben sem adhatjuk fel.**

A fatimai jelző utal a zarándokhelyre, illetve arra, ahogy a kegyhely a búcsúnapokon a térség minden részéből vonzza a látogatókat, úgy az óvodánk és iskolánk is **a térség számára kíván keresztény szellemiségű oktatást nyújtani** egy olyan befogadó intézményként, ahol a helybeliek évtizedek óta elfogadják azt, hogy a tanulók jó része bejáró és ez soha nem jelentett feszültséggócot.

A Boldogasszony, mint archaikus kifejezés a régi kalendárium jeles napjaira, a mezőgazdaság munkálataira (pl. Gyümölcsoltó Boldogasszony, Sarlós Boldogasszony) is egyaránt rámutat. Vidéki, kis óvodaként, iskolaként szeretnénk tanulóinkban meggyökereztetni a **magyar táj, és a szűkebb szülőföld szeretetét**, s azt, hogy az ide járó diákok legyenek büszkék földműves őseikre és mezőgazdasági jellegű kistelepülésünkre is.

Elnevezésünk emellett a Boldogasszony anyánk című régi katolikus éneke is utal, amely egykoron nemzeti himnuszunknak számított. Így elnevezésünk **magyarságunkat** is kifejezi, **nemzeti hagyományaink tisztellete és megbecsülése** iránti elkötelezettségünket is mutatja.

Ha pedig a lélektani oldalt nézzük, a boldog kifejezésre utalva pozitív töltete is van ennek az elnevezésnek. Márpedig alapcélunk, hogy intézményünkben a **keresztény vallás evangéliumi főparancsának megfelelően szeretetteljes, családi légkörben nevelkedve** tanulóink jól, boldogan érezzék magukat. Ugyanígy mindent megteszünk azért, hogy ne csak a harmonikus légkör miatt emlékezzenek ránk szíveen vissza tanulóink, hanem az **itt kapott tantárgyi tudásra és erkölcsi alapelvekre, keresztény értékekre saját boldog jövőjüket, családi életüket is megalapozhassák majd**, hasonlóan ahhoz az emberhez, aki házat nem homokra, hanem sziklára építette meg.

Olyan óvodát és iskolát kívánunk működtetni tehát, amely **megbízható tudást, az idő próbáját is kiálló állandó keresztény értékeket közvetít tanulóinak**, amelynek hasznát vehetik, s semmiféle hátrányát nem érezve annak, hogy kistelepülésen, a Fatimai Szűz falujában tanultak.

2. A Pedagógiai Program törvényi háttere

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti Köznevelésről
- 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012.(XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 5/2020. (I. 31.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. Rend. a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus továbbképzés rendszeréről
- 77/2025. (IV. 15.) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

1. Az óvoda nevelési programja

1.1. Óvodánk nevelési alapelvei, értékei és célkitűzései

- Óvodánkban a nevelőmunkát az **Óvodai nevelés országos alapprogramja** (363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet 1. melléklete) illetve a 77/2025. (IV. 15.) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról alapján szervezzük.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésénél figyelembe vesszük **A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit** (32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 1. melléklete).
- Óvodánk **katolikus óvoda**, nevelői tevékenységünket a **katolikus egyházi dokumentumok** nevelésre vonatkozó **alapelveinek, célkitűzéseinek** figyelembe vételével végezzük.
- A **keresztény nevelés** mellett fontosnak tartjuk, hogy alakuljon ki a gyermekekben a környezettudatos magatartás. Nevelésünkkel, élményszerző sétáinkkal szeretnénk elérni, hogy kialakuljon bennük a természet iránti szeretet és annak védelme, tisztelete. Ennek érdekében kihasználjuk a településünkön található környezeti adottságokat (óvodát körülölelő erdő, templomkert, dombvidék), így közvetlen tapasztalatszerzési lehetőségeket is biztosítunk.
- Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelve, hogy a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – **szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem** illeti meg. Az óvodai nevelésnek a **gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére** kell irányulnia a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával oly módon, hogy minden gyermek **egyenlő eséllyel** részesülhessen színvonalas nevelésben.
- Óvodánk – **elfogadó, segítő, támogató és személyiségnevelő** szerepe értelmében – a gyermek **életkorának megfelelő környezetet teremt**, különös gondot fordítva az **érzelmi biztonságot** nyújtó **derűs, szeretetteljes légkör** kialakítására.
- Meggyőződésünk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a **család joga és kötelessége**, s ebben óvodánk **kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő** szerepe van. Ezt a kiegészítő, hátránycsökkentő feladatunkat – a **gyermekek védelme és harmonikus fejlődése** érdekében – **szakmailag összehangolt módszertani szabadsággal és innovatív törekvésekkel** végezzük úgy, hogy érvényesüljenek azok az általános **szakmai igények**, melyeket a társadalom az óvodai neveléssel szemben megfogalmaz.
- Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell. Az óvodai nevelésünkben megjelennek az innovatív – pedagógiai törekvések.

1.2. Óvodai nevelő munkánk feltételei

- Óvodánk a Fatimai Boldogasszony Általános Iskola és Óvoda **intézményegységeként** működik az intézmény Béke utca 56/b cím alatti épületrészében; 2020. szeptember 1. óta a Székesfehérvári Egyházmegye fenntartásában. A 2022-2023-as nevelési évben az óvoda teljeskörű felújítása és bővítése megtörtént. Az óvodafejlesztés Spányi Antal, megyéspüspök és a Székesfehérvári Egyházmegye jóvoltából valósult meg. Az óvodaudvar felújítása is 2023-ban történt meg. Új kültéri játékokkal gyarapodott az intézmény udvara. **Egy csoportszoba**, (a hozzá tartozó kiszolgálóhelyiségekkel, mint mosdó, gyermek- és felnőtt öltöző) ad lehetőséget a gyermekek nevelésére, fejlesztésére.
- Csoportszobánk **tágas, világos**, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, természetes anyagokkal vesszük körbe a gyermekeket. A berendezési tárgyak **esztétikusak**, jól szolgálják a gyermekek **kényelmét**, valamint **mozgás- és játékgényét**. A gyermekek által használt tárgyak, eszközök **biztonságosak** és számukra is hozzáférhetően vannak elhelyezve. Az óvodai bútorzat cseréje is a 2023-as felújítás során valósult meg. Immáron a megfelel a gyermekek változó testméretének, valamint lehetőséget biztosít a gyermekek egészségének megőrzésére, fejlődésére. A gyermekek óvodai életének szinterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. A mozgás- és játékgényük kielégítését biztosítja az újonnan kialakított tornaszoba. Az óvoda lehetőséget biztosít megfelelő munkakörnyezet kialakításra is.

- Az óvodai munkatársak felkészülését, a megbeszéléseket, illetve a szülők fogadását a **vezetői iroda** biztosítja. Óvodánk egy modern **tálaló konyhával** rendelkezik az ételeket egy külsős cég főzőkonyhája biztosítja.
- Az óvodai tevékenység legnagyobb része – a **játék**, a **foglalkozások**, az **étkezés** és a **pihenés** – a csoportszobában zajlik. Ezeket egészítik ki a csoportszobán kívüli tevékenységek, a **kirándulás**, a **testmozgás**, az **udvari játék**, a fejlesztő **foglalkozások**, a szervezett látogatások (**kiállítás**, **színház** stb.), valamint az egyéb foglalkozások (**úszás**, **séta**, **iskolai játszótérezés** stb.).
- Az óvodánk nevelőtestületét **2 fő óvodapedagógus** – közöttük az intézményegység-vezető - alkotják, **több éves szakmai tapasztalattal, gyakorlattal** rendelkeznek. Törekszünk arra, hogy a vegyes csoportban együtt dolgozó pedagógusok **harmonikusan egészítsék ki egymást** a nevelői munka minden területén. A csoportot érintő nevelőmunkát közösen tervezik, szervezik és értékelik, a **fokozottan egyéni bánásmódot** igénylő gyermekekkel kapcsolatos teendőiket folyamatosan egyeztetik.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése **speciálisan képzett szakember** közreműködésével történik, szükség esetén az iskolai fejlesztőpedagógus segítségével.
- A nevelőmunkát a csoportban **szakképzett dajka** segíti.
- Az óvodában a nevelőmunka **kulcsszereplője az óvodapedagógus**, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. **Jelenléte** az óvodai nevelés **teljes időtartamában** fontos feltétel, hiszen **elfogadó, segítő, támogató** attitűdje mintát ad a gyermek számára.
- Óvodánkban a létszámból adódóan **egy vegyes életkorú** csoport működik, a **szülői igények** és az intézmény **lehetőségek** maximális figyelembevételével.
- Kiemelkedően fontos az óvodapedagógus **önművelésre, önkitaljesítésre törekvő, innovatív személyisége**. **Az egész életen át tartó tanulásnak** jelen kell lennie a nevelők mindennapjaiban, ezért figyelemmel kísérjük az óvodát érintő **pályázatokat, továbbképzéseket**. Szükségesnek tartjuk és támogatjuk az óvodai nevelőmunka **eredményességét, színvonalát** emelő **praktikus és gyakorlatorientált** továbbképzéseken történő részvételt, a jó gyakorlatok megismerését, alkalmazását. Pedagógiai programunk sikeres megvalósítása érdekében **folyamatos önképzéssel és intézményes továbbképzéssel** fejlesztjük **szakmai műveltségünket**.

1.3. Katolikus gyermekkép

Az országos alapprogrammal és a keresztény emberképpel összhangban alapelvünk, hogy:

- az ember mással **nem helyettesíthető**, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is **egyedi személyiség** és **szociális lény** egyszerre;
- a gyermek **fejlődő személyiség**, fejlődését genetikai **adottságok**, az érés **sajátos törvényszerűségei**, a spontán és tervszerűen alkalmazott **környezeti hatások** – beleértve a **spontán és tudatos nevelő hatásokat is** – együttesen határozzák meg;
- e tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, **életkori szakaszonként** és **egyéneként változó** testi és lelki szükségletei vannak;
- a személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő **személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó**.
- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

1.4. Katolikus óvodakép

- Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
- Az óvoda a köznevelési rendszer **szakmailag önálló nevelési intézménye**, a családi nevelés **kiegészítője**, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépéséig.
- Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek **fejlődésének és nevelésének megfelelő feltételeit**.

- Alapvető óvodai feladataink (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) ellátásával párhuzamosan a gyermekekben megteremtjük a következő életszakaszba, a **kisiskoláskorba való átlépés** belső pszichikus feltételeit.
- Nevelésünk célja, hogy elősegítsük óvodásaink **sokoldalú, harmonikus fejlődését**, gyermeki személyiségük **kibontakozását**, valamint (a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében) a **hátrányok csökkentését**.
- Az óvodai nevelésben alapelv, hogy
 - a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
 - b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,
 - c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- Az óvodai nevelés folyamatában gondoskodunk a gyermeki **szükségletek kielégítéséről**, az **érzelmi biztonságot** nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai **légkör megteremtéséről**, a **testi, a szociális és az értelmi képességek** egyéni és életkor-specifikus **fejlesztéséről**, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő **tevékenységekről**, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető **játékról**, e **tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról**, **emberi értékek közvetítéséről**; a **gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről**.
- Az egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.
- 3-7 éves kor között a gyermek **rácsodálkozik a teremtett világra**, s nagyon fontos, hogy a felnőttek **mutatnak meg nekik először**. Az óvodás évek döntőek a gyermek életében, ezért **tudatosan kell keresni** azokat a nevelési módszereket és **szervezni** azokat a tevékenységi tartalmakat, melyek körülveszik és eligazítják őket ebben az életkorban. A gyermekek az **őket körülvevő felnőttek visszajelzéseiből** tudják, hogy milyenek, milyen ez a világ és hol van benne a helyük. Egész életükre meghatározó tehát, hogy hogyan fejlesztjük személyiségüket, s milyen értékeket közvetítünk számukra.
- Az **óvodai tevékenységeken keresztül** a gyermekek számára az életkorukhoz és egyéni képességeikhez igazodó **általános emberi értékeket** és **keresztény értékrendet**, valamint **művelség tartalmakat** közvetítünk.
- Nevelőmunkánk egyben **Isten-szolgálat** is. Ezt szem előtt tartva **fordulunk a gyermekek felé**, akikben az óvodapedagógusok által közvetített szereteten keresztül alakul ki a **lelki biztonság érzése**, mely egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele.
- Óvodánkban semmiféle **előítélet kibontakozásának** nem adunk teret.
- Az esetlegesen nem magyar nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzeti hagyományok átörökítését, a nemzeti-ségi gyermekek nyelvi nevelését.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

1.5. Óvodai nevelésünk feladatai

Óvodai nevelésünk feladatait az **Óvodai nevelés országos alapprogramja** alapján, a **katolikus egyházi dokumentumok, kifejezetten a KETT-módszer** nevelésre vonatkozó **céljainak és feladatainak** figyelembevételével határoztuk meg.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- a) az egészséges életmód alakítása, a testi fejlődés elősegítése, környezeti nevelés a település és az óvoda festői környezetére alapozva;
- b) az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- c) az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.
- d) hitéleti nevelés: a katolikus értékrend és életvitel közvetítése.
- e) differenciált képességfejlesztés, hátránycsökkentés, gyermekvédelem.

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmód kialakítása, a testi fejlődés elősegítése érdekében végzett feladataink az **alapprogram** alapján:

- a **gyermek gondozása**, testi szükségleteik, **mozgásigényük** kielégítése;
- a harmonikus, **koordinált mozgás** fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki **testi képességek, állóképességének és teherbíró** fejlődésének segítése;
- a gyermek **egészségének védelme**;
- az **egészséges életmód, a testápolás**, a tisztálkodás, **az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés** szokásainak alakítása; az étkezésre odafigyelünk, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges **egészséges és biztonságos környezet** biztosítása;
- a **környezet védelméhez és megóvásához** kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel együttműködve – **speciálisgondozó, prevenciós és korrekciós** testi, lelki nevelési feladatok ellátása;
- **életvezetési készségek fejlesztése**, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége.

A **lelki, érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés** érdekében, az **alapprogram** és a **katolikusnevelésre** vonatkozó egyházi dokumentumok alapján:

- elengedhetetlen, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor **kedvező érzelmi hatások** ériék;
- tekintettel vagyunk az óvodáskorú gyermekek magatartásának alapvetően **érelmivezéreltségre**;
- elengedhetetlennek tartjuk, hogy a gyermekeket az óvodában **érzelmi biztonság, állandóértékrend**, derűs, kiegyensúlyozott, **szeretetteljes légkör** vegye körül;
- fontos, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot **pozitív attitűd, érzelmi töltés** jellemezze;
- az óvoda egyszerre segíti a gyermek **erkölcsének, szociális érzékenységének fejlődését**, támogatja **éntudatának alakulását** és teret enged **önkifejező törekvéseinek**;
- az óvoda a gyermeket annak elfogadására, megértésére neveli, hogy az **emberekkülönböznek egymástól**, ugyanakkor eredményesen **képesek** kiegészíteni egymást **közös tevékenységeikben**;
- a gyermeki magatartás alakításának érdekében az óvodapedagógusok, valamint az óvoda valamennyi alkalmazottjának **kommunikációja, bánásmódja és viselkedése** példaértékű;
- óvodánk **közös élményeken alapuló tevékenységekkel** alapozza meg a szocializáció szempontjából meghatározó **erkölcsi tulajdonságokat** (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), **akarati tényezőket** (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) és az azokhoz kapcsolódó **szokásrendszereket**.
- Az óvoda a **gyermek nyitottságára épít**, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutató jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése **modellértékű szerepet** tölt be.

- A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** esetében különösen jelentős az **óvoda együttműködő szerepe** az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az **anyanyelvi fejlesztés és nevelés**, illetve a **hagyományápolás** érdekében végzett feladataink az **alapprogram** alapján:

- az anyanyelvi nevelés **valamennyi tevékenységi forma keretében** megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – **beszélő és meghallgatni tudó környezet kialakításával, helyes mintaadással és szabálykövetéssel** – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van;
- nevelés közben **kiemelt figyelmet fordítunk** az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére, **fenntartjuk és ösztönözzük** a gyermekek természetes beszéd- és kommunikációs kedvét a gyermekek meghallgatásával, a kérdéseikre adott válaszokkal és a beszélgetést támogató további kérdésekkel;
- **oldott, derűs légkört teremtünk**, melyben a gyermekek **közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédkész-sége** kialakul, fejlődik;
- törekszünk a gyermekek **érthető, kifejező és meggyőző** beszédképességének kialakítására;
- Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.
- megismertetjük a gyermekeket a **magyar népköltészet, dalkincs és népi hagyományok** gazdag kincsés-tárával, de a népi kultúrának csak azon elemeit építjük be nevelőmunkánk folyamatába, melyek igazodnak óvodai nevelésünk **keresztény értékrendjéhez** és az óvodások **életkori sajátosságaihoz**;
- óvodánkban tudatosan törekszünk arra, hogy a **családi ünnepeket**, valamint az **egyházi évünnepeit valódi tartalommal** töltsük meg, és megtanítsuk a gyermekeket – és közvetetté családokat is – az ünneplésre;
- a gyermeki nyitottságra építve segítjük a gyermekeket, hogy **megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket**, mely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja.

Az **értelmi fejlesztés és nevelés, tapasztalatszerzés** érdekében végzett feladataink az **alapprogram** alapján:

- a gyermeki nyitottságra építve **elősegítjük**, hogy a gyermekek **megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket**, hogy **rá tudjanak csodálkozni** a természetben, az építettkörnyezetben megmutatkozó **jelenségekre, emberi alkotásokra**;
- a gyermek **egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára** – mint életkori sajátosságra –, valamint **meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire** építve biztosítjuk a gyermekeknek azokat a **változatos tevékenységeket**, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről;
- **rendszeresszük, bővítjük** és – különböző tevékenységekben, élethelyzetekben – **gyakoroltatjuk** a gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatait, ismereteit;
- valamennyi értelmi képesség, de különösen a **képzelet** és a **kreativitás fejlődését** elősegítő, ösztönző **környezet** biztosításával fejlesztjük a gyermekek **érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelemét, képzeletét, gondolkodási- és alkotóképességét**.

A hitéleti nevelés

A **katolikus értékrend és szokásrendszer közvetítése** érdekében végzett feladataink célja, hogy a gyermekeket az **isten-és emberszeretet felé vezető útra irányítsuk**. Ehhez a munkához olyan nevelőkre van szükség, akik a **Jóisten szeretetében vannak**, akik tudják, hogy „**nem az számít, mit mondanak és tanítanak, hanem az, hogy mit és hogyan cselekszenek**”.

- Mindennapi keresztény nevelésünk gyakorlati megvalósításában a **napi imának** jelentős szerepe van, hiszen az imádságra nevelés a hívő élet alapja. A gyermekek imádságos életét – természetes körülmények között – a **közös családi imádság** alapozza meg. Ezért fontos, hogy az óvodai csoportban **legyen legalább egy kis mag**, akik már otthon magukba szívták az imádkozás örömteli légkörét, amire aztán az

óvodapedagógus **alapozhat**. Egész másként viselkednek a többiek is, ha van a gyermektársak között olyan, **aki példát mutat**.

- A hét első nevelési napján **közös gyertyagyújtással és rövid imádsággal** indítjuk a hetet. Az énekes imák kiválasztásánál a gyermekek életkori sajátosságait szem előtt tartjuk. Az énekek és imák váltakoztatásával **tesszük élményszerűvé** az imádságos együttléteket. A gyermekek ily módon szinte észrevétlenül **tanulják meg a legalapvetőbb imádságokat** (Miatyánk, Üdvözlégy). Fontos, hogy az óvodapedagógus **úgy irányítsa őket**, hogy egy idő után merjenek saját szavaikkal is kérni, hálát adni, köszönetet mondani mindenért, amit Istentől kaptak.

A reggeli imádság alkalmat nyújt:

- az elhallgatásra, **elcsendesülésre**;
 - a **jó szándék** felindítására;
 - az **akarat fejlesztésére**;
 - a **hála érzésének felébresztésére**;
 - a **lelkiismeret nevelésére**.
- Katolikus óvodánk lehetőséget nyújt arra, hogy a gyermekek végigjárják az **ima életfejlődési fázisainak** életkoruk által megengedett alábbi fokait:
 - a gyermek, amikor körülötte imádkoznak, **megtanul Istenre, Jézusra figyelni**;
 - **ő maga is mond rövid köszönetet**, vagy kérést;
 - megtanulja a **keresztvetést** és néhány **egyszerű, rövid imádságot**;
 - **együtt imádkozik és énekel** másokkal;
 - **szokásává válik** az imádkozás.
 - A reggeli imák keretében alkalom nyílik a gyermekek **ismereteinek bővítésére, elmélyítésére az egyház ünnepeivel kapcsolatban**. Természetes, hogy a katolikus egyházi év ünnepei alkalmával (karácsony, húsvét, pünkösd stb.) szó esik a Szentírásról és az ünnep tartalmáról. Mindez nem jelenti az egyházi ünnepek óvodai megünneplését, hiszen a mi feladatunk az ünnepvárás, a **megfelelő előkészítés**. Az ünneplés a **családban, a templomban történik**.
 - Közös étkezések előtt elcsendesedünk és **áldást kérünk** ételünkre, étkezés után **köszönetet mondunk és hálát adunk** az enivalóért.
 - Feladatunk annak elérése, hogy a **vallás** ne a gyermekek mesevilágának, hanem **mindennapi életének** legyen része. Minthogy a hat éven aluli gyermekek nem képesek tényszerű tudás elsajátítására, óvodánkban **nincs hitoktatás**. Nevelőink életpéldájukkal és tevékenységükkel teremtenek szeretetteljes légkört, melyben a gyermekek **megtapasztalhatják** Jézus szeretetét. Az olyan keresztény értékek megtanítására és gyakoroltatására törekszünk, mint a **bizalom**, a **szeretet**, a **jóindulat**, a **megbocsátás** és a **türelem**.

A differenciált képességfejlesztés, hátránycsökkentés és gyermekvédelem

A **differenciált képességfejlesztés, hátránycsökkentés és gyermekvédelem** érdekében végzett feladataink célja, hogy óvodásaink **személyiségüket** – adottságaikkal, fejlődésükkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban – **minél teljesebben bontakoztathassák ki**. Ezek formái:

- a teljes óvodai csoportra vonatkozó **differenciált foglalkozásvezetés**, a **tehetséges gyermekek** terhelése, fejlesztése, a gyermekeknél a tanulási képességeket hátrányosan befolyásoló **pszichikus funkciók korai azonosítása** és – szükség esetén szakember bevonásával – **ezek fejlesztése**, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek **felzárkóztatása**;
- szülői igény alapján, óvodapedagógus felügyelete mellett, szakemberek által megtartott **szervezett foglalkozások** (úszás, színházlátogatás stb.), szükség esetén – az esélyegyenlőség biztosításának szem előtt tartásával – **szociális támogatás nyújtásával**;
- szakemberek által biztosított **logopédiai ellátás**, a sajátos nevelési igényű gyermekeket érintő **habilitációs és rehabilitációs foglalkozások**;
- a intézményegység-vezető óvodapedagógus **gyermekvédelmi feladata és felelőssége** – szükség esetén a gyermekvédelmi felelős együttműködésével – az új óvodások **befogadása és zökkenőmentes beilleszkedésük elősegítése**, a családi környezet **személyes megismerése** és a folyamatos **kapcsolattartás**, szükség esetén a **felzárkóztatás** vagy **tehetséggondozás** elősegítése, **megvalósítása**, az esélyegyenlőség biztosítása tanácsadás vagy **szociálístámogatások megszervezése** révén.

1.6. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Az óvodai nevelés feladatait óvodapedagógusaink az **alábbi tevékenységek megtervezése, megszervezése, végrehajtása és értékelése** révén végzik el:

- játék;
- verselés, mesélés;
- Ének, zene, népi játék, tánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézi-munka;
- Mindennapos mozgás
- a külső világ tevékeny megismerése;
- munka jellegű tevékenységek;
- tevékenységekben megvalósuló tanulás.

Az óvodapedagógusok **tevékenységet tervező, szervező, végrehajtó és értékelő** munkáját az **intézményegység-vezető** és az **intézmény főigazgatója** koordinálja és ellenőrzi.

1.6.1. Játék:

- A **játék** az óvodáskorú gyermek mindennapjait átszövő, számára **alapvető** tevékenység, hiszen a játék a kisgyermekkor legfontosabb és **legfejlesztőbb tevékenysége**, s így az óvodai nevelés **leghatékonyabb** eszköze.
- Az óvodában előtérbe kell helyezni a **szabadjáték érvényesülését**. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.
- A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt: a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtve, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.
- A játék – azaz a szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – **a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete**, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.
- A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész **személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé**.
- A játék nem csak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte **észrevétlenül tanul a gyermek**, hanem azért is, mert a játékban **kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket**.
- Ugyanakkor **megoldási módokat kaphat** bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újraélheti kellemes élményeit.
- **A játék célja és feladata:**
 - a játéktevékenységeken keresztül a **külvilág elemeinek megismertetése**;
 - a játék **formáinak és tartalmának** gazdagítása;
 - a **szociális kreativitás, pszichikumfejlesztése** (kreatív együttműködés, magatartásmódok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, ízlésformálás, társas kapcsolatok, konfliktusmegoldások);
 - egyéni élményeken túli, **közös élményszerzési** lehetőségek kihasználása;
 - a játék rendjének **szokássá** válása;
 - **egészséges versenyszellem** kialakítása.

- Az óvoda és az óvodapedagógusok feladata, hogy a gyermek szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játéklehetőségeihez **megfelelő helyszínt és nyugodt légkört biztosítsanak**. A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógusnak tudatosan kell felhasználnia – a nevelés folyamatában – céljai eléréséhez.
- Az óvodában fontos a **szabad játék túlsúlyának** érvényesülése. A játék kiemelt jelentősége az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is megmutatkozik.
- A kisgyermek **első valódi játszótársa** a családban, **az óvodában** is a felnőtt, a szülő és az **óvodapedagógus**. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor aszabad játékfolyamat kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezővé válik, ha a játékfolyamat elakad. Az **óvodapedagógus jelenléte** teszi lehetővé a gyermekek közötti **játékkapcsolatok kialakulását** is.
- A játék „**szellemi alkotás**” is, hiszen a gyermek gondolatban megalkotja, kitalálja a játék szereplőit és bármilyen eszközzel vagy tárggyal helyettesíti azokat.
- Minden gyermeki tevékenység – beleértve a játékot is – felosztható **spontán** és az óvodapedagógus által **irányított** tevékenységre.
- A játszó gyermek megfigyelése során képet kapunk mozgásigényéről, érzelmeiről, élményeiről, ismereteiről. A **gyermek játéka létforma, személyiségi fejlődésének alapja, fejlesztésének legfőbb eszköze**.
- A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékműformákhoz, a **gyakorló-, a szimbolikus, a konstruáló, valamint a szabályjátékokhoz**.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus – feltételteremtő tevékenysége mellett – szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
- A **gyakorlójáték** során a gyermek a mozgást, a manipulációt, a verbális kifejezőkészséget **gyakorolja** és közben **rácsodálkozik** saját testére, mozdulataira, hangjára, a tárgyakra, a világra, és ez örömmel tölti el. A **szimbolikus szerepjáték** lehetőséget ad a gyermeki személyiség kifejezésére, fejlesztésére a mesék, foglalkozások, napi élmények eljátszása közben. A gyermek átélheti, milyen más szereplő „bőrébe bújni”. A **konstruáló-építőjátékban** összpontosítja figyelmét, elcsendesedik, átéli az alkotás örömét. A **szabályjáték** jó alkalom a helyes önismeret és a lelkiismeret nevelésére, az önzetlenség, a lemondás és a türelem kifejlesztésére. Saját készítésű fejlesztőjátékokkal színesítjük játéktárunkat (pl.: memória-, társasjáték, célba-dobó stb.). Konfliktus esetén bocsánatkérésre, békülésre ösztönözzük a gyermekeket.
- A **barkácsolás** nagyon változatos tevékenységeket biztosít a gyermekek számára (vágás, ragasztás, tépés, szövés, fonás, varrás).
- Jót és jól játszani. Ez a gyermek legfontosabb dolga az óvodában. **Az óvodapedagógus feladata megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljai elérése érdekében** és szükség esetén, indirekt módon befolyásolni.

1.6.2. Verselés, mesélés

- A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a **gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez**, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A **mondókák, dúdolók, versek** ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.
- A **magyar gyermekköltészet**, a népi, dajkai hagyományok jó alkalmat, erős és gazdag alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.
- A **mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének legfőbb segítője**. A mese képes olyan „varázseszközként” működni, mely miközben örömet okoz, élményt szerez, észrevétlenül fejleszti az értelmi, érzelmi, szociális kompetenciákat.
- A mese – képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel is – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

- A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.
- Az éloszavas mese **különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására**. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.
- A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy **érzelmi biztonságban** érzi magát. A mesehallgatás során **belső képvilágot jelenít meg**. A belső képalkotás folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.
- A mese tárgyi világot is megelevenítő, áttelekítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.
- A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.
- A gyermek **saját vers- és mesealkotása**, annak mozgással és / vagy ábrázolással történő kombinálása az **önkifejezés** egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.
- Az óvodában a **népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek** egyaránt helyük van. A gondosan kiválasztott irodalmi anyag a gyermek érzelmein át épül be ízlésvilágába és alapozza meg „kulturális anyanyelvét”.
- A verselés, mesélés **célja és feladata**:
 - annak elérése, hogy a gyermek **szívesen hallgassa a mondókát, verset, mesét**, s ezen keresztül váljon az irodalmi élmények érzékeny, aktív befogadjává;
 - változatos irodalmi élmények nyújtásával az **érdeklődés felébresztése a könyv, a színház iránt**, hiszen a későbbiekben így válik a gyermekből az esztétikai élményekre érzékeny, művelt ember;
 - mindennapos mese- és versmondással, illetve hallgatással **fejleszteni a gyermek szókincsét, kifejezőképességét, képzeletét**;
 - játékos mozgással összekapcsolt versekkel, mesékkel **érzelmi élményt** közvetíteni, ezzel a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődését biztosítani;
 - a **közösségi nevelést** – a mesék adta példákon keresztül – elősegíteni;
 - népmesei minták segítségével alakítani a gyermek **konfliktuskezelési** módját, fejleszteni problémamegoldó képességét, erkölcsi érzékét, ítélőképességét.
- Az óvodapedagógusnak figyelmet kell fordítania az **irodalmi környezet megteremtésére**. A csoportszobában kialakított mesesarokban a gyermekek bármikor használhatják a bábparavánt, a bábokat, a dramatikus kellékeket és a kihelyezett mesekönyveket lapozhatják.
- Az **óvodapedagógusi beszédminta** alapján – a befogadás és a gyakorlás által – a gyermekek kiejtése csiszolódik, szóképzésük gyarapodik, anyanyelvük, irodalmi szépérzékük fejlődik.

1.6.3. Ének, zene, népi játék, tánc

- Az ének, zene, népi játék, tánc **tevékenység** során az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.
- Az élményt nyújtó, közös ének-zenei tevékenységek során a **gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet**.
- A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, illetve **néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik**.
- Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a **zenei anyanyelv** kialakulását.

- A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközzel szolgálnak a gyermek **zenei képességeinek** (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és **zenei kreativitásának** alakításában.
- A **zenei anyag** többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.
- Az éneklés, zenélés, gyermektánc – a felnőtt minta spontán utánzásával – a gyermek **mindennapi tevékenységének** részévé válik.
- Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.
- Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.
- A **zene hatása olyan formáló erő, mely az egész személyiségre hat.** Az értékes zene fogékonnyá teszi az embert a **szép befogadására**, formálja ízlését és emberi magatartását. **Minden népzenei nevelésének a saját néphagyományából kell kiindulnia.**
- Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc tevékenység **célja és feladata:**
 - a gyermek **zenei kreativitásának** elősegítése a jó légkör, a nagy mozgástér és a megfelelő eszközök biztosításával;
 - az **énekes játékok, a zene megszerettetése**, a szép, tiszta éneklésre való szoktatás;
 - a gyermek **zenei hallásának, ritmusérzékének**, zenei emlékezetének fejlesztése;
 - a zenehallgatás anyagának kiválasztásával is **értéket közvetíteni**;
 - a **zenén keresztül is közelebb kerülni a Mennyei Atyához**, s a zene, éneklés segítségével is kifejezni háláadásunkat.
 - a zenei ízlés, a mozgáskultúra formálása, valamint az alkotókedv ösztönzése.

1.6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi-munka

- A **rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi-munka** mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a **tehetségek felismerésére**.
- Maga a **tevékenység**, s ennek **öröme** a fontos, valamint az **igény kialakítása az alkotásra**, a kreatív önkifejezésre, a környezet alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán **teret, változatos eszközöket biztosít**.
- Ezen tevékenységek az **egyéni fejlettséghez és képességekhez** igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.
- Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az **eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi-munka technikai alapelemeivel** és eljárásaival.
- Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.
- Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermeket a **teremtett világ szépségeivel**.
- A **rajzolás, mintázás, kézi-munka, ábrázolás** a nevelőmunkánk egészében érvényesülő folyamat, **áthatja az óvodai élet egyéb tevékenységi formáit is**.
- A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységek **célja és feladata:**
 - a **vizuális észlelés, emlékezet, képzelet fejlesztése**;
 - elősegíteni a gyermekek részvételét a **jeles napokhoz, ünnepekhez kötődő jelképek elkészítésében** (adventi koszorú készítése; mézeskalács sütés, stb.);

- **nevelőmunkánk egész folyamatában érvényesíteni a vizuális nevelést**, hiszen a gyermekek az őket spontán érő vizuális ingerek és a szervezett foglalkozások hatására fejlődnek és gazdagodnak tapasztalatokkal;
- elősegíteni, hogy a **gyermekek az őket körülvevő világról egyre pontosabb ismereteket szerezzenek**, a sokrétű ábrázoló tevékenységek során egyre inkább felébredjen igényük az alkotásra, az önkifejezésre, környezetük alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

1.6.5. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) **spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,**
- b) **irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,**
- c) **szervezett mozgásos tevékenység.**

- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.
- A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.
- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.
- Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

1. A mozgásfejlesztés **célja és feladatai:**

- a **testi képességek és az ellenállóképesség alakítása**, a szervezet erősítése;
- differenciált terheléssel az **egyensúlyérzék, a motorikus képességek fejlesztése**, a testséma és a **helyes testtartás** alakítása;
- a térbeli **tájékozódás** fejlesztése;
- a **mozgáskoordináció fejlesztése** mozgásos játékok által;
- a **nagymozgás, a finommotorika fejlesztése**;
- a harmonikus, **összerendezett mozgás** fejlődésének elősegítése;
- a **rendszeres, aktív mozgáshoz szoktatás**, a mozgásszükséglet fenntartása;

- a **családi szemléletformálás**;
 - **egészségóvás** megelőzéssel;
 - **önbizalom** erősítése, **erkölcsi nevelés, társra** figyelés;
 - a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése;
 - a rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása.
- A mozgásfejlesztés megvalósul a **spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységek** (a csoportszobában, tornaszobában vagy az udvaron), a **naponta szervezett irányított, mindennapos mozgásfejlesztés során**, és a heti egy alkalommal megtartott **szervezett mozgásos tevékenység során**.
 - Az óvodaudvar lehetőséget nyújt a mozgásformák **szabadlevegőn** történő gyakorlására.
 - A mozgásos játékok során is a gyermek választhatja meg játékát, társait. A szabadidőben zajló szervezett játékos mozgásokban a gyermek önként vesz részt.
 - Fontos egymás testi épségének megóvása, balesetmentes helyszínek biztosítása, eszközök megválasztása.

1.6.6. Külső világ tevékeny megismerése

- A **külső világ tevékeny megismerése** során a gyermek – aktivitása és érdeklődése által – tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi és tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.
- A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja **azok védelmét, az értékek megőrzését**. A környezettel való ismerkedés közben alakul **társas magatartása**, fejlődik **nyelvi kifejezőképessége**.
- A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a **szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit**, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
- A gyermek a környezet megismerése során **matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek** is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat. Alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy:

- lehetővé tegye a gyermek számára a **környezet tevékeny megismerését**;
- elegendő **alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítson a spontán és szervezett tapasztalatszerzésre**, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására;
- **elősegítse a gyermekönálló véleményalkotását**, döntési képességének fejlődését, a kortársi kapcsolatokban és a környezet alakításában;
- a **fenntartható fejlődés** érdekében hangsúlyt helyezzen a **környezettudatos magatartásformálás** alapozására, alakítására.
- Fontosnak tartjuk az **óvodapedagógus környezethez, természethez fűződő viszonyát, értékrendjét, hitelességét**, mely minta a velük kapcsolatban állók számára.
- Nagy szerepe van a **családok környezetalkító munkájának** (faültetés, virágoskert vagy konyhakert kialakítása), mely erősíti a gyermek és a környezet közötti érzelmi kötődést.
- Már óvodás korban fontos tudatosítani, hogy **a minket körülvevő világot – és minket, embereket is – az Isten teremtett, végtelen szeretetével** (Ter 1,1-2,25). Szabad akaratot és lelkiismeretet és kaptunk Tőle, bölcs gondolatokat, hogy jóra használjuk tudásunkat, így válva az Ő teremő „társává”. **Tisztelnünk és szeretnünk, védennünk és óvnunk kell a bennünket körülvevő világot**.

Mindezeket összegezve a **külső világ megismerésére nevelés célja és feladata:**

- a **teremtett világ megismertetése**;
- a **természethez és a szűkebb lakókörnyezethez való viszonyulás alapozása** (szülőföldünk, településünk iránti szeretet, hagyományaik ápolása);
- a természeti és társadalmi **környezettel való harmonikus kapcsolat** kialakítása;
- elősegíteni a **gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlődését** az emberi kapcsolatokban és a környezet kialakításában;
- **matematikai tartalmú tapasztalatok** szerzése, illetve tevékenységben történő alkalmazása.

1.6.7. Munka jellegű tevékenység

- A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonos-ságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység: az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.
- A gyermek, munka jellegű tevékenységének sajátosságai:
 - a) örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
 - b) a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége, és
 - c) a közösségi kapcsolatok a kötelesség- és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.
- A gyermek **mindennapi tevékenységének** része, a személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonos-ságot mutató **munka- illetve munkajellegű tevékenység**, mely az óvodai élet égerszében érvényesülő folyamat.
- A játékidőben, az élethelyzetekben, bármely tevékenységben adódik lehetőség a munkavégzésre. A gyermekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítésért dolgoznak az óvodapedagógus közreműködésével, majd később szívesen végeznek munkát társaikért is.
- A gyermeki munka az óvodapedagógustól **tudatos pedagógiai tervezést és szervezést**, a gyermekkel való együttműködést követel, s igényli a folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mért pozitív fejlesztő értékelését.
- A munka jellegű tevékenységek **célja és feladata**:
 - a gyermekek közösségi kapcsolatainak, kötelességtudatának kialakítása a gyermeki munka megszerettetésén keresztül, pozitív tulajdonságokkal és készségekkel.
 - a **munkavégzés**, az **ünnepre való készülődés öröme**nek átélése;
 - **cselekvő tapasztalás** biztosítása a különböző munkafajtákon keresztül;
 - a **hála megéreztetése** a felnőttek gondoskodásáért (a munka fáradalmainak átélése után a gyermek is képes ezt megérteni);
 - az **akarat, a kitartás, az önfeláldozás, a szolgálat képességeinek kifejlesztése**, a hiba, a tévedés **jóvátételére** való szoktatás;
 - a család és az óvoda munkával kapcsolatos elvárásainak egymáshoz való közelítése.
- Ügyelni kell arra, hogy **minden gyermeknek legyen feladata, de egyik gyermeket se terheljük túl**. A fejlesztés csak és kizárólag a gyermekek saját örömteli, **örömmel vállalt tevékenységén** belül valósul meg.
- A munka jellegű tevékenység alapvető **feltételei**:
 - megfelelő **munkaeszközök** (méret, anyag) azok rendben tartása;
 - elegendő **munkalehetőség** (a gyermek végezze, amit csak tud);
 - elegendő **idő** a munka elvégzésére (közben a gyermekeknek ne kelljen egymásra várniuk);
 - megfelelő **hely**, (ahol az adott feladat kényelmesen, önmagukat és másokat nem akadályozva elvégezhető);
 - **nyugodt, békés légkör**, hogy a gyermekek önállóan tevékenykedjenek, de bármikor legyen lehetőségük egymástól vagy a felnőttektől segítséget kérni.
- Az óvodapedagógus az **egyes munkafajtákat fokozatosan vezesse be**, a munkafogásokat a gyermekeknek egyenként mutassa meg, gyakoroltassa, s a munka mennyiségét fokról fokra növelje. Vegye figyelembe, hogy a gyermek minél kisebb, a két tevékenység (játék és munka) annál inkább egybefolyik.
- Az óvodapedagógus **folyamatosan értékelje a gyermekek munkáját**. Eleinte feltétlenül az elvégzett tevékenység feletti közös öröm domináljon, majd – a készségek fejlődése során – lassan alakítson ki követelményeket, melyeket azonban mindvégig differenciáltan kezeljen, a gyermek egyéni fejlettségét figyelembe véve.
- Jutalom, kitüntetés legyen, ha egy-egy feladatot rábízunk a gyermekekre.

- **A munka jellegű tevékenységek fajtái:**
 - Az óvodai életet végigkísérő **önkiszolgáló munka**, amely a gyermekek önállóságát, önfegyelmét, ki-tartását, feladattudatát fejleszti;
 - **segítségnyújtás** az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük;
 - az **elvállalt naposi vagy egyéb munka**;
 - játékban megjelenő, önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő munkák, a gyermek önként vál-lalt **alkalmi tevékenységei** (salátakészítés, sütés stb.)
 - A **csoport hagyományok ápolásához kapcsolódó** munkák (ünnepi készülődések: takarítás, teremdíszítés, ajándékkészítés);
 - az **élő környezet** rendszeres ápolása (növények gondozása);
 - **együttműködés** a szülőkkel, a csoportért felvállalt munkában.

1.6.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

- A gyermek **tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése**, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Az óvodában a **tevékenységekben megvalósuló tanulás** folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán vagy szervezett tevékenység, mely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, s az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg. Az óvoda-pedagógus a **tanulást támogató környezet megteremtése** során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- A tanulás feltétele a gyermek **cselekvő aktivitása**, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
- **A tanulás lehetséges formái az óvodában:**
 - **utánzásos** minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;
 - **spontán** játékos tapasztalatszerzés;
 - **játékos**, cselekvéses tanulás;
 - gyermeki **kérdések, válaszokra** épülő ismeretszerzés;
 - az óvodapedagógus által **irányított megfigyelés**, tapasztalatszerzés, felfedezés;
 - **gyakorlati** problémamegoldás.
- Az óvodapedagógus – a tanulás irányítása során – **személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.**
- Célunk:
 - **megfelelő színvonalú feladatok** elé állítsuk a gyermeket, a követelményeket az egyéni teljesítőképességhez mérjük. A **sikerélmények** erősítik a gyermek önbizalmát, és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához. A sorozatos kudarcok ellentétes hatást váltanak ki. A gyermek bátortalanná, féltőssé, visszahúzódomá válik, alulértékeli önmagát és alatta marad saját teljesítőképességének. Az óvodapedagógus szerepe tehát kiemelkedő abban, hogy milyen feladat elé állítja, s mennyire képes **megismerni és fejleszteni a gyermeket egyéni adottságainak figyelembevételével.**
 - az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, az attitűdök erősítése, az ismeretszerzése lehetőségének bővítése, játékos, cselekvéses tanulás biztosítása.
- A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás **kötött és kötetlen kezdeményezések, foglalkozások, beszélgetések, tapasztalatszerző séták** formájában egyaránt megoldható, a napi élet bármely mozzanatában. Az óvodapedagógus személyes felelősségén, és pedagógiai szabadságán múlik, hogy az adott gyermekközösségben a legmegfelelőbb tevékenységformát válassza és alkalmazza.

1.7. Az óvodai élet megszervezése

- 1) Az Nkt. 4. § 19. pontja szerint e törvény alkalmazásában **nevelési év: az óvodában szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tartó időszak.**
- 2) Óvodai nevelés országos alapprogramja Az óvodai élet megszervezése cím 4. pontja szerint az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.
- 3) A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 3. § (2), (5), (6) és (7) bekezdések szerint az óvodai nevelési év helyi rendjében kell meghatározni a **nevelés nélküli munkanapok** időpontját, felhasználását. Ezek száma az öt napot nem haladhatja meg nevelési évenként, s legalább hét nappal a zárva tartást megelőzően a szülőket tájékoztatni kell. A szülő igénye esetén az óvoda ellátja a gyermek felügyeletét.
- 4) A **nyári zárva tartás időpontjáról** a szülőket legkésőbb február 15. napjáig tájékoztatni kell. A **nyári zárva tartás alatt a gyermekek óvodai nevelése egy másik intézményben valósul meg**, az intézménnyel kötött együttműködési megállapodás alapján.
- 5) A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a **napirend és a heti-rend** biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.
- 6) A jó **napirendet** folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és heti-rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.
- 7) Az óvodai élet szervezésében a **gondozásnak** is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.
- 8) Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a **személyes interakciókra**, élőszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.
- 9) Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.
- 10) Az óvodai csoportban a napirendben meghatározott időben **külön gyermekközpontú, fejlesztő pedagógiai tevékenység szervezése** szükséges a gyermekek számára a **tanköteles korukat megelőző nevelési évben** a későbbi eredményes iskolai előrehaladásához fontos képességek és készségek fejlődése érdekében. Ha a gyermekek létszáma nem éri el a törvényben meghatározott minimális létszámot, akkor a tanköteles korukat megelőző nevelési évet töltő gyermekek saját csoportjukon belül differenciált nevelésben vesznek részt.
- 11) A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni.
- 12) A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei

Az óvodai ünnepek jó lehetőséget teremtenek a szülőkkel való kapcsolattartásra, együttműködésre. Az ünnepelés pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a nevelésnek, mert sok tevékenységet, esztétikai élményeket biztosít. Emellett elősegíti a közösségi érzések alakítását, a kooperáció és kommunikáció gyakorlását. Az ünnepek nagyobb aktivitásra, kreativitásra ösztönöznek, a hagyományok ápolására, kultúránk megismeretetésére adnak lehetőséget.

A nevelőtestület az év elején közösen átgondolja és meghatározza, hogy az adott évben milyen formában tartja az ünnepeket, megemlékezéseket.

Az ünnepek, ünnepélyek jelentős események az óvoda életében. A közös élmény erejével hatnak a kisgyermekre, erősítik a közösséghez való tartozás érzését, megerősítik a hagyományokat és közel hozzák a tágabb és szűkebb környezet jelentős eseményeit a gyermekekhez. Az ünnep lényegéhez tartozik az ünnepvárás. A nevelői tudatossággal megtartott ünnep pedagógiai hatékonyságát az adja meg, hogy elsősorban a gyermekek

érzelmeire hatva fejtik ki nevelő hatását. Feladatunk tehát az érzelmek minél magasabb szinten történő kifejezése, így például az örömmel, mint érzelmekkel a megalapozása. A különböző jellegű óvodai ünnepélyek megtartása hozzájárul a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak pozitív irányú alakításához is. A közös felkészülés, a közös élmények, a csoport együttes teljesítménye pedig a közösségi érzés elmélyítését szolgálja. Magyar népi hagyományokat is ápoló, keresztény nevelési programunkba a következő ünnepeket, megemlékezéseket építettük be: Mindenszentek, halottak napja (megemlékezés a gyermekek otthoni tapasztalatai, élményei alapján) –A zene világnapja- Állatvédelmi témahét- Szent Márton nap (délutáni foglalkozások - zene, tánc a szülőkkel), Szent Erzsébet napja, Szent Katalin napja, mindezek az Irgalmasság hetén – Szent Miklós napja (közös ünnepély) - Advent (négy héten át tartó csoportos készülődés Karácsony ünnepére) Karácsony (Közös éneklés szülőkkel – ajándékozás) - Vízkereszt (vízszentelés, házszentelés) - Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe (családi mise a templomban, gyertyaszentelés) - Farsangi multság, télűzés hagyományai - Március 15-ére készülődés - Húsvéti készülődés, hagyományok, Jézus halálára és feltámadására emlékezünk - Virágvasárnap megünneplése virágokkal, koszorúkkal - Anyák napja – műsorra készülés -Mesterségem címere témahét- Pünkösdi ünnepe -Gyerekhét - Nagycsoportosok búcsúztatása- Családi nap (közös főzőcskézés, szabadtéri programok)

1.8. Egészségnevelési és környezeti nevelési alapelvek, programok, tevékenységek

Az embert körülvevő környezet jelentősen befolyásolja annak egészségi állapotát és életkilátásait. Ugyanakkor az emberi tevékenység is megváltoztatja a környezetet és ez a kölcsönhatás mind az emberi egészségre, mind a környezetre komoly hatással van. A hatékony környezeti-egészségügyi nevelés hosszú távon érvényesülő prevenció eszköz. A nevelés minden szintjén-az óvodától kezdve, igen fontos. Környezetünk megismerésének és óvásának igényét, óvodai hagyományait tudatosan alakítjuk. A gyermekekben a foglalkozásokon és a rendszeres környezetvédelmi tevékenykedtetés során is. A papír- és szelektív hulladékgyűjtés megismertetése, a külső-belső környezetünk alakításának hagyományai, tanulmányi sétáink, udvari környezetünk közös gondozása egész éves tevékenykedtetés jelent a gyermekek számára. Óvodásaink testi- lelki fejlődésének megalapozására a családdal együttműködve szervezzük az egészségnevelő és prevenció munkánkat. Egészség- és Vitamin- napokat szervezünk a gyermekek élettani sajátosságaihoz igazodva. Éves munkatervünkben konkrét feladatokat és időpontokat rendelünk a kitűzött célokhoz.

A környezeti és egészségnevelési alapelveink:

- **Rendszerszemléletre nevelés elve:** Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.
- **Természet és társadalom harmóniájának elve:** Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember- harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag). Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.
- **Fenntarthatóság elve:** Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre és a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.
- **Testi- lelki egészség elve:** A tagintézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosítsuk gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte. Alakítsuk gyermekeinkben az egészséges életmód iránti igényt, hangsúlyozzuk az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát.
- **Társas készségek fejlesztésének elve:** Ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális

kihasználásával. Alakítsuk gyermekeinkben a társaskörnyezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmeket.

- **Foglalkozásközi integráció elve:** Legyünk képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

Megvalósítandó feladatok:

- A gyerekek egészséges fejlődéséhez szükséges **biztonságos környezet** kialakítása. A környezet (levegő, víz, eszközök) tisztasága, a balesetvédelem szempontjából a biztonságos eszközök és térberendezés, a zajmentesség, megfelelő fényviszonyok biztosítása.
- A gyerekek **testi szükségleteinek** nyugodt, egyéni igények szerinti kielégítése.
- A gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése érdekében a **mindennapos testmozgás** biztosítása.
- A **mozgás és sport személyiség- és közösségfejlesztő hatásának** érvényesítése; az eltérő adottságú gyerekek számára is jelentsen sikerélményt a testmozgás.
- A gyerekek érdekében az udvar és a közeli park által adott **vadregényes környezet, a levegő és a napfény edző hatásának kihasználása**, a fokozatosság betartásával és az egyéni érzékenység figyelembevételével
- **Betegségmegelőzés:** az ellenálló képesség erősítésével és a fertőzések megakadályozásával
- A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismertetésével (**kirándulások, séták**) elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne.
- **Környezettudatos magatartásformák alakítása személyes példamutatással.** A felnőttek példát mutatva, a gyermekekkel és szülőkkel közösen ügyeljenek az óvoda belső és külső környezetének tisztaságára. (pl. a szemetet a kukába dobják, ne tépjék le a virágokat, leveleket, vigyázzanak az apró állatokra, rovarokra, bogarakra, ne kínozzák őket, a fa törzsét ne rángassák, mosdóban takarékoskodjanak a vízzel, zárják el a csapot) Az óvónők az óvodai tevékenységekbe beépítve a gyermekekkel közösen gondozzák az óvoda udvarán levő növényeket. Megismertetjük a gyermekeket a szelektív hulladékgyűjtéssel.
- **Óvodakert fenntartása.** Szülőkkel, gyermekekkel, óvodai munkatársakkal közösen tevékenykedve.

Mindez a gyerekek befogadó szintjén és életkori sajátosságainak figyelembe véve történik játékos formában.

1.9. A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Testi, lelki és szociális fejlesztésre irányuló **óvodai nevelőmunkánk**, valamint a gyerekek belső érése és a családi nevelés **eredményeként** óvodásaink többsége az óvodáskor végére eléri az **iskolai élet megkezdéséhez** szükséges fejlettséget, **iskolássá szocializálódik, alkalmassá válik eredményes iskolai munka végzésére.**
- Óvodásaink – testi fejlesztésük révén – **arányosan fejlettek és teherbíróak** lesznek. Mozgásuk **összerendezettebbé** válik, képesekké válnak a **harmonikus finommozgásra**. Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését **szándékosan tudják irányítani**. Téri tájékozottságuk, térbeli mozgásfejlettségük, testsémájuk megfelelően kialakul.
- Egészségesen fejlődő, kellőképpen **nyitott** nagycsoportosaink készen állnak az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességeik alkalmassá teszik őket az iskolai tanulás megkezdésére. **Érzékelésük, észlelésük** – a téri észlelés, a vizuális és akusztikus differenciáció – **kellően fejlett.**
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a **szándékos bevésés és felidézés**, megnő a **megőrzés időtartama**, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a **felidézés.**
- Megjelenik a tanulás alapját képező **szándékos figyelem**, melynek **tartalma és terjedelme** fokozatosan növekszik, **megosztása és átvitele** könnyebbé válik.
- Kialakul a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az **elemi fogalmi gondolkodás** is.

- **Érthetően, folyamatosan kommunikálnak**, gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő **tempóban és hangsúllyal** tudják kifejezni, illetve **végig tudják hallgatni és megértik** mások beszédét.

A **tevékenységben megvalósuló tanulás** folyamatában jellemzővé válik rájuk, hogy:

- **minden szófajt** használnak, különböző mondatszerkezeteket, **mondatfajtákat alkotnak**;
- általában **tisztán ejtik** a magán- és mássalhangzókat;
- elemi ismeretekkel rendelkeznek **önmagukról és környezetükről**, tudják a nevüket és lakcímüket, szüleik foglalkozását;
- felismerik a **napszakokat**, felismerik az **öltözködés** és az **időjárás** összefüggéseit;
- ismerik és a gyakorlatban alkalmazzák a **gyalogos közlekedés** alapvető szabályait;
- ismerik szűkebb lakóhelyüket, a környezetükben élő **növényeket, állatokat**, azok **gondozásának és védelmének** elemi szabályait;
- ismerik a társas **viselkedés** alapvető szabályait;
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, melyek a **természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához** szükségesek;
- **elemi mennyiségi ismereteik** vannak
- Az óvodáskor végére a gyermekek **szociálisan is éretté válnak az iskolára**. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben **készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására**, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival.

A szociálisan érett nagycsoportos:

- egyre több **szabályhoz** tud alkalmazkodni,
- **késleltetni tudja** szükségletei kielégítését;
- **feladattudata kialakult**, a feladatokat megérti és azokat egyre eredményesebben végzi el;
- **kitartása, munkatempója, önállósága és önfegyelme** megfelelően fejlett.

1.10. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

1.10.1. Az esélyegyenlőséget érintő fogalmak:

- **Hátrányos (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermek:** a gyermekek védelméről és agyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § meghatározása alapján.
- **Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermek:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat.
- **Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
- **Integrációs felkészítés:** az esélyt teremtő nevelésnek és oktatásnak az oktatásért felelős miniszter által kiadott oktatási program alkalmazásával történő megszervezése, melyben a szociális helyzetükből és fejlettségükből eredő hátrányok ellensúlyozása céljából részt vevő gyermekek, akik a többi gyermekkel együtt azonos óvodai csoportban vesznek részt a foglalkozásokon oly módon, hogy az érintett gyermekeknek a többi gyermekekhez viszonyított aránya nem haladhatja meg a jogszabályban meghatározott mértéket.

1.10.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A hátrányos helyzetű gyermekek **esélyegyenlőségének feltétele a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk.**

- Az iskoláskor kezdetéig a gyermekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. **Az élet első évei meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában.**
- Az **alapvető készségek**, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, **óvodáskorban** az agyi érési folyamatok lezárulásáig – megterhelés nélkül – rendkívül **komoly mértékben fejleszthetők.**
- A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt. **Tudatos óvodai pedagógiai munkára** van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja.
- Az esélyegyenlőség érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére biztosítani kell az óvodai kirándulásokhoz, bábszínházi előadások látogatásához, úszáshoz stb. szükséges **anyagi fedezetet.**
- A tapasztalatok azt mutatják, hogy a **hátrányos helyzetből származó lemaradások – szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve,** velük együttműködve – sikeresen ellensúlyozhatók.
- A **szülőkkel való együttműködés** az otthon és az óvoda világának találkozásával, a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében ellátandó feladatok:

- **Az óvodapedagógus feladata, hogy:**
 - a személyes találkozások során **felmérje a gyermekekkel szemben megfogalmazott szülői elvárásokat**, munkája során felismerje a gyermekre nehezedő – esetenként indokolatlan – szülői elvárásokat, és azt a **szülővel való kommunikáció, együttműködés** keretében kezelje;
 - a gyermeket megfigyelje, a **spontán és irányított szempontok alapján szerzett információkat rögzítse**, a szülőket folyamatosan, egyénileg és érdemben tájékoztassa gyermekük fejlődéséről;
 - **felmérje, megítélje a gyermek képességét, erősségeit és gyengeségeit**, az **egyéni- és differenciált bánásmód** eszközével a szociálisan hátrányos helyzetű gyermek felzárkóztatását segítse;
 - a gyengébb képességű gyermekeknél javasolja a **fejlesztő, felzárkóztató foglalkozásokon való részvételt.**
- Az **óvoda feladata** az, hogy **enyhítse a család iskolai végzettségéből fakadó egyes hátrányokat** (pl. alacsony iskolázottságú családoknál a fejlesztő eszközök, játékok hiánya, kulturális programokról történő távolmaradás). A fenti hátrányok leküzdését segítik az óvodából hétvégére kölcsönözhető fejlesztő eszközök és játékok, az óvoda által szervezett kulturális programok (mozi, színház, kiállítás stb.) látogatása.
- Az **óvoda feladata a társadalmi környezettel történő együttműködés** javítása, az együttműködés kibővítése a gyermekek oktatási esélyeinek növelése érdekében az oktatási intézményekkel.

1.10.3. A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló tevékenység

Óvodánk a **sajátos nevelési igényű gyermekeket** a többi gyermekkel **együtt nevelő** intézmény. Pedagógiai programunk elkészítésénél ezért figyelembe vettük a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 1. mellékleteként kiadott **„Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve”** előírásait. Az ebben meghatározottak érvényesítése érdekében:

- a rehabilitációs, habilitációs célú **korrekciót képzett szakember**, (gyógypedagógus, logopédus) **végzi;**

- a kompenzációs lehetőségek körét bővítjük a **nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével**, felismerve azt, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- rugalmas **szervezeti kereteket** alakítunk ki a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához a szakember (gyógypedagógus, logopédus) javaslata alapján;
- az óvoda pedagógusait és a szülőket megfelelő módon tájékoztatjuk a sajátos nevelési igényű gyermek befogadásáról;
- **együttműködünk** a sérült gyermek **családjával**;
- a nevelés és fejlesztés feladatainak elvégzésére és a kitűzött célok elérésére a **szokásosnál hosszabb időtartamot** hagyunk;
- támogatjuk pedagógusok részvételét az integrációt segítő **szakmai programokon, továbbképzéseken**.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében **részt vevő óvodapedagógus feladata:**

- a „*Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve*” előírásainak ismerete;
- a **szakértői véleményben foglaltak ismerete és megértése**;
- szükség esetén **egyéni fejlesztési tervet** készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a pedagógiai diagnózisban szereplő **javaslatokat beépíti a foglalkozásokba**;
- a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, **az adott szükséglethez igazodó módszereket választ**;
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához **alternatívákat** keres;
- **alkalmazkodik** az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez;
- **együttműködik a különböző szakemberekkel**, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű gyermekek **habilitációjára és rehabilitációjára**, illetve a **foglalkoztatásukra** vonatkozó egyéni fejlesztési terveket –az irányelvek, a szakértői vélemény és a gyógypedagógus közreműködésével és szakmai útmutatása alapján – az adott nevelési év megkezdésekor el kell készíteni és az éves foglalkozási tervek irataival együtt kell tárolni.

1.11. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Alapelvek:

Az óvodában a gyermeket vagy hozzátartozóit hátrányos megkülönböztetés nem érheti származása, vagyoni helyzete, színe, neme, nemzeti, etnikai hovatartozása alapján.

Az óvodai gyermekvédelem célja:

- a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek **kiszűrése**, majd prevenció, feltáró és problémákat megszüntető **tevékenységek végzése**;
- az óvodában felmerülő **gyermekvédelmi esetek környezeti, családi szintű vizsgálata**, a gyermekek problémáinak felismerése, kezelése, feldolgozása;
- a felszínre hozott **problémák orvoslása** a területi **gyermekvédelemben érintett társszervek**, szakemberek (nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat) bevonásával;
- **biztosítani** mindazokat a **gyermekeket megillető jogokat és ellátásokat**, melyeket az intézmény számára a vonatkozó jogszabályok és rendeletek előírnak;
- az óvodás gyermekek **hátrányos megkülönböztetésének bármilyen formájú kizárása** az óvodai élet során.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermekvédelemben:

- az új óvodások **befogadását elősegíti**, beilleszkedésüket zökkenőmentessé teszi;
- a **gyermekeket és családjukat** a lehetőségekhez képest minél jobban **megismeri**, családlátogatást végez;

- a **szülőkkel való együttműködés** kialakítására törekszik, elősegíti a szülői szerep eredményesebb betöltését;
- a problémákat, a **hátrányos helyzet okozta tüneteket, valamint az okokat felismeri**, és ha szükséges, szakember segítségét kéri;
- biztosítja a **gyermekeket megillető jogok érvényesülését** az óvodán belül, szükség esetén óvó-védő intézkedésekre tesz javaslatot;
- a feltáró munka után az **indulási hátrányok kompenzálására tervet készít** és végrehajtja annak elemeit;
- megszervezi, megvalósítja, elősegíti a **felzárkóztatást** vagy a **tehetséggondozást**;
- közreműködik az **óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében**; a családok szociális és anyagi helyzetének ismeretében javaslatával elősegíti a különböző támogatásokhoz való hozzájutást;
- az **egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában** részt vesz, szükség esetén a szűrést soron kívül is javasolja.

A gyermekvédelmi felelős feladatai a gyermekvédelemben:

- **jó kapcsolatot épít** a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel;
- az intézményegység-vezető megbízásából **képviseli a gyermekvédelmi szempontokat**, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezeknek a szempontoknak az érvényesülését;
- a nevelési év elején **tájékoztatja a szülőket** a gyermekvédelmi tevékenységről, fogadóórájáról, arról, hogy probléma esetén milyen óvodán kívüli, gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel;
- közreműködik a **helyi nevelési program gyermekvédelmi fejezetének kidolgozásában**;
- folyamatosan **kapcsolatot tart a Nevelési Tanácsadóval, a gyámhatósággal, a pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, a rendőrséggel**, valamint a családokkal foglalkozó **szakemberekkel és segítőkkel** (Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálat);
- rendszeresen **figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását**, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit és ezt az intézményegység-vezető és kollégái tudomására hozza;
- **nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket**, feljegyzi a gyermekekkel, illetve a családokkal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét; folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait;
- **javaslatot tesz a különböző segélyezési formákra**, segít a segélykérelmek, a környezettanulmány elkészítésében.

Az intézményegység-vezető gyermekvédelmi feladatai:

- a gyermekek **esélyegyenlőségének** biztosítása, a hátrányok csökkentése, a gyermekeket megillető jogok és ellátások érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése;
- felel a **gyermekvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért**, a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért, a gyermekbalesetek megelőzéséért, a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért, mely munkában közreműködik valamennyi óvodapedagógussal;
- a családon belüli szociális körülmények figyelembevételével **javaslatot tesz a család szociális segélyhelyzetek körébe történő bevonására**;
- biztosítja a **gyermekekkel kapcsolatos adatok védelmét**, felügyeli a **nyilvántartások** vezetését és rendelkezik a **házi rendben** a gyermeki jogokat illetően;
- a gyermek veszélyeztetettségére utaló jelek (elhanyagolás, bántalmazás stb.) észlelésekor a **Gyermekjóléti Szolgálat felé elvégzi jelzési kötelezettségét**.

1.12. Az óvoda kapcsolatrendszere, szülő, gyermek, pedagógus együttműködés formái

1.12.1. Az óvoda és a család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyerekek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a bizalom és a kölcsönös segítségnyújtás.

Céljai:

- szoros **kapcsolat, bizalom és nevelési összhang** kialakítása a szülői támogatás biztosítása érdekében;

- az **óvodai nevelés és a családi nevelés összehangolása** a gyermek fejlődésének érdekében;
- **célzott segítség** nyújtása a családok sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével;
- családhoz, problémához illesztett **beavatkozások, megoldások** alkalmazása.

A szülők és óvodapedagógusok közti kapcsolattartás feladatai:

- a szülők ismerjék meg óvodánk nevelési elveit és módszereit, s a megvalósításban aktívan **működjenek közre**;
- legyen megfelelő az **információáramlás** az óvodapedagógusok, valamint a szülői munkaközösség, illetve a szülők között;
- **közvetítse a szülők nevelési tapasztalatait, javaslatait** az óvodapedagógusok felé.

A szülők és óvodapedagógusok közti kapcsolattartás formái:

- Az óvodáskorú gyermek fejlődésének nyomon követését szolgáló és dokumentáló **Óvodai fejlődési napló** tartalmát (OviKRÉTA felületen), megállapításait az óvónő és a szülő legalább félévente személyesen megbeszélik és egyeztetik a szükséges tennivalókat.
- Az OviKRÉTA felület is lehetőséget biztosít a szülők tájékoztatására.
- A **személyes találkozások** formái a napi találkozások, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadóórák, nyílt napok, óvodai ünnepek, kirándulások és a közösség céljait szolgáló munkák.
- Az aktuális tudnivalókat a faliújságon, e-mailben, illetve érkezéskor vagy távozáskor szóban közöljük.
- A csoportban minden évben tartunk nyílt napokat, mely során a gyermekek közösen alkothatnak, tevékenykedhetnek szüleikkel (pl.: adventi barkács-délután, húsvéti barkács-délután).
- A Szülői Szervezet nagyban részese az eredményes együttműködésnek, kiemelkedő a koordináló szerepe és segítséget nyújt a különböző programok szervezésénél.
- Családlátogatások (igény szerint)

1.12.2. Az óvoda és az iskola kapcsolata

- Nevelési programunk céljának megvalósításával kívánjuk óvodás gyermekeinket alkalmassá tenni az iskolai élet megkezdésére.
- A két intézményegység kapcsolatát a kölcsönös nyitottság, a bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése kell, hogy jellemezze.
- A főigazgató és az intézményegység-vezető mindennapos munkakapcsolatban állnak (e-mail, telefon), hetente egy alkalommal pedig személyes találkozás során egyeztetik az aktuális feladatokat.
- A közös értekezletek, a szükség szerinti egyeztetések (iskolai és óvodai munkatársak között), a főigazgató részvétele az óvodai ünnepeken, mind-mind erősítik az óvoda-iskola kapcsolatát.
- A közös programok óvodások és iskolások között (irgalmassági témahét, karácsony, húsvéti készülődés stb.)
- Az iskola tanítói rendszeresen ellátogatnak az óvodába, ahol különböző foglalkozásokat tartanak: hittan, angol, valamint iskolaelőkészítő programokat is szerveznek a leendő első osztályos gyermekek részére. Ezen tevékenységek során is ápoljuk az óvoda, iskola kapcsolatát.

1.12.3. Az óvoda külső kapcsolatai

Az intézmény hivatalos, a törvényekben meghatározott kapcsolatot tart:

- a Székesfehérvári Egyházmegyével,
- a Katolikus Pedagógiai Intézettel,
- az Emberi Erőforrás Minisztériumával és az Oktatási Államtitkársággal,
- Alsószentiván Község Önkormányzatával,
- Püspöki biztosunkkal,
- Egyházmegyei Katolikus Iskolai Főhatóság munkatársaival,

- A Fatimai Boldogasszony Általános Iskola és Óvoda főigazgatójával,
- Szülőkkel,
- Alsószentiváni Egyházközséggel,
- A Székesfehérvári Egyházmegye iskoláival és óvodáival,
- Más állami iskolákkal és óvodákkal,
- Társadalmi szervezetekkel,
- Gyermek- és ifjúságvédelmi szervekkel: Intézményünk gyermek- és ifjúságvédelmi munkája során kapcsolatot tart a Családsegítő Központtal, a Gyermekjóléti Szolgálattal és a Nevelési Tanácsadóval
- A helyi háziorvossal és a Védőnői Szolgálattal,
- A Fejér Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel,
- Kulturális szervezetekkel.
- Az előírt hivatali kapcsolatokon túl az intézmény a Fenntartó Megyéspüspökben olyan személyt tisztel, akiben annak a hitbeli és erkölcsi tanításnak a személyes képviselőjét látja, amelyre nevelési elveit alapozza.

2. Az iskola nevelési programja

2.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. Nevelő és oktató tevékenységünk általános alapelvei

a) Katolikus erkölcsi nevelés

A katolikus iskola nevelésének alapja és középpontja maga Jézus Krisztus és tanításai, legfőképpen a szeretetről szóló főparancs: „*Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből! Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!*” (Mk 12,30-31).

A keresztyén nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy **megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen az igazi értékek iránt.** Megismerjék önmagukat és a körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek **meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek;** az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.

A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik. **A diák személyisége a pedagógus megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra.** Az erkölcsi nevelés legfontosabb eleme a **példaadás.** A pedagógusaink egyéni és testületi magatartásának tükröznie és mintáznia kell azt a közösségi értékrendet, amire a tanulóinkat nevelni akarjuk.

A jót építő, az igazat érvényre juttató, **szeretet által vezérelt** közösségekben tudnak kialakulni azok a magatartási és viselkedési formák, szokások, amelyekre a társadalomnak szüksége van: a szolidaritás, az előzetkenység, az állhatatosság, a másik ember tisztelete, a tolerancia, a megbízhatóság, az alkalmazkodóképesség, a hűség.

Iskolánk sajátos feladata tanulóink számára a **katolikus-keresztyén emberkép és értékrend** bemutatása és megismertetése. Ez élő, ható személyes hitté és elkötelezett tanúságtévő magatartássá akkor válik, ha a **bizalom személyiségformáló hatóerejében** a nevelő a saját életgyakorlatával, örömet és szeretetet sugárzó egyéniségével hitelesen közvetíti az evangéliumot, Jézus Krisztus örömhírét.

Alsó tagozaton (1-4. évfolyam): A kisiskolás kor érzelmi-értelmi-akarati jellemzőit figyelembe véve ebben a pedagógiai szakaszban **megalapozzuk a vallási ismereteket** a hagyományos és modern pedagógiai eszközök (rajz, kép, film, dramatizálás) segítségével, valamint, építve a gyermekek környezetükben (család, rokonok, osztály és templomi közösség) szerzett tapasztalataira, **elősegítjük** a hitélet erősítését szolgáló egyéni és közösségi **életélmények megszerzését.**

Felső tagozaton (5-8. évfolyam): Iskolánk kiemelt és nehéz feladata ebben a korban a **keresztyén értékrend és emberkép** hiteles és személyesen ható követelményként történő megfogalmazása, átadása. A tanulóinkat körülvevő társadalmi és információs (TV, Internet, stb.) környezet, de gyakran a kortárs csoportok is alapvetően gyengítik a katolikus-keresztyén nevelési célkitűzéseink hatóerejét. A **kisközösségek és kortársi csoportok** megfelelő kialakítása és szakszerű vezetése a hittantanárok, de minden nevelő fontos feladata. A személyiségfejlődés ezen szakaszában - figyelembe véve a közösségi élet felé fordulás, a szociális érzés és a tettekeszség tényezőinek megjelenését - a **keresztyén életgyakorlattal kapcsolatos problémák** és megoldási lehetőségek ismeretkörüét bővítjük és mélyítjük **szentek, tanúságtévő emberek követésre méltó életének és tetteinek** bemutatásával.

Figyelembe vesszük, hogy a tanulók már képesek akarati életükben a **jó és a rossz differenciáltabb szemléletére** és ennek alapján gyakorlatuk formálására. Nevelésükben az **önnevelés** és a **lelkiismeretformálás** feladatának fontosságát is hangsúlyozzuk. Gondos felkészülést, leleményességet és áldozatkész személyes nevelői állásfoglalást igényel – a **kritikai gondolkodás** és a serdülőkori **önállósodási motívumok** megjelenésének idején, – hogy a hit-ébresztés és átadás feladatában is a tanulókat **értelmük gyakorlására, az összefüggések tisztázására és az igazság fölfeledésére készítsük.**

Az erkölcsi magatartás formálása mellett az iskolánk **kiemelt feladata a társadalmi együttélés viselkedési szabályainak megismertetése és az ezek megtartására nevelés** is. A helyes közlekedési magatartástól a különféle társas helyzetekben szokásos viselkedési normáig sokféle tapasztalatot kínálunk fel ahhoz, hogy a tanulóink felnőtt korukra el tudjanak igazodni és természetesen tudjanak viselkedni a társas kapcsolatok és helyzetek sokféleségében. Az udvarias, tiszteletteljes, előzékeny, durva beszédűtől, erőszakosságtól mentes viselkedés jótékony hatással van az iskolai közösségre és végső soron egész társadalmunk békéjére.

Az erkölcsi nevelés legfontosabb feladatának **az önismeret, az öntudatos és felelősségteljes magatartás, a helyzetfelmérésre és a döntésre való képesség kialakítását** tekintjük. **Fontos, hogy a szülők és a pedagógusaink elvárása ne legyen ellentétes,** ne kényszerítse a tanulót alakoskodásra, képmutatásra. Pedagógiai munkánkban **számítunk a szülői ház támogatására,** a nevelési céljainak megvalósításában és a megfelelő módszereinek kidolgozásában törekszünk a szülővel való együttműködésre, és **követelményeink igazodnak a gyermekek teherbíró képességéhez.**

Harmonikus, önmagukat és másokat megismerni, elfogadni képes személyiségeket kívánunk nevelni. Világunk látszat szabadelvűsége és szabadossága miatt mindenkit, de különösen a fogékony ifjúságot sok káros hatás éri. Ezért, az életkori sajátosságoknak megfelelően, a gyermekek figyelmét fel kell hívni:

- a **globalizáció falanszter jellegére,**
- az erőszakkal **fogyasztóvá kényszerítettség** emberellenességére,
- az embercsoportok közötti **feszültségek esetenkénti tudatos szítására,**
- a természeti beavatkozások veszélyeire, a **környezetrombolás** haszonelvűségére,
- és arra, hogy **nem máságunk, hanem milyenségünk alapján ítéltetünk.**

b) Családi életre nevelés

A különböző társas kapcsolatok között az erkölcsi nevelés szempontjából legfontosabb a család. A családi életre az iskolának is nevelnie kell. Fel kell készítenie a felelősségteljes döntés képességére, amely a párválasztáshoz, a házassághoz, a szülői feladat vállalásához szükséges.

A nemek közti különbség tudatosítása, tisztelete, a férfi és a nő egyenrangúságának elfogadtatása mellett fontos nevelési feladat a szülői szerepek és a családi munkamegosztásban betöltött szerepek tudatosítása, a **család emberformáló jelentőségének** megfelelő kezelése. A jelentős számban rossz családi légkört megélt gyermekek, tanulók számára fontos a vonzó családmodellek bemutatása. Ismerkedjenek meg az egymás segítségének, kölcsönös szeretetének pozitív eredményeit igazoló példákkal. **Tudatosítjuk a tanulóknak, hogy a hűség, a család: érték, és az ezért hozott áldozatvállalásnak értelme van.**

A felsőbb évfolyamokon (elsősorban a 7. és 8. osztályokban) a téma jelentőségéhez illő komolysággal beszélünk a szerelemről és a párválasztásról. A szexuális felvilágosítást, amely a biológiai és egészségügyi ismereteket fejleszti elsősorban, fontosnak tartjuk, de nem elégségesnek, mert nem ad választ a serdülőkor és a felnőttkor alapvető kérdéseire, a társas kapcsolat, a házasság alapvető céljára.

c) Önállóság és közös munka a tanulásban

Iskolánkban arra is fel kívánjuk készíteni tanulóinkat, hogy általános iskolai tanulmányaik befejezése után képesek legyenek további (szak)ismeretek megszerzésére. Törekszünk az **önálló tanulás képességének kifejlesztésére,** a tanuló nyitottságának, tanulási kedvének megőrzésére, kibontakoztatására.

Törekszünk arra, hogy a tanulók azonosuljanak a tanítási és a tanulási célokkal. Önkéntes feladatvállaláson alapuló, egyénileg, tanulópárokban és kisebb csoportban végzett közös feladatokkal, önálló megfigyelést, adat- és információgyűjtést, elemző munkát, véleményformálást, a vélemények ütköztetését, a teendők közös megbeszélését, az eredmények egyéni és közös értékelését igénylő feladatokkal neveljük őket **munkájukban önállóságra, az együttműködésben nyitottságra, szervezetségre**. A modern társadalmi és gazdasági életben, a közéleti demokrácia szempontjából alapvető jelentőségűek azok a kommunikációs és munkakészségek, amelyeket az így szervezett tanulás során sajátítanak el a tanulók, s amelyek az iskolában tanult ismereten túl felkészítik őket az **egész életen át tartó tanulásra, művelődésre**.

Kiemelt fejlesztési feladatunk a tanulás tanítása, az **eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása**, gyakoroltatása. **Személyre szólóan** kutatjuk fel és választjuk ki a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait. Felsős tanulóinknál hangsúlyosabbá válnak a **gondolkodási** képességek, – elsősorban az információ-átalakítás, a rendszerezés, a következtetés, és a kombináció – **fejlesztése**. Minden nevelőnk feladata, hogy felkeltve az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, **útbaigazítást adjon** annak szerkezetével, megértésével és elsajátításával kapcsolatban. A tanulás fontos színtere és eszköze iskolánkban az **iskola könyvtára** és **informatikai szaktanterme, digitális tananyagai**, amelyek a hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik a tanulás korszerű lehetőségeivel.

d) Egyéni bánásmód, esélybeli különbségek kiegyenlítése

A tanulók esélyegyenlőségét egyéni bánásmóddal, differenciált foglalkoztatással segítjük elő. Figyelembe vesszük az eltérő képességű, tapasztalatú, érdeklődésű, egészségű, családi és társadalmi háttérű tanulók sokféleségét, a magyarországi társadalom sokszínű természetét, érzékenységét is. Nem csupán egyéniségük, jellemük fejlesztésére, önállóságuk, felelősségtudatuk és függetlenségük megélésére neveljük őket, hanem a **különbségek elfogadására, megértésére** is. A nevelés és az oktatás folyamatában tekintettel vagyunk a fiúk és a lányok különbségeire, eltérő beállítottságára.

e) A társadalmi életre való felkészítés

A tanuló az iskolában éli meg először a társadalom függőségi és hatalmi viszonyait, saját jogait és lehetőségeit sorsa és a közélet formálásában. Ezt figyelembe véve közvetítjük a vele szemben támasztott követelményeket, alakítjuk azt a módot, ahogyan vele viselkednek, ahogyan vele szemben követelményeket támasztanak, amiképpen hozzá szólnak és róla beszélnek, ahogyan megszervezik és értékelik a munkáját, s a módszereket, amelyekkel elősegítik az együttműködését, jogainak, érdekeinek érvényesülését. A tapasztalatok azt mutatják, hogy **a tanulók személyiségének alakulására nagy hatással van a diáktársak értékrendje, a tanárok és a diákok, valamint a diáktársak között uralkodó magatartás és hangnem**. Az iskolánk különös figyelmet fordít arra, hogy nevelő szerepét ezekben a kapcsolatokban is gyümölcsöztesse.

f) Egészséges életmódra nevelés

Iskolánk nagy gondot fordít az egészséges életmódra nevelésre. **Fontos, hogy a diákjaink felismerjék: az egészség érték, amelyet az egyénnek és a közösségnek egyaránt óvnia, ápolnia kell**. E cél csak akkor érhető el, ha kialakítjuk a diákokban az **önmagukért és másokért érzett felelősség tudatát**, ezért az egészséges életmódra nevelés erkölcsi nevelés is.

Az egészségnevelést a családdal együttműködve próbáljuk megvalósítani. Ebben legfontosabb szerepe a megelőzésnek, az egészségmegőrző szokások kialakításának van. Tanulóinkat segítjük a helyes táplálkozás- és mozgáskultúra, a testápolási szokások kialakításában. Ugyanakkor **szükséges az egészségkárosító tényezők megismertetése** is, anélkül, hogy akaratlanul az érdeklődés felkeltésével egészségkárosító szokások kialakulását segítenénk elő tanulóinknál. Tudniuk kell, hogy az alkoholfogyasztás, a dohányzás, a kábítószer-fogyasztás, a szexuális szabadosság és következményei (pl. AIDS), a helytelen gyógyszerfogyasztás, vegyszerkezelés

az egészségüket veszélyezteti, de ezekre a veszélyekre csak a szükséges mértékben és időben hívjuk fel a figyelmüket. Elhibázottnak tekintjük az indokolatlan és idő előtti „felvilágosítást”, kampányokat.

Az egészségre nevelést a biológia és egészségtan tantárgy és az osztályfőnöki órák keretein kívül is gyakoroljuk, pl. a védőnő vagy az ÁNTSZ képviselője által tartott előadások keretében, immár hagyományos mikulás- és nyuszifutás, illetve egészségnap programok szervezésén keresztül.

g) Testi nevelés

Az egészségneveléshez hozzátartozik a testi nevelés. A testi nevelés célja az egészséges testi és lelki fejlődés, a **rendszeres mozgás iránti igény felkeltése és kielégítése**, a fizikai, értelmi és akaratú tulajdonságok – ügyesség, gyorsaság, mozgáskészség, állóképesség, önfegyelem, cselekvésbiztonság – fejlesztése.

A testi nevelés során – az életkor általános sajátosságai szerint – **differentiált terhelésre** törekszünk. Ugyanis a mozgásélmény öröme és az egyénhez mért követelményszintek ösztönzik a tanulókat képességeik és akaratuk fejlesztésére. Az egyéni adottságokhoz mért követelményszintek megállapítása segíti az önismeret kialakítását, a másság tiszteletét. **Az akaraterő fejlesztését, az állóképességet, edzettség kifejtését mind a jellemépítés, jellemformálás, mind a továbbtanulás, a szakmatanulás szempontjából igen fontosnak tartjuk.**

Az akaraterőt, a segítőkészséget befolyásoló jellemformáló helyzeteket próbáljuk felhasználni az emberi kapcsolatok és értékes tulajdonságok fejlesztésére. Fontosnak tartjuk, hogy tanuljanak meg tanulóink felszabadultan – de a szabályok megtartásával – játszani, tanulják meg a vereséget elviselni, a győzelem öröme mellett a másik sikerét is jó szívvel elismerni és értékelni.

A sportversenyeket úgy szervezzük meg, hogy azok a becsületes helytállásra, a tiszta küzdelemre ösztönözzenek. Az iskolánk színeiben induló tanulók érezzék kötelességüknek a lehető legjobb eredmény elérését, és legyenek tudatában, hogy közösségünket képviselik. Teljesítményükre ugyanakkor az egész iskola figyelmét felhívjuk eredményeik ismertetésével, díjaik bemutatásával.

A **tanórákon kívüli sportolási lehetőségek** az iskolai életet színessé, változatossá, élményszerűvé teszik, meghatározó szerepük van a tanulók egészségének megőrzésében, életmódjuk alakításában. **Könnyített testneveléssel** próbáljuk javítani mozgáskészségét, megőrizni egészségét az arra rászoruló tanítványainknak. Arra törekszünk, hogy a rendszeres mozgás, testedzés a tanulóinkban elemi igény maradjon az iskolánkban folytatott tanulmányaik befejezése után is.

h) Környezeti nevelés

Környezeti nevelésünk célja, hogy neveljük és tanítsuk a tanulókat a **természetes és az épített környezettel való tudatos és harmonikus együttélésre**, környezetbarát életvitelre. Feladatunk, hogy felkeltsük a tanulók igényét a **tiszta, egészséges környezet kialakítására, megóvására**.

Az ember és környezete egységes rendszert alkot. Létérdek, hogy a tanulóink valós képet kapjanak a természet megóvásának emberi, társadalmi, technikai feltételeiről. Ezért fontos, hogy megismerjék a legfőbb környezeti problémákat (pl. légszennyezés, vízszennyezés, ivóvízhiány, szennyvíztisztítás, hulladékok felhalmozódása stb.), és elsajátítsák a problémák megértéséhez és kezeléséhez szükséges természettudományos és társadalmi ismereteket.

A környezetgazdálkodási ismeretek, a környezet megóvásának szemlélete áthatja helyi tantervünket a megfelelő képzési területeken, illetve tantárgyakban. (egészségtan, hon- és népismeret, az ember és társadalomismeret, ökológiai ismeretek). A tanórán kívüli neveléssel (pl. környezetvédelmi munkák szervezésével, napközis foglalkozások környezeti nevelési tartalmával, nyári tábor szervezésével a természetbe) és az iskolánk környezeti kultúrájával is erősíteni kívánjuk a környezetért felelős magatartás kialakítását tanulóinkban.

i) Esztétikai nevelés

Az esztétikai nevelés alapfeladata az esztétikai érzékenység és nyitottság, a szépség iránti fogékonyság kialakítása, ami az emberi teljességhez az érzelemgazdagsággal, az **alapvető emberi értékek átélésének képességével** járul hozzá. A korszerű esztétikai nevelésben a művészi élmények és az irodalmi művek, műalkotások elemzése mellett egyre nagyobb súllyal szerepel a hétköznapi esztétikumának tudatosítása: a természet, a mesterséges környezet, a társas érintkezés és a nyelvhasználat formakultúrájának felismertetése. Az eredményes módszerek között ma is elsősorban a **maradandó élményt nyújtó alkotótevékenység**, amit jól egészít ki az ízlésnevelésben és a tudatos ítéletalkotásban nélkülözhetetlen kritikai, elemző munka.

Az esztétikai nevelés az iskola teljes helyi tantervének a feladata, és nem elégszünk meg azzal, hogy az kitüntetett helyet kap az irodalom, zene és a művészeti tantárgyak tanításában. Szépen dekorált, ízlésesen kialakított tantermeinkkel személyes példát kívánunk mutatni, s tanulóink esztétikai ízlésének fejlesztését szolgálja az órai füzetek vezetésének rendszeres, félévenkénti ellenőrzése és értékelése is.

j) Hazaszeretetre nevelés

Nagy hangsúlyt helyezünk a hazaszeretetre nevelésre, s emellett, az európai gyakorlatnak megfelelően, a környező népekkel való megértő együttműködésre. Nevelő és oktató munkánkban minden lehetséges alkalmat és eszközt felhasználva próbáljuk elősegíteni azoknak a közösségi összetartó erőknél a kialakulását és növekedését, amelyek **erősítik a növendékek kötődését a nemzethez, erősítik a haza szeretetét, azt az érzést és tudatot, hogy jó dolog Magyarország állampolgárának lenni.**

A hazaszeretetre nevelés **kiemelkedő eszközének tekintjük a magyar nyelv, a magyar történelem, a földrajz, a magyar művelődéstörténet és irodalom, a honismeret tanítását. Nemzeti és állami ünnepeinket méltóképpen,** a tanulóink által színpadra vitt emlékműsorokkal ünnepeljük meg. Tudatosítjuk tanulóinkban, hogy történelmi okok miatt **határainkon kívül sok magyar él, akik magyarnak érzik, illetőleg vallják magukat, történelmük a magyar történelem része és ezért hozzánk tartoznak.**

k) Az Alsószentivánhoz való kötődésre nevelés

A hazaszeretetre való nevelés fontos kiegészítőjeként törekszünk „szűkebb hazánk”, a **Dél-Mezőföld, illetve Alsószentiván szeretetére nevelni tanulóinkat.** Tanulmányi séták, kirándulások, túrák, akadályversenyek, szabadban eltöltött programok szervezésén keresztül hívjuk fel figyelmüket **szülőföldünk szépségeire, gazdag természeti adottságainkra, a Fatimai Szűzanya búcsújáró kegyhelyére.**

A történelem, illetve a földrajz tantárgyak keretében Alsószentiván földrajzát és történelmét is megismerik tanulóink, s ez a tananyag része a szakasz záró vizsgának is a 8. osztály végén. **Szeretnénk elérni, hogy ne érezzék annak hátrányát, hogy kistelepülésen jártak iskolába** és szerezték meg a mindennapi élethez szükséges alapokat, s büszkének lehessenek rá későbbi életükben, hogy ők Alsószentivánon, a Fatimai Szűz falujában tanultak s kialakulhasson bennük a községben való letelepedés igénye.

2.1.2. Nevelésfilozófiai megközelítés

Elsődleges célunk, hogy az iskolánkba járó gyermekeket segítsük a személyi érettség felé történő növekedésükben, általunk hiteles kiindulópontot, távlatot és kedvet kapjanak a keresztyén élethez, ugyanakkor – az ehhez szükséges tantárgyi ismereteket elsajátítva – felkészüljenek arra, hogy tanulmányaikat személyi adottságaiknak, elhivatottságuknak megfelelő módon folytathassák.

A **Nemzeti Alaptanterv** meghatározza a köznevelés országosan érvényes **általános céljait**, a közvetítendő műveltség fő területeit, a köznevelés **tartalmi szakaszolását**, a tartalmi szakaszokban megvalósítandó **fejlesztési feladatokat.**

A Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott közös értékek, nevelési elvek, célok és feladatok iskolánk Pedagógiai Programjában az emberi erőforrások minisztere által kiadott **Kerettanterv** és az **intézményi sajátosságok** együttes alkalmazásával valósulnak meg.

Iskolai nevelő-oktató munkánk fő célja a **kulcskompetenciák** fejlesztése. Az iskolai oktatás területén megfogalmazott kulcskompetenciák az alábbiak:

- 1) Anyanyelvi kommunikáció
- 2) Idegen nyelvi kommunikáció
- 3) Matematikai kompetencia
- 4) Természettudományos és technikai kompetencia
- 5) Digitális kompetencia
- 6) Szociális és állampolgári kompetencia
- 7) Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- 8) Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- 9) A hatékony, önálló tanulás

A kompetenciák a személyiség meghatározott funkciót szolgáló **motivum- és képességrendszerek**. Az egyén szintjén öt fő összetevőre bonthatjuk:

- 1) Személyiségvonások, egyéni pszichikai-fizikai jellemzők
- 2) Az egyén önértékelése, személyes értékrend, szociális szerepazonosulások
- 3) Motivációk, célkitűzések
- 4) Készségek, jártasságok
- 5) Ismeretek, információk

Az oktatás tartalmi szakaszolásán átívelő **általános nevelési célok**:

- a tanuló felelősségvállalásának erősítése saját sorsának alakításában (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás),
- a testmozgás, az egészséges életmód iránti igény kialakítása,
- az emberi kapcsolatokra, a barátságra való fogékonyság kialakítása, (önzetlenség, megértés, őszinteség, figyelmesség)
- a család tiszteletének, a szülők megbecsülésének, szeretetének kialakítása, megerősítése,
- a saját egyéniség kibontakoztatási igényének kialakítása, (önismeret, önbecsülés, önbizalom)
- a magyar múlt és a magyar kultúra megismerése által egészséges nemzeti önbecsülés, nemzeti érzés és hazaszeretet kialakítása,
- tanítványaink ösztönzése az egyházközség, a Fatimai Szűz búcsújáró helyének életébe való aktív bekapcsolódásra.

2.1.3. Az iskolában folyó nevelés és oktatás céljai és feladatai

Az iskolánkban folyó oktató és nevelő tevékenységünkben arra törekszünk, hogy diákjaink felnőtt korukban olyan személyiséggé, emberré váljanak:

- aki életigenlő, bizakodó, örülni tudó, konfliktusokat feloldani képes;
- aki a kor tudományos eredményein alapuló ismeretekkel és világgéppel rendelkezik;
- aki alkotó és kritikus gondolkodásban személyes döntésen nyugvó világnézet kialakítására képes;
- akinek számára fontosak a keresztény európai kultúra erkölcsi értékei;
- akikben a szellemi értékek a jellemerőséget szolgáló testi edzettséggel párosulnak;
- aki saját és társai munkáját és eredményeit megbecsüli;
- aki a másik ember személyiségét elfogadni képes;

- aki szolidáris a hátrányos helyzetűekkel;
- aki együttműködésre, felelős és önálló feladatvégzésre kész;
- aki szereti családját és hazáját, érte cselekvésre és áldozatra is kész;
- aki a más népeket megbecsüli, és békében kíván azokkal élni;
- aki ismeri szűkebb közössége és az ország múltját, gazdasági, politikai és kulturális helyzetét, és a gazdasági és szellemi fejlődést előmozdítani képes;
- aki a pillanatnyi érdekek és a jövőt biztosító értékek között különbséget tud tenni;
- aki tevékeny, alkotó emberként kívánja élni életét.

A fentiek jegyében képessé szeretnénk tenni tanulóinkat

- a valóság sokoldalú és tárgyilagos megismerésére,
- a kor színvonalán álló ismeretek elsajátítására és alkalmazására,
- az új felfedezések, technikai eredmények birtokba vételére;
- a kutatómunka alapvető eljárásainak (adatgyűjtés, rendszerezés, feldolgozás, közlés), használatára;
- szóbeli és írásbeli kifejezés, a megértés – általában a kommunikáció – képességeinek kiművelésére;
- az információforrások és eszközök hatékony felhasználására
- a kézi munka, az eszközhasználat képességeinek elsajátítására;
- az élmények kifejezésének és a művészetek megértésének képességére;
- a testi ügyességek kiművelésére.

Kialakítani és fejleszteni kívánjuk:

- testi-lelki állóképességüket,
- fizikai és szellemi munkabírásukat,
- kudarcűrő képességüket;
- a szervezett munkához szükséges együttműködési képességeiket, amilyenek a vezetés és az alkalmazkodás, a tárgyalás, a megegyezés, a munkamegosztás és a tevékenységek összehangolásának képességei.

A fentebb megfogalmazott értékek és célok megvalósítása érdekében növendékeinket

- az élet tiszteletére,
- a természet szeretetére,
- az emberi munka, a kultúra megbecsülésére,
- az egészséges életvitel igényére s az ehhez szükséges önfegyelemre,
- az igazság feltétlen tiszteletére,
- az erkölcsös cselekvés feltétlen igenlésére és igényére,
- a természetben és az emberi alkotásokban megjelenő szépség értékelésére, valamint
- tevékeny és alkotó életre kívánjuk nevelni.

Iskolánk biztosítani kívánja, hogy tanulóink az általános emberi jogok és gyermeki jogok egyezményeinek megfelelően a lelkiismereti szabadság és a tanszabadság jegyében korszerű tudást nyújtó, sokoldalú és tárgyilagos iskolai oktatásban, **szeretetteljes, gyermek- és értékközpontú** nevelésben részesüljenek.

2.1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszköz- és eljárásrendszere

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályozást, jutalmazást, stb.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

1) A **meggyőzés** módszerei (oktatás, példaképpéállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.).

- 2) A **tevékenység megszervezésének** módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás, stb.).
- 3) **Magatartásra ható, ösztönző** módszerek: ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.
- 4) A **jutalmazás** formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, ösztöndíj, tanulmányút, stb.).
- 5) A **büntetés** formái (szóbeli és írásbeli elmarasztalások, fegyelmi eljárás).
- 6) A **nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó** módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom, stb.).

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott **személyiségfejlesztésre** irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

1. **Közvetlen** (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. **Közvetett** (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	<ul style="list-style-type: none"> • Követelés • Gyakoroltatás • Segítségadás • Ellenőrzés • Ösztönzés • Láttatás • Alátámasztás nonverbális eszközökkel 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulói közösség tevékenységének megszervezése • Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. • Hagyományok kialakítása • Követelés • Ellenőrzés • Ösztönzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	<ul style="list-style-type: none"> • Elbeszélés • Tények és jelenségek bemutatása • Műalkotások bemutatása • A nevelő személyes példamutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében • A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	<ul style="list-style-type: none"> • Magyarázat, beszélgetés, fejlesztő interjú • Dramatizálás, szerepjátékok • A tanulók önálló elemző munkája 	<ul style="list-style-type: none"> • Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról • Vita

Nevelési céljaink akkor valósulhatnak meg, ha iskolánk végzős diákjai a nyolcadik évfolyam végén:

- Hitbéli ismeretből megerősödnek, vallásukat gyakorolják, és hitük szerint élnek.
- Minden tantárgyból megfelelnek az alapfokú nevelés-oktatás Kerettantervében meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk Helyi Tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- Rendelkeznek olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őket arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Ismerik a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségekben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.
- Határozott elképzeléssel bírnak saját közelebbi és távolabbi jövőjüket és sorsukat illetően.

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés alapja a **szeretetparancs** hármas egysége: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre. Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: „*Ti vagytok a világ világossága.*” (Mt 5,14)

A **legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek**, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

a) A tanulók vallásos nevelése

Feladat: szilárd hitbeli ismeretek megalapozása, amelyek meghatározzák a tanulók erkölcsi nevelését. Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

b) A tanulók értelmi nevelése

Feladat: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. Az igazság megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

c) A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. Társas kapcsolataink fontosságának tudatosítása, együttműködési készség kialakítása. Kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

d) A tanulók szociális nevelése

Feladat: A családok együttműködésével szorgalmazzuk az emberi és keresztény értékek elsajátítását. Különös gondot fordítunk a másik iránti tisztelet és a velük való közreműködési készség kialakítására. Kibontakoztatjuk a közösségteremtő erőt az emberek és az események megértésének kialakításával.

e) A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása. Az érzelmi visszafogottság fontossága.

f) A tanulók akarati nevelése

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása. A szeretet a jóakarásban nyilvánul meg.

g) A tanulók nemzeti nevelése

Feladat: A szülőhely és a Haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti és nemzetiségi hagyományok, kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

h) A tanulók állampolgári nevelése

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

i) A tanulók munkára nevelése

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

j) A tanulók testi nevelése

Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

k) A tanulók egészséges életre nevelése

Feladat: Megismertetjük a tanulókkal a rendszeres testedzés formáit. Felvilágosítjuk őket az egészséges életmódról. Óvjuk őket a káros szenvedélyektől (dohányzás, kábítószer). Oktatjuk őket a balesetmegelőzés és tűzvédelem szabályaira. Felhívjuk figyelmüket és gyakoroltatjuk a testápolás és a tisztálkodás szükséges és egészséges módját.

A Helyi Tantervet is magába foglaló Pedagógiai Programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztést. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesztik, eddék akarataikat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- A helyes önértékelés, az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, a türelem, a mértékletesség
- Az alaposság, a gyakorlatiasság
- A bűnbánatra való készség, a belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- Felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Alapos, rendszeres és pontos munka
- Udvarias viselkedés, tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt
- Saját maga és társaik testi épségének, egészségének megóvása
- Megjelenése és személyes környezete legyen tiszta, ápolt, gondozott
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése
- Öntevékeny, aktív részvétel a tanulásban
- Részvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokban
- A Házirend felelős betartása

2.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

2.3.1. Az egészségfejlesztési program alapelvei

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi probléma-kezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi **négy egészségfejlesztési alapeladat** rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők, valamint esedékes partnereink bevonásával:

- **egészséges táplálkozás** megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés / helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- **mindennapi testnevelés/testedzés** minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a gyermekek **érett személyiséggé válásának elősegítése** személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (éneke, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló **egészségfejlesztési (modulszerű) tantárgy** hatékony (= bensővé váló) oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma.
- A krónikus beteg egészsége.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelőségünk.
- A környezet egészsége.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Szájhygiéna.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A betegség fogalma.
- Megelőzhető betegségek.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.
- A felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Balesetek, baleset-megelőzés.
- A lelki egészség.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.
- A két agyfélteke harmonikus fejlődése.
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- A társas kapcsolatok.
- A nő szerepei.
- A férfi szerepei.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.
- A gyermekáldás.
- A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.

- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés).
- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- Fogyasztóvédelem.
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóak segítése.
- Iskola-egészségügy igénybevétele.
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.
- Otthoni betegápolás.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését (indikátor-tényezők):

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodókészség, a stresszkezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

2.3.2. Az elsősegélynyújtással kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, kémia, fizika és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg, de jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoporthoz előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására. Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY–NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	<ul style="list-style-type: none">- rovarcsípések- légúti akadály- artériás és ütőeres vérzés- komplex újraélesztés
Kémia	<ul style="list-style-type: none">- mérgezések- vegyszer okozta sérülések- savmarás- égési sérülések- forrázás- szénmonoxid mérgezés
Fizika	<ul style="list-style-type: none">- égési sérülések- forrázás
testnevelés	<ul style="list-style-type: none">- magasból esés és egyéb sportsérülések

- az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások lehetőségei:

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az iskolai védőnő vagy más szakember bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (egészségnap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

2.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.”

(A katolikus iskola 34.)

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával. Isten társas lénynek teremtette az embert. Ezért létformánk a közösség, amely minőségileg különbözik a személyek esetleges halmazától. A közösségekben, létrejöttüktől függetlenül, sajátos rend van.

Nevelési területek: család, iskola, egyház, nemzet.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül. Ezeket áthatja az Egyház által közvetített hit.

2.4.1. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

a) A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, irányítása.

Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórák, tanórán kívüli tevékenységek) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

b) A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm - a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes- személyiséggé válásig.

c) A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

d) A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A Pedagógiai Program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

Tanórák: hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák

Tanórán kívüli foglalkozások: napközis foglalkozások, tanulószoba, szakkörök, lelkigyakorlatok, hit-tanos kirándulások, zarándoklatok, tanulmányi kirándulások

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölc erősítésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A lelkigyakorlatok, hittanos kirándulások, fatimai búcsúkon való részvétel mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, a táborozások mélyítsék el a természet szeretetét és a környezet iránti felelősséget.

2.4.2. A közösségfejlesztés fő területei:

a) Tanórák

Az iskola nevelői a tanítási – tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartják.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, a pedagógusok nevelő – oktató munkája a lehetőségekhez mérten, a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

Az első – negyedik évfolyamon napközi otthonos formát szervezünk.

A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

Az évfolyamok mindegyikén felső tagozaton magasabb óraszámot biztosítunk a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika oktatására. A felsős tanulószobákon a felügyelő tanár mellett a szaktanárok is rendszeresen ellenőrzik és segítik a tanulók munkáját.

b) Tanórán kívüli tevékenységek:

Hagyományőrző- és teremtő tevékenységek

Iskolánk hagyományainak kialakításában vallásos, erkölcsös nevelésre törekszük. A mindennapi életbe beépülő lehetőségeink:

A tanévet közös ünnepélyes szentmisével kezdjük és fejezzük be (Veni Sancte, Te Deum).

Napi ima: a hitoktatók vezetésével, felekezetenként megfelelően a hittanórákon.

Az osztályfőnöki órákon az aktuális problémákat a szeretet és segítőkészség szellemében beszéljük meg.

Megünnepeljük a nagyobb egyházi ünnepeket. Kiemelt fontosságú a Karácsony és Húsvét, valamint a Fatimai Szűz kegyhelyének búcsúnapjai.

Iskolánkban kitüntetett helyet foglal el a hitoktatás, a hit átadása tanítási órán kívül is. Ennek elsődleges célja a hit ébresztése, a diákok személyes Istenkapcsolatra vezetése, hiszen a megtanult hittételek csak megalapozott Istenkapcsolatban nyernek életet és értelmet. Ezért a hitoktatás *„alapvetően különbözik a többi tantárgy oktatásától, mert nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazsághoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye.”* (A katolikus iskola 50.)

Ezt csak a személyes példaadással, imával és türelemmel tudjuk elérni. Mindig tekintettel vagyunk a gyermekek életkorára, és eddigi vallási műveltségükre.

A tanév jeles napjai évről évre visszatérnek az iskolánk életében. Megünneplési módjuk szokásrendet, hagyományt alakított ki. Ezek kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak: megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, megtanítanak az egymásra való odafigyelésre.

Iskolai ünnepeink

- Veni Sancte (tanévnyitó)
- lelkinapok, lelki gyakorlatok, gyónási alkalmak (advent, húsvét,) szentségimádás
- tökfesztivál
- Mikulás
- iskolai karácsony
- Iskolabál
- farsang
- Ki mit tud?
- anyák napja
- a Fatimai Szűz búcsúnapjai
- pedagógusnap
- ballagás
- Te Deum (tanévzáró)

Egyházi ünnepeink

- szeptember 12.: Mária neve napja
- **szeptember 13.: Fatimai Szűz búcsúnap**
- szeptember 24.: Szt. Gellért – katolikus iskolák napja
- október 8.: Magyarok Nagyasszonya
- **október 13.: Fatimai Szűz búcsúnap**
- november 1.: Mindenszentek
- november 2.: Halottak napja
- december 6.: Szt. Miklós
- december 8.: Szeplőtelen fogantatás ünnepe
- december folyamán: Adventi gyertyagyújtások az egyházközséggel közösen
- **december 24.: Karácsony**
- január 6.: Vízkereszt
- február 2.: Gyertyaszentelő Boldogasszony
- Hamvazószerda
- **Nagyböjt, Húsvét**
- március 25.: Gyümölcsoltó Boldogasszony
- **május 13.: Fatimai Szűz búcsúnap**
- május – június: Pünkösöd, Úr napja
- június: Elsőáldozás
- **június 13.: Fatimai Szűz búcsúnap**
- **július 13.: Fatimai Szűz búcsúnap**
- **augusztus 13.: Fatimai Szűz búcsúnap**

Állami ünnepeink

- október 6.: Aradi vértanúk
- október 23.: Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- január 22.: A magyar kultúra napja
- március 15.: Az 1848-as forradalom és szabadságharc
- április 11.: A költészet napja
- május 1.: A munka ünnepe
- június 4.: Nemzeti Összetartozás Napja

Ünneplési módjaink

- Megemlékezés (tanítási órán, osztályfőnöki órán, iskolai szinten)
- Iskolai ünnepély
- Színdarab előadása
- Vetélkedők
- Sportversenyek
- Találkozás neves személyiségekkel
- Közösen megtekintett film megbeszélése

Az éves Munkatervünk elkészítésekor döntjük el, hogy melyik ünnepet milyen módon ünnepeljük meg. Az ünnepek megtartásánál törekszünk arra, hogy a tanórák védelmét figyelembe vegyük.

A hagyományteremtés alábbi lehetőségei gazdagítják az iskolánk életét:

- elsősök avatása
- hittan- és szentírásversenyekek tanulmányi versenyek
- kiállítás a tanulók munkáiból
- sportversenyek
- természetjárás, kirándulások
- Ki mit tud?
- Diákheti programok
- családi nap (gyermeknap)
- testvériskolai kapcsolatépítés
- ballagás

Tanulószoza, napközi

A Köznevelési Törvény előírásainak megfelelően tanítási napokon a délutáni foglalkozásokon – a szülői igényeket is kielégítve – az 1-4. évfolyamon napközi, az 5-8. évfolyamon délutáni tanulószoza működik.

Tehetséggondozó, felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengébbek felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó, tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk a napközi működésének keretén belül.

Az 5-8. évfolyamon tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákat kiegészítve biztosítja a tanulók testedzését, valamint felkészülésüket a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészetiek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. **Kiemelt cél a Székesfehérvári Egyházmegye által szervezett rendezvényeken iskolánk méltó képviselése.**

Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek.

A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Erdei iskola

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári, és előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel - ha az költséggel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

c) Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház-múzeumlátogatások). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Fontos, hogy az iskolai keretek között is gyökeret verjenek az iskola falain túllépő kulturált szabadidős szokások. Feladatuk az ismeretszerzésen túl a gyermekekre is irányuló káros hatások kivédése, illetve a kellő felvérteztség megszerzésének elősegítése.

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

2.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

2.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon a főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt a főigazgató jelöli ki, elsősorban a felmenő rendszer és a folyamatosság elvét figyelembe véve.

2.5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.

- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

2.6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

2.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és fejlesztő foglalkozások segítik:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése
- differenciált óraszervezés
- megfelelő létszám esetén csoportbontás
- a modul tantárgyak órakeretbe történő beemelése
- versenyek, vetélkedők, bemutatók
- szabadidős foglalkozások
- képesség-kibontakoztató foglalkozások megszervezése
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek használata
- középiskolai előkészítő 7-8. évfolyamokon
- versenyeztetés
- egyéni tehetségek felismerése, megfelelő irányba történő fejlesztése

Ezek indításáról – az igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

2.6.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Részképesség zavarok esetén a Szakértői Bizottság javaslatára a Kt. 30.§ alapján heti egy órás fejlesztő foglalkozást biztosítunk képzett szakemberek, gyógypedagógusok és fejlesztőpedagógusok bevonásával, a foglalkozásokra fejlesztő eszközök, játékok biztosításával. Fontos szempont a kudarcok megelőzése. Ezért az iskola megkezdésével egy időben megkezdődik a fejlesztő foglalkozás azoknál a tanulóknál, akik részképesség-teljesítményzavarral, tanulási nehézséggel küzdenek.

A foglalkozás felépítése személyre szabott, egyéni fejlesztési ütemterv alkalmazásával történik. Azonos problémával küzdő tanulók kis csoportokba szerveződve vesznek részt a foglalkozásokon. 3-6 fő hatékonyan fejleszthető, az előírt óraszámban.

A foglalkozások játékos, az életkornak, a fejlettségnek megfelelő nehézségi fokozat megtartásával folyjanak. Cél, hogy a gyermekek jól érezzék magukat a foglalkozásokon, a szívesen, jó kedvvel végzett munka eredményessége mérhető. A fejlesztés függ a tanuló értelmi fejlettségétől és a fejleszthető képesség szintjétől.

A foglalkozások során fontos szempontok:

- Szorongás oldása
- Figyelemzavarok korrekciója, koncentrációfejlesztés
- A mozgás és észlelés teljes körű fejlesztése

- Tájékozódás testen, testtudat kialakítása
- Figyelem fejlesztés, reakcióidő csökkentése
- Nyelvi fejlesztés, szókincs bővítés, nyelvi grammatikai struktúrák kiépítése
- Alaklítás, formaállandóság, nagy mozgások, bal – jobb irány, finommozgás.

A tartós pedagógiai terápiás segítségnyújtással eredményesen enyhíthető (javítható hibák):

- Tanulási hiányosságok: hiányos ismeretek, hiányos tanulási bázis
- Kultúr-technikai hiányosságok: olvasási – megismerési zavarok, grafomotoros zavarok, iránytévesztések.
- Érzelmi és neurotikus zavarok: szorongás, koncentrációs zavarok, ellenérzések, negatív beállítódás.
- Speciális motivációs zavarok: sikertelenségek következményei.

A tanulók megfelelő csoportban való elhelyezése a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján történik (enyhe fokban eltérő értelmi képességű, közép súlyos fokban eltérő, súlyos magatartási zavaros magántanuló, 10 órás korrepetálás keretében foglalkoztatott csoportok kialakítása).

2.6.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A 7-14 éves korosztály 10-15%-a beilleszkedési, magatartási zavarral küzd, melyhez az esetek nagy részében figyelemzavar, tanulási illetve részképesség-zavar társul. Ezek a gyerekek legtöbbször ép intellektusúak, mégis a felmerülő problémák kezelése nagy terhet jelent a családoknak. Indokolt, hogy a kezelésére megfelelő segítséget várnak az iskolától.

Az esetek jellemzői: túlzott mozgékonyság, disszociális irányú fejlődés, hangulat-ingadozás, olvasás-írás zavar, ingerlékenység, ügyetlen, rossz mozgás, agresszivitás, iránytévesztés, fáradékonyság, hallási figyelem rossz, figyelemzavar, teljesítmény-ingadozás, befolyásolhatóság.

Segítő pedagógiai tevékenységek:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése
- indokolt létszám esetében csoportbontás
- felzárkóztató órák, egyéni foglalkozások
- mozgáskoordináció fejlesztése
- napközi, tanulószoba
- diákétkeztetés
- iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a pedagógusok és tanulók segítő, személyes kapcsolata
- a szülők, családok nevelési gondjainak segítése; családlátogatások
- iskolai gyermekvédelmi felelős tevékenysége
- szükség esetén a rászoruló gyermekek szociális támogatására javaslat
- logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, képességvizsgáló bizottság szakmai szolgáltatásának igénybe vétele
- szoros kapcsolat óvodával, iskolaorvossal, védőnővel, pszichológussal

2.6.4. A sajátos nevelési igényű tanulók segítésének programja

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. A tanulók között fennálló - egyéni adottságokból és igényekből adódó - különbségeket iskolánk a helyi pedagógiai program kialakításakor figyelembe vette.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,

- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A fejlesztő program a helyi tanterven belül, mellékletként jelenik meg, és az integrációt segítő sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésére, nevelésére irányul. A nevelőtestület minden évben a munkaterv készítésekor felülvizsgálja, s meghatározza benne az anyagi kereteket is, s összefoglalja a célokat és fejlesztéseket.

A sajátos nevelési igény meghatározása: különleges bánásmód keretében sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén a halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrumzavarral küzdő,
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl.: dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

2.6.4.1. A fejlesztő program tartalmi elemei

Általános célok – alapelvek

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei:

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

Az életkori csoportok megtartása mellett a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, önmagukhoz mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás és nevelés megvalósítása.

A NAT alkalmazása a SNI tanulók iskolai nevelésében, oktatásában is alapidokumentum, a benne meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a SNI tanulók számára is érvényesek.

A pedagógiai program és helyi tanterv elkészítésekor figyelembe vettük:

- a köznevelési törvényt, a NAT és az Irányelv vonatkozó előírásait,
- a szülők elvárásait,
- és a tanulók sajátosságait.

Az „Irányelv” biztosítja, hogy:

- a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges a fejlesztés terjedjen ki az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érdekében az „Irányelv” meghatározza:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, az oktatás és a fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

2.6.4.2. A SNI tanulók pedagógiai célú rehabilitációs/rehabilitációs ellátása

A SNI tanulók különleges gondozási igénye egy tulajdonság-együttes, mely az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. Ezeket a különbségeket a helyi pedagógiai program kialakításakor vesszük figyelembe.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös célja és feladatai:

- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni kompetenciák kialakítása.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

- a sérülés típusa, súlyossága
- a sérülés kialakulásának ideje
- a SNI tanuló életkora, állapota, műtétei, képességei, készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei
- a társadalmi integráció kívánalmai: egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, lehetőség szerint önálló életvitel.

A SNI tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmak, tevékenységek, követelmények a szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanári / terapeuta kompetenciája:

- programok összeállítása,
- fejlesztőmunka,
- közreműködés a tevékenységek tervezésében, s ezt követően a konzultációban
- a többségi pedagógusok munkájának segítése

2.6.4.3. Az együttnevelés

Az együttnevelés objektív tényezői

Napjainkban az integráció azt jelenti, hogy a SNI gyermekek beilleszkednek a többségi nevelési intézményeket látogató gyermekek, fiatalok közé. A törvény kimondja, 47.§. (1) hogy „ *A sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani*”.

Iskolánk rendelkezik azokkal a tárgyi és személyi feltételekkel, amelyeket a törvény előír.

Az integrációt vállaló intézmények feladatai:

- Alapító okiratunkban szerepeltetjük a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének-oktatásának feladatát, s azt hogy milyen fogyatékosági csoporthoz tartozó gyermekekről van szó.
- A pedagógiai program és a helyi tanterv tartalmazza a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot.
- Szakemberek biztosítása: szükségletnek megfelelően gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, konduktor.
- Fejlesztő eszközök, tanórai segédletek biztosítása.
- Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások biztosítása, a tanórai foglalkozásokon túl. Ennek meg kell jelennie az iskola óratervében, mely a fogyatékoság típusától függően az évfolyamra meghatározott heti óraszám.

- Egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól főigazgató által határozatban kiadott mentesítés.
- Az első évfolyamon az értékelés és minősítés alól mentesített tanuló számára egyéni továbbhaladás engedélyezése, vagyis a gyermek haladása eltérhet osztálytársaitól egyes tantárgyakban.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

Az iskola biztosítja:

- a SNI tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval, ezt segíti a nyitottabb személyiség formálása, a szakértői bizottság által megjelölt pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatok beépítése az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítése az együtt-foglalkoztatásra
- rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesítése, sérülés specifikus módszerek alkalmazása, folyamatos értékelés, együttműködést a szakemberekkel.

2.6.4.4. Sikerkritérium az inkluzív, befogadó iskola

- A befogadó iskolákban szeretik a heterogenitást, akár kiemelkedően tehetséges, akár fogyatékossgal élő tanulóval, akár hátrányos szociális helyzetű gyermekről legyen szó. A pedagógus itt nem hárítja a felelősséget másra, hanem igyekszik saját eszköztárát úgy bővíteni, hogy megoldást találjon a tanulási nehézségekre. Fontos, hogy a befogadó pedagógusok rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, melyek az adott fogyatékossgai típust jellemzik. Mivel a többségi iskolák pedagógusai képzésük során alig-alig szerezhettek ilyen jellegű tudást, lényeges, hogy konzultáljanak a gyermeket segítő gyógypedagógussal, valamint továbbképzéseken vegyenek részt.
- Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt határozva meg a tennivalókat, a differenciált munkaszervezés kritériumait szem előtt tartva.
- A differenciálás folyamata, amelynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli. Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb. Ez a fajta tanulásszervezés nemcsak a SNI gyermekek számára kedvező, hanem a csoport valamennyi tagjának. A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki miben marad el társaitól.
- Az erősségekre építve és támaszkodva határozza meg a team azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.
- A szülők szerepe, befolyása felelőssége az inkluzív iskolában kifejezetten nagy. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a gyógypedagógussal.
- Ha a gyermek fogyatékossgát korán felismerték, akkor a szülőnek már volt ideje feldolgozni, s akkor a szülői elfogadás megbízható támaszt jelent.
- Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.
- A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertesse a gyermektársakkal a fogyatékossg mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a SNI tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

- Együttműködés a szakemberekkel: az intézmény a sajátos nevelési igénynek, fogyatékoságnak, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

A gyógypedagógiai tanár / terapeuta feladata:

- egyéni fejlesztési terv szerint közvetlenül foglalkozik a gyermekkel,
- koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő más szakemberek munkáját,
- kapcsolatot tart a szülőkkal, nyomon követi a gyermek fejlődését.
- kapcsolatot tart a többségi pedagógusokkal: segíti a diagnózis értelmezését, javaslatot tesz a környezet kialakítására, speciális eszközök kiválasztására, speciális módszerek alkalmazására, folyamatosan konzultál velük, ráirányítja figyelmüket a beszerezhető szakirodalomra

2.6.5. A sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatását segítő program

2.6.5.1. A beszéd fogyatékos tanulók megsegítésére irányuló program

Beszédben akadályozottak, beszéd fogyatékosok azok a gyermekek, akiknél öröklött, veleszületett, szerzett, organikus, funkcionális, pszichés és környezeti okok következtében az átmeneti, illetve tartós hang-, beszéd- és nyelvi zavar gátolja az egyén és a környezete közötti interakciót és alkalmazkodást.

Az akadályozottság megmutatkozhat a hangadásban, a hangzó beszédben, a beszéd folyamatosság felbomlásában, a beszéd észlelésében, megértésében, kivitelezésében, valamint az írás, olvasás, számolás területén.

A beszéd fogyatékos tanulónál a fenti tünetek, a legenyhébb artikulációs eltéréstől az egész kommunikációt érintő súlyos zavarig minden változatban előfordulhatnak.

A kommunikációs nehézségek miatt különböző pszichés eltérések (magatartási zavarok), tanulási akadályozottság is kialakulhat.

A beszéd-rendellenesség felléphet a beszédfejlődés különböző szakaszaiban, de érintheti a már kialakult beszédet, nyelvet is.

Amennyiben a beszédhiba, beszéd fogyatékoság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló folyamatos gyógypedagógiai ellátásra szorul. Az oktatás a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a fogyatékoság jellegétől függ, amely lehet:

- beszédfejlődési elmaradás:(megkésett/akadályozott beszédfejlődés, diszfázia)
- artikulációs zavar: (pöszesség, orrhangzósság),
- beszédritmus-zavar: (dadogás, hadarás),
- centrális zavar: (disarthria),
- hangképzési zavar: (diszfónia),
- parciális teljesítményzavar: (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia),
- beszédészlelési, megértési zavar.

Az általános iskola első két évfolyamára összpontosul az ismeretszerzés beszéddel összefüggő eszközrendszerének elsajátítása, ezért a különleges gondozás szempontjából – amely elsősorban a módszerbeli és habilitációs /rehabilitációs teendőkben fogalmazódik meg.

A fejlesztést logopédus szakember bevonásával biztosítja iskolánk.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Énkép, önismeret:

- erősödjenek pozitív személyiségjegyeik, alakuljon ki önismeretük, fejlődjön önbizalmuk és kudarctűrő képességük, személyiségük váljon harmonikussá,
- a fejlesztést úgy építjük fel, hogy az egész személyiségre irányuljon, a gyermekben reális énkép alakuljon ki, önbizalma, kudarctűrő képessége, feladattudata, kitartása,

- aktivitása, belső motivációja fejlődjön - a tanulót ösztönözzük beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor ké- szítsük fel őt az esetleges visszaesésekre, a maradványtünetekkel való együttélésre,
- a gyermekek állapotuktól függően, nyelvi-kommunikációs zavaraiak kompenzálása után,
- jussanak el az önállóság általuk elérhető optimális szintjére, képességeik kibontakoztatásával váljanak a társadalom aktív, cselekvőképes tagjává
- a fejlesztés segítségével a sajátos nevelési igényű gyermekek is tudják teljesíteni minden műveltségi területen a minimum követelményeket.

Információs és kommunikációs kultúra:

- a beszédükben akadályozott gyermekek fejlesztésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezet- ben integráltan folyó oktatásnak.

Tanulás:

- a fejlesztést tervszerűen, tudatosan kell felépíteni: beszédállapot felmérés – egyéni terápiás terv - tudatos módszerválasztás - komplexitás a fejlesztésben – folyamatos kísérés,
- munkánk során nagy hangsúlyt kell fektetnünk a sokoldalú perzeptív fejlesztésre: fel kell használnunk, hogy a látási, hallási, kineztiás, beszédmozgási ingerek, benyomások erősítve fejlődnek,
- tudatosan használjuk ki a transzferhatásokat, megismerve a beszéd fogyatékos tanuló „erős oldalait”, ezeket építve, a fejlesztést különböző átviteli megoldásokkal tesszük eredményesebbé.

Testi, lelki egészség:

- a tanuló motiválása beszédhibája leküzdésére; felkészítése a maradandó tünetek elfogadására, s ezzel való együttélésre.

Felkészülés a felnőtt életre:

- tájékoztassuk a szülőket, milyen továbbtanulási lehetőségek állnak gyermekeik előtt - integráltan oktató középiskolák, gimnáziumi tagozatok diszlexiások számára, ezt a tanuló is ismerje meg.

A megvalósítás keretei, eljárásai

A Beszédvizsgáló Országos Szakértői és a Szakértői Bizottság szakértői véleménye alapján iskolánkban együtt neveljük az ép értelmű beszéd fogyatékos és a nem fogyatékos gyermekeket. A gyermekek számára biztosítjuk az ép beszélő környezetet, a sajátos nevelési igényükből fakadó többlétszolgáltatásokat.

A gyermekek fejlesztése inkluzív (befogadó) osztályokban tanítási órákon, tanórán kívül – a sérülés típusától, súlyossági fokától függően egyéni, vagy csoportos - speciális fejlesztő foglalkozásokon, szabadidős tevékeny- ségekben, valamint napközis foglalkozás keretében történik.

Tanítási órák

Kiemelt szerepet kapnak az anyanyelvi fejlesztés, a testnevelés az ének-zene, a vizuális kultúra a technika és életvitel valamint tánc és dráma tantárgyak.

A megfelelő beszédtechnika kialakítása fontos része az anyanyelvi nevelésnek, ezeket alsó tagozatban a ma- gyar nyelv és irodalom, valamint az ének-zene órákon napi rendszerességgel végezzük.

Az **anyanyelvi fejlesztésnél** figyelembe véve a sérülés jellegét az egyes műveltségi részterületek más-más hangsúlyt kaphatnak:

- az írás, olvasás előkészítő szakaszának időtartamát növeljük,
- olvasás-, írástanítási módszerként a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia-prevenációs módszert használjuk,
- beszéd fogyatékos tanulóknál hosszabb begyakorlási és érési szakaszokat tervezünk,

- az anyanyelvi fejlesztés a kommunikációs szándék megvalósítására törekszünk a nevelés-oktatás minden területén,
- a tantestület tagjai törekszenek, hogy mindig jó beszédpéldát nyújtva, helyes beszédtechnikával kommunikáljanak a gyermekekkel.
- A beszéd-rendellenességgel küzdő tanulóknál gyakran tapasztalhatók a nagy- és finommozgások zavarai, a testtudat a testérzet a testséma kialakulatlansága, a téri tájékozódás fejletlensége is.

A **testnevelés, környezetismeret** és a **művészetek** tárgyak jól szolgálják a téri orientáció - mozgás - ritmus fejlesztését, mely hatással van a beszédkoordinációra.

Idegen nyelv oktatásánál körültekintően járunk el, a minősítés alóli felmentés helyett a módszerek változtatását is lehetségesnek tartjuk.

A pedagógusok a szakértői vélemények, alapos megfigyeléseik, a gyógypedagógus, a fejlesztő pedagógus valamint a pszichológus segítségével, a tanulók egyéni sajátosságainak ismeretében a **differenciálás különböző módjait** alkalmazzák:

- segítségadásban: a feladat megisméltése a beszédfigyatekos tanulóknak megfelelő nyelvi szinten,
- a feladatok szintjén: mennyiség, technikai kivitelezés: - írás területén gyereknel, rajzos vagy szóbeli megoldás, illetve szóbeli felelet helyett írásbeli válasz,
- szociális keretek szintjén: párban, vagy csoportban végzett munka oldja az akadályozott tanuló elszigetelődését,
- tanulási stílus szerint: auditív, vizuális, vagy motoros területre támaszkodik inkább a gyermek,
- a célok szintjén: egyes beszédfigyatekos tanulóknál mérlegelni kell, mi az a minimális tudás, amelyet egy-egy szakasz határára el kell érni, melyre a további szakaszok épülhetnek,
- értékelés: a tanulót önmagához, fejlődéséhez kell mérni - erre legalkalmasabb a szöveges értékelés.

Pedagógiai célú habilitációs / rehabilitációs foglalkozás

Logopédiai terápia: sérülés specifikus egyéni vagy csoportos megsegítést foglal magában, egyéni fejlesztési terv alapján.

A logopédus munkájában komplex ellátásra törekszik, feladata a beszéd-rendellenességek kompenzálása, a funkciófejlesztés, az olvasás-, írászavarok redukációja.

A terápia nem zárul le a beszédhiba javulásával, megszűnésével, utógondozásra is szükség lehet, amely jelenti a beszédállapot szinten tartását, ellenőrzését, az esetleges visszaesések prevencióját. További cél a másodlagos tünetek megelőzése, a sérült pszichés funkciók fejlesztése. Az utógondozás sikerét a logopédussal való szoros együttműködés segíti.

A logopédus feladatai:

- a fogadó pedagógusok tájékoztatása a beszédfigyatekosság típusáról, a gyermek fejlesztési lehetőségeiről, az alkalmazható módszerekről, szakirodalomról,
- a beszédben akadályozott gyermek „erős” és „gyenge” oldalainak bemutatása,
- konzultáció a pedagógussal a tanuló fejlődéséről, előmeneteléről,
- kapcsolattartás a beszédfigyatekos gyermek, valamint a befogadó osztály tanulóinak szüleivel,
- kapcsolattartás a habilitációs/rehabilitációs fejlesztésben résztvevő más szakemberekkel; a komplex fejlesztés team-munkát igényel (pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógytestnevelő),
- a beszédben akadályozott gyermek orvosi vizsgálatának kezdeményezése.

Tanórán kívüli tevékenységek

Napközis foglalkozások, tanulószoba:

- A délelőtti tanítási órákon megszerzett ismereteket itt mélyítjük el, olyan tanulási technikákat alakítunk ki, amelyek lehetővé teszik a megközelítően önálló ismeretszerzést.
- Komplex személyiségformálásra törekszünk, az egyéni sajátosságokat szem előtt tartva.
- A sikeres szocializációhoz szükséges normák, szabályok kialakítására, gyakoroltatására törekszünk.
- Olyan szabadidős tevékenységeket teszünk lehetővé, amelyek jótékonyan hatnak az anyanyelvi fejlettségi szintre: emlékezet-, szerialitás-, szókincs-, gondolkodás-, mozgás-, figyelemfejlesztő játékok.

Szakkörök:

- A beszédben akadályozott gyermekek is megtalálhatják iskolánkban azokat a tevékenységeket, szakköri foglalkozásokat, amelyek érdeklődésüknek megfelelnek. Gátolt kommunikációjukban is oldódik a szorongásuk, ha sikereket érhetnek el.
- Iskolánkban működik: kézműves szakkör, tömegsport, tánc, ökológia stb., mindig a gyermekek és szülők igényeinek megfelelően.

Szülői értekezletek, fogadóórák:

- Ezeken az alkalmakon lehetőség nyílik a szülők számára, hogy megismerjék a beszéd fogyatékos gyermek fejlesztése érdekében rájuk háruló feladatokat, életperspektívát.
- Empátiás készség kialakítására törekszünk a többi gyermek szüleiben, fontos, hogy a szülők is támogassák gyermekeiket a fogyatékos gyermek elfogadásában. Egységes értékrendet kell kialakítani a viselkedés területén, a jutalmazás és büntetés egybehangzó alkalmazása a helyes magatartásformák kialakítása érdekében.

2.6.5.2.: Az enyhe fokban értelmi sérült tanulásban akadályozott tanulók fejlesztését segítő program

- Az értelmi fogyatékosok egyik csoportját képezik. Az enyhe fokban értelmi sérültek személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/ vagy funkciózavarával függ össze.
- Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb fejlődése.
- A tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak azok a tanulók, akiket korábban a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, a köznevelési törvény szerint Szakértői Bizottság enyhén értelmi fogyatékosnak minősített.
- A tanulásban akadályozott tanulók Helyi Tantervének tartalmi elemeit az SNI kerettanterv határozza meg, melyet az iskola helyi tantervébe (tantárgyanként) épít be, annak szerves részét képezve.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

a) Bevezető szakasz: 1-2. évfolyam és kezdő szakasz: 3-4. évfolyam

- Ebben a két szakaszban a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly.
- A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatási-szervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének.
- A bevezető szakaszban szükség esetén egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezünk. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű

elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységre készíteti a tanulókat. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére törekszik.

- E két szakaszban nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

b) Alapozó szakasz: 5-6. évfolyam és Fejlesztő szakasz: 7-8. évfolyam:

- Az alapozó és a fejlesztő szakaszban a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül.
- Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység.
- A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

1.6.5.3. A pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók (részképességzavar) fejlesztését segítő program

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetében tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavarok a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

A tanítás-tanulás folyamatában a részképességzavarok körébe elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének deficitjeit, valamint az általuk kiváltott következményes magatartási és/ vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttesét soroljuk. E fogyatékoság deficiál - diagnosztikai jellemzője, hogy a részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás, teljesítményszóródás mutatható ki a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Kiemelt célok, feladatok

- Kudarctűrő képesség növelése.
- A tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.
- Tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék.
- Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.
- Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzése.
- A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.
- Testnevelés és sport műveltségi területen az első tanévben szenzoros integrációs program és/vagy gyógyúszás alkalmazása.
- Önállóságra nevelés.

Kiemelt feladatok diszlexia, diszgráfia esetén:

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,
- hang - betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtívesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással, hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ö-ő),
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása hangoztató - elemző vagy diszlexia prevenciók módszerrel,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

A megvalósítás színterei

- minden tanórán,
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozáson,
- napközi, tanulószoba.

Kiemelt feladatok diszkalkúlia esetén:

- testséma kialakítása,
- téri relációk biztosítása,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés - észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.) szakvélemény alapján,

- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása, szerialitás erősítése.

A megvalósítási szinterei

- matematika óra,
- napközi, tanulószoba,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidő (képességfejlesztő játékok).

Kiemelt feladatok a részképességzavar és/vagy fogyatékoságok együttes, halmozott tüneteit mutató tanulók esetén (hiperkinetikus zavarok):

A halmozott fejlődési zavar a beszéd / nyelv, a mozgás, a kognitív képességek eltérő és egyenetlen fejlődését foglalja magába. Komoly akadálya az olvasás, írás, számolás elsajátításának. Speciális fejlesztés, logopédiai- és pedagógiai ellátás szükséges.

A percepció minden területét fejleszteni kell:

- a vizuális, az akusztikus, a mozgásos észlelés folyamatait,
- a motoros képességeket,
- a beszéd és nyelvi készség állandóságát.

A különleges gondozás igényeit gyógypedagógus végzi.

- Tanácsadás osztályfőnöknek, tanítónak, szaktanárnak, szülőnek.
- Együttműködés a pszichológussal.

A megvalósítás szinterei

- tanóra,
- napközi, tanulószoba,
- gyógypedagógiai foglalkozás egyéni terápiai terv alapján.

2.6.5.4. Tantárgyakra lebontott követelmények a mozgáskorlátozott tanulók képzése során

A mozgáskorlátozott tanulóakra mindenütt a NAT tartalmi és követelményei az irányadóak, speciális taneszközök és gyógyászati segédeszközök alkalmazásával. Azokat az eltéréseket, amelyek azért szükségesek, hogy a mozgáskorlátozott gyermek többet és jobban hasznosítson belőle, az alábbiak tartalmazzák.

Anyanyelv és irodalom

- Az olvasás és írástanítás az egyénnek megfelelő tempó és segédeszköz kiválasztásával történjen a helyesírásra és a tartalomra koncentrálna.
- Szükség esetén a gépi írás elsajátítása történjen meg, egyénre szabott fejlesztési terv alapján.
- Mivel a beszéd formája a sérülés függvénye, ezért annak a tartalmi részére kell a nagyobb hangsúlyt fektetni.

Idegen nyelv

- A nyelvtanulás a továbbtanulás, a későbbi munkavállalás, az önbizalom növelésének fontos eszköze, ezért minden esetben a megszerzett nyelvtudás gyakorlati felhasználhatóságának egyénre szabott megfogalmazása szükséges.
- Az olvasási és írásnehézségekkel küzdő gyermekek esetében az auditív tanulási módszereket kell preferálni.

Matematika

- Kiemelten figyelembe kell venni, hogy a tanítás során a sokoldalú érzékleti megerősítésre törekedjünk.
- A geometriai anyag gyakorlati része a mozgásállapottól függően, egyéni elbírálás alapján történjen, a sérültségének megfelelő, egyénre adaptált eszközök használatával, mert ezek át tudják segíteni a tanulót a technikai nehézségeken.

Ember és társadalom

- Szükség van a társadalmi tapasztalatszerzés hiányainak pótlására.
- Meg kell ismertetni a tanulókkal a mozgáskorlátozottakra vonatkozó jogszabályokat, és érdekvédelmi szerveződéseket.

Ember és természet

- Az embertani, egészségügyi ismereteknek tartalmazniuk kell a tanuló diagnózisának ismeretét, az ezzel kapcsolatos egészségügyi feladatok és problémák kezelését.
- Amennyiben a tanuló mozgásos ismeretszerzése gátolt, a lehető leginkább meg kell teremteni a tapasztalás lehetőségét.

Művészetek

- A mozgáskorlátozott tanuló harmonikus fejlődésének és önkifejezésének egyik fontos eszköze a zene, a mozgás és az alkotás.
- Minden esetben meg kell keresni azokat az eljárásokat, módszereket, testhelyzeteket, eszközöket, amelyek segítségével alkotni képes, a felmentés bármely formája indokolatlan.
- A tánc és a gyermekjátékok témáinak a tartalmait és követelményeit, egyénre szabott formában kell megfogalmazni.

Életvitel, gyakorlati ismeretek.

- Olyan ismeretek, tevékenységformák és eszközök használatát kell megtanítani, amelyeket a mozgáskorlátozott gyermek hasznosítani tud a szabadideje eltöltésében, pályaválasztásában, önálló felnőtt életében, társadalomba való beilleszkedésében.
- A sérülésből, valamint a mozgásállapotból eredően meg kell határozni az egyéni képességekhez igazodó célokat, feladatokat, alkalmazni az egyénenként változó speciális eszközöket, megtanítani az önállóság elérését szolgáló praktikumokat.
- Meg kell ismertetni és gyakoroltatni a gyógyászati segédeszközök használatát, karbantartását, és a velük való közlekedést.

Informatika, számítástechnika, könyvtár

- A műveltségi terület tartalma bővül a gépi írás megtanításával – ha az már az előző osztályfokok valamelyikén, pl. 2. o-ban nem történt meg –, mert az nem csak az olvasható íráskép megjelenését segíti, hanem előkészíti a számítástechnika tanítását is.
- A számítástechnika tanításában szükség esetén meg kell találni az egyénre szabott, adaptált eszközöket (pl. speciális egér, klaviatúra-védő stb.).

Testnevelés és sport

Elemei:

- gyógytorna passzív és aktív eljárásai;
- a fizioterápia módszerei és eljárásai;
- korrekciós és gyógyászati segédeszközök alkalmazása;
- hidroterápia és egyéb terápiás eljárások;
- a testnevelés mozgásanyagának (gimnasztika, torna, atlétika, testnevelési és sportjátékok) sérülés specifikusan adaptált formái;
- adaptált sportfoglalkozások;
- a mindennapos tevékenységek végzésére való mozgásos felkészítés és adaptív eszköz használatának megtanítása.

Feladatai:

- a károsodott mozgási és tartási funkciók helyreállítása, korrekciója, kompenzációja;
- a mozgás szervrendszer optimális működő képességének biztosítása;
- az állapotromlás, másodlagos károsodások megelőzése;
- a motoros képességek fejlesztése, fizikai kondíció növelése, egészséges életre nevelés, mozgásigény, mozgástudat kialakítása;
- a reális mozgásos én tudat kialakítása, önálló életvitelre elő- és felkészítés;
- tehetséggondozás különböző adaptált sport foglalkozásokon keresztül.

2.6.5.5. A halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztését segítő program

A halmozott fogyatékos állapot olyan állapotot jelent, amelyben különböző társult formában van jelen az értelmi képességek, a mozgásfunkciók, a verbális kommunikáció, a látás, a hallás, valamint más megismerési funkciók, esetenként a személyiség és viselkedés zavara.

- Az épen maradt és sérült funkciók korrekciós jellegű fejlesztésével a gyermeket olyan szintre kell eljuttatni, mely az adottságaikhoz és korlátaikhoz mért legteljesebb rehabilitációt vagy rehabilitációt teszi lehetővé.
- Az egyéni felzárkóztató programok alapján történő fejlesztés során a domináns fogyatékosághoz igazodva, de a társult fogyatékoságból eredő korlátokra figyelve szükséges a képességek fejlesztését megvalósítani. Az egyéni fejlődést nyomon kísérő pedagógiai diagnosztizálás alapja a fejlesztés rövid távú céljai, feladatai, és követelményei.

A halmozottan sérült mozgáskorlátozott tanulók fejlesztése

- A műveltségi tartalmaknak az adottságokhoz és korlátokhoz rugalmasan alkalmazkodó mennyiségben és minőségben történő elsajátítása.
- Minden sérült funkció korrekciós jellegű fejlesztése.
- Tanulási zavarok esetén sérülésspecifikus módszerek alkalmazása.
- Egyéni fejlesztési terv kidolgozása abban az esetben is, ha a gyermek csoportfoglalkozáson vesz részt.
- Az egyéni fejlesztéssel nem korrigálható esetekben áttérés a szociális tanulásra.
- Felkészítés - a gyermek képességeihez mérten - az önkiszolgálásra és munkavégzésre.
- A személyiség fejlesztése a kiegyensúlyozottság, harmonikusság, a szocializációra való alkalmasság irányában.

A halmozottan sérült látássérült tanulók oktatása

- A halmozottan sérült, vak, aliglátó, gyengénlátó tanulók nevelését-oktatását és optimális fejlesztését a gyógypedagógiai intézményeken belül működő speciális tagozatok biztosítják.
- A helyi tanterv kidolgozásánál a társuló fogyatékosokra vonatkozó irányelveket együttesen kell alkalmazni. A halmozottan sérült látássérülteknél egyéni fejlesztési tervet is szükséges készíteni.
- Az integrált nevelés-oktatásban résztvevő halmozottan sérült látási fogyatékos tanulók oktatásához a látássérültek intézményeiben létrejött egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények nyújtanak szak- és szakmai segítséget.

A halmozottan sérült nagyothalló tanulók fejlesztése

- A halmozottan sérült nagyothalló tanulók nevelési, oktatási lehetőségeit alapvetően befolyásolja a társult fogyatékoság jellege és súlyossága, ezért az iskolai fejlesztés elveit és szakaszait - valamennyi érintett fogyatékosági terület pedagógiai és rehabilitációs feltételeinek biztosításával – az adott tanuló esetében egyéni fejlesztési tervben határozzuk meg.

A halmozottan beszéd fogyatékos tanuló

- A beszédzavarok egy-egy tanulónál halmozottan is előfordulhatnak.
- A leggyakrabban a megkésett, illetve akadályozott beszédfejlődés, a komplex nyelvi fejlődési zavar jelenik meg a tünetek sokféleségével tarkítva. Nem ritka a megkésett/akadályozott beszédfejlődés – a hadarás - a dadogás együttese. Az iskolai szakaszban ennek olvasás-, írászavar-kihatása is megmutatkozik.
- A tünetek megjelenhetnek párhuzamosan, de előfordul a tünett váltás jól ismert jelensége is, amikor pl. a kiejtés javítását, javulását követően dadogás, hadarás lép fel. Ilyen esetekben a fejlesztési elvekre épülő terápiák tudatos alkalmazása a rehabilitáció döntő tényezője.

2.6.6. Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelemi feladatok ellátása

A Magyar Katolikus Püspöki Kar 1996. évi körlevelében – „*Igazságosabb és testvériesebb világot*” – külön foglalkozik a gyermekekkel, az iskola feladatával. Az Egyházmegyei Zsinat is határozatban foglalt állást e témában.

Iskolánkban a **gyermekvédelmi felelős** koordinálja iskolai szinten a teendőket. A társadalmi elszegényedés következtében jelentős az **anyagi gondokkal küzdő** családok száma. Lehetőséget próbálunk teremteni az ilyen családból érkező tanulók megsegítésére például:

- étkezési hozzájárulás
- tanszer – segély
- alkalmi segély (osztálykirándulás, nagyobb kiadás esetén) iskolai támogatással.

Nagyobb gond és nehezebb a segítségadás azokban az esetekben, ahol a **család a gyermek számára nem biztosítja a megfelelő erkölcsi hátteret, a szülők életvitele negatív példa** a gyerek előtt. Ezek a nehézségek sok esetben későn mutatkoznak, késve vesszük észre. A tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jelentkeznek. Az iskolánk azonban nem veheti át a család nevelő szerepét, de az ilyen nehéz esetekben **megpróbáljuk felvállalni a fokozott törődést a tanulóval**. Az iskola nem „elit” képzésre törekszik. **Különös figyelmet szentelünk és segítjük a gyengébbeket, a nehezebb körülmények között élőket.**

Nevelésünk a **keresztény értékrend elfogadását**, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő. Tanítványainkban **erősítjük azt a tudatot, hogy aki teheti, segítse a gyengét, beteget, szegényt** (pl. karácsonyi gyűjtés más tanulók számára, Szépkorúak karácsonyának támogatása műsorral...). Ezek remélhetőleg tanítványaink számára maradandó értéket képviselnek felnőtt korukban is, s megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

Nevelésünket kiegészíti a **szülők önzetlen példája**, akik rendszeresen segítik az iskola felújító munkálatait karbantartással, a Föld napján parkosítással, takarítással, kertrendezéssel, stb. Ez a diákoknak is nagy nevelő hatást jelent, mert őket is rendszeresen bevonjuk megfelelő vezetés mellett e munkába.

A nevelő és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat a tanév alakuló értekezletén a felelősök megállapítása során vállalja fel többlet tevékenységként egy pedagógus, akit természetesen az osztályfőnökök is segítenek.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok ①megelőzésére, ②feltárására, ③megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a Gyermekjóléti Szolgálat szakembereinek.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik:

- a Katolikus Egyházzal, a Karitással, az alsószentiváni egyházközség képviselőivel
- a területileg illetékes Nevelési Tanácsadóval, Gyermekjóléti Szolgálattal,
- Családsegítő Központtal,
- Polgármesteri Hivatallal,
- Járási Hivatallal
- gyermekorvossal,
- továbbá a gyermekvédelemben részt vevő társadalmi szervezetekkel, alapítványokkal.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljának megvalósítását:

- felzárkóztató foglalkozások,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,

- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek), egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- ismeretterjesztés (veszélytényezők, bűnözés, kábítószer stb.), pl. osztályfőnöki óra, meghívott külső előadók (védőnő, drog prevenciók szolgálatok, rendőrség szakemberei) által
- a családi életre történő nevelés,
- a délutános foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- pályázati ösztöndíjak figyelemmel kísérése,
- a szülőkkel való együttműködés, felvilágosító munka szülői értekezleteken, fogadóórákon
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

2.6.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A tanulók előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, a viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében és a higiénia terén is.

A pedagógusoknak a tanulók hátrányos anyagi helyzetének és veszélyeztetettségének feltárásával és enyhítésével kapcsolatos feladatait **a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. EMMI rendelet 129. §-a**, a tanulók szociális helyzetén alapuló főigazgatói döntések előkészítésével kapcsolatos feladatokat pedig a **köznevelésről szóló törvény 69. § (2)** bekezdésében szabályozza.

A **köznevelésről szóló törvény 62. § (1 g)** pontja szerint a pedagógus feladata, hogy a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka – és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek a következők:

- helyzetfeltárás,
- a segítő tevékenység formáinak és működési rendjének (tanulószoza, felzárkóztató foglalkozások, stb.) megszervezése,
- a külső kapcsolatrendszer kiépítése, fenntartása (szakszolgálatok, támogatók),
- a juttatások elosztása alapelveinek és eljárási rendjének kialakítása,
- étkeztetési támogatás,
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott támogatás,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek használata,
- a nevelők segítő, személyes kapcsolattartása a rászoruló tanulókkal,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése (egyéni beszélgetés az osztályfőnökkel, fogadóóra, családlátogatás, szülői értekezlet stb.),
- továbbtanulás irányítása, segítése,
- kapcsolattartás a Polgármesteri Hivatallal és a Gyermekjóléti Szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátránytól szenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

2.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a Fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. Az iskola tanulói az iskolai **diákönkormányzaton (DÖK) keresztül** élhetnek az intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogaikkal, illetve minden tanévben a **diákparlament** összehívásakor is elmondhatják kéréseiket, véleményüket az iskola vezetőjének.

A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított **jogaiknak érvényesítése érdekében** – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselők, tisztségviselők útján – az iskola főigazgatójához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.

A tanulók **kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat** szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselők útján közölhetik az iskola főigazgatójával, nevelőivel, a nevelőtestülettel.

Az iskolai diákönkormányzat élén – a szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint – választott diákönkormányzati vezető (elnök) áll.

A diákönkormányzat minden tanévben – az iskolai munkatervben meghatározott időpontban – közgyűlést tart, melynek összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi. A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megtartása előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, az iskola berendezéseit – a főigazgatóval történő egyeztetés után – használhatja.

A diákönkormányzati vélemény jogszabályoknak megfelelő jegyzőkönyvbe foglalásáért az intézmény főigazgatója felelős.

Véleményezési joggal rendelkezik a DÖK:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a Házirend elfogadása előtt,
- A diákönkormányzati rendezvények (farsang, akadályverseny, gyermeknap stb. szervezésekor),
- A szabadon választott órák meghirdetésekor (pl. szakköri igények).

A DÖK véleményét ki kell kérni:

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben,
- az intézményi Pedagógiai Program, SZMSZ és Házirend elfogadása előtt.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót - ha jogszabály másképp nem rendelkezik - a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

DÖK-tanár jelölés: A diákönkormányzat tevékenységét a diákmozgalmat segítő tanár támogatja és fogja össze, akit ezzel a feladattal – a diákközösség javaslatára – a főigazgató bíz meg határozott, legfeljebb öt éves időtartamra.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.

DÖK SZMSZ:

- A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.
- Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével.

2.8. Kapcsolattartás a szülőkkal, tanulókkal, az iskola partnereivel

2.8.1. Szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei az iskolában

Intézményünk csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít, s mellette figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált együttműködése.

A tanuló nevelését a szülők kezdik meg, s teremtik meg a családban az egészséges testi és pszichikai fejlődés feltételeit. A szülők segítik a család keretében a gyermeket az első közösségi beilleszkedésben, itt sajátítja el a gyermek a társas érintkezés szabályait és szokásait, itt szerzi első esztétikai élményeit, itt formálódik viszonya a felnőttekhez. Vagyis a szülők nevelésben betöltött szerepe felbecsülhetetlen, mivel minden további nevelői befolyás érvényesülésére kihat. A szülők nevelését folytatják, illetve kiegészítik a pedagógusok. Hogy ez a közös nevelés a tanuló érdekeit, fejlődését szolgálja, s azonos elveken alapuljon, rendkívül fontos a szülők és a pedagógusok összehangolt nevelői együttműködése.

Ezen együttműködés:

- alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség;
- megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység;
- feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség;
- eredménye a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán a kedvezően fejlődő gyermeki személyiség;

Az együttműködés formái:

1. A szülők részéről nyújtható közreműködési formák:

- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken;
- ötletnyújtás az előadások témájához;
- őszinte véleménynyilvánítás, építő kritikák az intézmény működésével kapcsolatban;
- együttműködő magatartás;

- a nevelési problémák őszinte megbeszélése, közös megoldása;
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzése;
- érdeklődő-segítő hozzáállás;
- szponzori segítségnyújtás.
- a minőségbiztosítási munkában történő aktív részvétel, kérdőívek kitöltése, visszaküldése;

2. *Az intézmény által kínált együttműködési, segítségnyújtási formák:*

- nyílt napok, nyílt órák szervezése;
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról;
- változatos témájú szakkörök indítása, ahol a tanuló gyakorolhatja a helyes viselkedési módokat;
- előre tervezett szülői értekezletek;
- rendkívüli szülői értekezletek;
- fogadóórák;
- előadások szervezése (pl. logopédus, nevelési tanácsadó, pszichológus, védőnő meghívásával);
- pályaválasztási tanácsadás;
- családlátogatás;
- Elégedettség és igényfelmérés a minőségfejlesztés folyamatában.
- közös kirándulások szervezése.

3. *A szülői ház és az iskola együttműködésének lehetőségei:*

- osztály-család közös hétvége túrázással egybekötve;
- üzemlátogatás szülői munkahelyeken;
- játékos vetélkedők (pl. tanár-diák- szülő vetélkedő);
- együttműködés az intézmény **egészségnevelési programjának** működtetésében;
- közös rendezvények szervezése a szülők és a pedagógusok részvételével (mikulás, karácsony, tablóbál, Ki mit tud? , gyermeknap);

2.8.2. Óvoda – iskola együttműködés formái

Arra törekszünk, hogy az iskola ismerje az óvodában folyó nevelő- oktató munkát és fordítva. Fontosnak tartjuk, hogy az óvodából az iskolába való átmenetet minél zökkenőmentesebbé tegyük. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő és megtartó kapcsolatra törekszünk a jövőben is, melynek alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Az együttműködés formái:

- A főigazgató és az intézményegység-vezető folyamatos kapcsolattartása (közvetett/közvetlen).
- Az óvodai és iskolai nevelőkkel az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt.
- Kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés; az első osztályosokat a tanév elején meglátogatjuk az iskolában, az első osztályos nevelők pedig a leendő iskolásokat látogatják meg az óvodában.
- Közös szakmai tanácskozások, megbeszélések, előadások az alsó tagozatban tanító nevelőkkel; olyan pedagógiai, pszichológiai, módszertani témában, amelyek segíthetik az óvoda iskola átmenet zökkenőmentesebb megvalósítását.
- Szülői értekezleteken való részvétel: a leendő első osztályos nevelők tájékoztatják az iskolába készülő gyermekek szüleit az iskolába lépés teendőiről.
- A gyermekek látogatása az iskolában; ismerkednek a tanító nénivel az iskolai környezettel.
- Közös rendezvények.
- Elégedettség és igényfelmérés a minőségfejlesztés folyamatában.

2.8.3. Az intézmény egyéb kapcsolatai

Folyamatos együttműködésre törekszünk:

- a Fenntartóval (Egyházmegyei Hivatal, Egyházmegyei Katolikus Iskolai Főhatóság),
- a helyi Plébániával és az egyházközségi képviselő-testülettel,
- a történelmi egyházak szervezeteivel,
- a települési Önkormányzattal, Polgármesteri Hivatallal,
- a Járási Hivatallal,
- a Kormányhivatallal,
- az Egyházmegye fenntartásában működő nevelő – oktató intézményekkel,
- a Katolikus Pedagógiai Intézet (KaPI) munkatársaival,
- közművelődési intézményekkel (könyvtárlátogatások, művelődési házak gyermekműsorai stb.)

A gyermekek szociális helyzetének javítása a fejlődési zavarral küzdő prevenció és terápiás ellátása és kezelése érdekében az alábbi szervekhez fordulunk szükség esetén:

- Polgármesteri Hivatal
- Gyermekjóléti szolgálat
- Nevelési Tanácsadó (Sárbogárd)
- Logopédus (Helyben - utazó logopédiai- gyógypedagógiai ellátás)
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság Székesfehérvár
- Egészségügyi Szolgálat: orvos, fogorvos, védőnő.

2.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

2.9.1. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái és időpontjuk:

A tanuló a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64.§ (1)** értelmében az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat teheti le: különbözeti, osztályozó, javító vagy pótló vizsga.

a) **Javítóvizsga:** augusztus végén, kijelölt időpontban.

b) **Osztályozóvizsga:**

- januárban a félévi osztályzat megszerzése céljából,
- júniusban az év végi osztályzat megszerzése céljából.

c) **Különbözeti vizsga:** az osztályozóvizsga időpontjában

d) **Pótló vizsga:** egyéni elbírálás alapján főigazgatói döntéssel tehető le, abban az esetben, amennyiben a tanuló fel nem róható okból maradt távol az előző vizsgák valamelyikéről és erről igazolással szolgál.

A vizsgákra írásban kell jelentkezni, legkésőbb a vizsgát megelőző 15. napig.

2.9.1.1. Osztályozóvizsga

A felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához, vagy egy adott tantárgyból az osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie, ha

- előrehozott vizsgára kíván jelentkezni, de még nem teljesítette az adott tantárgy tanulmányi vizsgakövetelményeit; nem szerezte meg a helyi tantervben előírt osztályzatot;
- a jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet;
- a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie;

- külföldi tartózkodás, magántanulói státusz illetve egyéb ok miatt a főigazgató engedélyezte számára az osztályozóvizsga letételét;
- felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozóvizsga letételére kötelezték (pl. sportolók esetében);
- tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tantárgyból, illetve valamennyi tantárgyból);
- más iskolából lépett át, és az előzőekben nem tanult tantárgyakból vizsga letételére kötelezték (például: idegen nyelv esetén)
- a tanórákon nem tanult tantárgyból osztályozóvizsga letételére engedélyt kapott.

Az osztályozó vizsgával kapcsolatban a következők szerint kell eljárni:

- Osztályozó vizsga évente 2 alkalommal tehető: januárban és júniusban.
- A főigazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet. A vizsga várható időpontjait a főigazgató jelöli ki. A vizsga pontos napjáról a vizsgázó minimum a vizsga előtt két héttel értesítést kap.
- Egy tanítási évben legfeljebb 2 évfolyam tananyagából tehető osztályozó vizsga.
- Az osztályozó vizsga letételét a főigazgató engedélyezi. Az osztályozóvizsgára való jelentkezés kérelmét a januári vizsgára január 1-ig; a júniusi vizsgára pedig június 1-ig kell beadni az iskola főigazgatójának címezve.
- Az osztályozóvizsga követelményeit az iskola nevelőtestülete határozza meg.
- A vizsga részletes követelményeiről a tanuló minimum a vizsga előtt 6 héttel írásbeli tájékoztatást kap. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők.
- Az osztályozóvizsga helye az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van.
- Indokolt esetben a tanuló más iskolában is jelentkezhet a vizsga letételére. Erre az engedélyt a főigazgató adja.
- Az osztályozóvizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól
- Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként és évfolyamonként, 45 perc. Egy napon legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet tenni.
- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította. Az elnöki teendőket a főigazgató vagy megbízottja látja el. A vizsgán, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még legalább egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie. A tanulónak az általa kihúzott tétel kidolgozására min. 20 percet kell biztosítani (kivéve az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő). A feleletek maximális időtartama tanulónként/évfolyamonként maximum 15 perc lehet. Az a tanuló, aki feladatát nem tudja megoldani, még egy feladatot kap (húz), további felkészülési idővel. Végső osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Ha a tanuló csak szóbeli vizsgát tesz, teljesítményéről a kérdező tanár rövid írásos értékelést ad (ezt a jegyzőkönyvhöz mellékeli).
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, a főigazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, vizsgája elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.
- A több tanévi tananyagokból való vizsgázás esetén a szóbeli vizsgát évfolyamonként más-más napon kell lebonyolítani, min. 2 nap eltéréssel, és a felsőbb évfolyam vizsgájának szóbeli részére csak akkor bocsátható a vizsgázó, ha az alacsonyabb évfolyam vizsgájának szóbeli részén megfelelt.

- Az osztályozóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy elfogadott értékelési rendszere szerint történik.
- Az osztályozóvizsga a vizsgázó számára díjtalan.
- Az osztályozóvizsga nem ismételtető meg.
- Sikertelen osztályozóvizsga esetén a tanulónak 3 hónapon belül javítóvizsgát kell tennie.
- Az osztályozóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni.
- Az eredményhirdetésnek legkésőbb az utolsó vizsgát követő 2. napon meg kell történnie.

2.9.1.2. Javítóvizsga

Javítóvizsgán kell részt vennie annak a tanulónak, akinek valamelyik tantárgyból az év végén megállapított osztályzata elégtelen volt, vagy az osztályozóvizsgán megbukott.

A javítóvizsgával kapcsolatosan az alábbiak szerint kell eljárni:

- A javítóvizsga helye az, az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van.
- A javítóvizsgára utasított tanuló a főigazgató által megállapított napon javítóvizsgát tehet.
- Javítóvizsga letételére az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban kell időpontot kijelölni.
- A tanuló maximum 3 tantárgyból tehet javítóvizsgát. Ha ennél több tantárgyból kapott a tanév végén elégtelen osztályzatot, a tanévet meg kell ismételnie.
- A diák az első évfolyamot megismételheti szülői kérésre akkor is, ha egyébként teljesítette a továbbhaladáshoz szükséges feltételeket.
- A vizsga idejéről a főigazgató a tanulót és annak szüleit írásban (pl. levélben, az iskola faliújságán, és honlapján keresztül) értesíti.
- A javítóvizsga követelményeiről a tanuló a vizsgára utalást követő egy héten belül írásbeli tájékoztatást kap.
- A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása osztályismétlést jelent.
- A tanuló – előzetes jelentkezés nélkül – bizonyítványával jelenik meg a vizsgabizottság előtt.
- A rendkívüli okból, főigazgatói engedéllyel elhalasztott javítóvizsgára készülő tanulónak részt kell vennie a következő felsőbb osztály tanulmányi munkájában, mulasztásait szabályosan igazolnia kell, munkáját a többi tanulóhoz hasonlóan kell elbírálni. A javítóvizsga sikeres letétele után a tanuló az osztálynak végleges tagja lesz, sikertelen vizsga esetén az előző osztályt kell megismételnie.
- Igazolatlan meg nem jelenés a vizsgán, vagy szabálytalanság miatti eltiltás osztályismétlést von maga után.
- A javítóvizsgát az osztályozó vizsgára előírt módon kell lebonyolítani.
- Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként 45 perc lehet. Egy napon legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet tenni.
- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította. Az elnöki teendőket a főigazgató vagy megbízottja látja el. A vizsgán, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még legalább egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A tanulónak az általa kihúzott tétel kidolgozására min.20 percet kell biztosítani (kivéve az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő). A feleletek maximális időtartama 15 perc.
- Az a tanuló, aki feladatát nem tudja megoldani, még egy feladatot kap (húz), további felkészülési idővel. Végső osztályzata a két felelet százalékos átlaga lesz.
- Ha a tanuló csak szóbeli vizsgát tesz, teljesítményéről a kérdező tanár rövid írásos értékelést ad (ezt a jegyzőkönyvhöz mellékelni).

- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, a főigazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, vizsgája sikertelen és csak az osztály megismétlésével folytathatja tanulmányait.
- Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült.
- Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.
- A javítóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy elfogadott értékelési rendszere szerint történik.
- A javítóvizsga díjtalan a vizsgázó számára.
- A javítóvizsga nem ismételhető meg.
- A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni. A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be a törzskönyvbe és a bizonyítványba, és ezt a főigazgató írja alá.
- Az eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik, legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon.

2.9.1.3. Különbözeti vizsga

- Különbözeti vizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki **másik iskolából érkezik iskolánkba** és az általa eddig tanultak és az általunk eddig tanítottak között különbség van tartalmi vagy tantárgyi területen.
- A különbözeti vizsgára tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Szükség szerint, tanulói átvétel miatt ettől el lehet térni. Az eltérés okáról jegyzőkönyvet kell felvenni.
- Sikertelen különbözeti vizsgát 15 nap elteltével, de 20 napnál nem később pótló vizsga keretében egyszer megismételhető. A megismételt különbözeti vizsgáért vizsgadíjat kell fizetni.

2.9.2. A vizsgák lebonyolítása

A **vizsgák pontos időpontjait** az iskolai éves munkaterve tartalmazza, ettől eltérő időpontot a főigazgató engedélyezhet.

A vizsgák **követelményei**: Az iskola helyi tantervében évfolyamonként meghatározott ismeretanyagot öleli fel és ennek tudását követeli meg a tanulóktól.

A **vizsgázó értesítése**: az iskola előzetes értesítést küld (magántanulóknak, javító- és osztályozóvizsgát illetve különbözeti vizsgát tevőknek írásban), amely tartalmazza:

- a vizsga helyét (szóbeli és írásbeli résznél),
- a vizsga időpontját (szóbeli és írásbeli résznél),
- a vizsgatárgyakat és azok vizsgáztatásának módját,
- a szükséges segédeszközöket, amelyeket a vizsgázónak magával kell hoznia.

2.9.2.1. Írásbeli vizsgarésznél:

- A vizsgázók a kijelölt vizsgaterembe érkeznek.
- Kijelölésre kerülnek a felügyelőtanárok és helyetteseik (elkészül a felügyeleti beosztás).
- A vizsgázók iskolai bélyegzővel ellátott feladatlapokat kapnak, melyeket előzetesen az illetékes tanítók és szaktanár(ok) állítanak össze (a vizsgázók bélyegzővel ellátott pótlapokat is használhatnak a kidolgozásnál).
- A felügyelőtanárok jegyzőkönyvet vezetnek a vizsga menetéről, amelyet a főigazgató, vagy a vizsgaelnök átvesz tőlük a vizsga befejezésekor az összegyűjtött feladatlapokkal együtt és azokat eljuttatja az egyes javítótanárokhoz.
- A vizsgaelnökök megbízás alapján, az írásbeli és szóbeli vizsgán egyformán, folyamatosan törvényességi felügyeletet látnak el.
- Egy-egy vizsgatárgyra 45 perc írásbeli időt kötelező fordítani.

- Egy vizsganapon a vizsgázó maximum két írásbeli vizsgát tehet.
- A rajz kivételével minden írásbeli csak tollal írható meg.
- Amennyiben a vizsgázó kérvényezi, az írásbeli vizsgát szóbeli vizsgával helyettesítheti. Ezt a szándékát, a szükséges dokumentumok bemutatásával, a vizsga előtt két héttel írásban kell kérvényeznie.
- Amennyiben a vizsgázó neki fel nem róható okból elkésik, vagy távol marad az írásbeli vizsgától, pótló vizsgát tehet.

2.9.2.2. Szóbeli vizsgarésznél:

- A vizsgázók a kijelölt vizsgaterembe érkeznek pontos beosztás szerint, ahol az egyes vizsgabizottságok előtt adnak számot tudásukról.
- A vizsgázó a vizsga megkezdése előtt tíz perccel köteles megjelenni
- A szóbeli vizsgához vizsgabizottságot kell szervezni, melynek elnökét a főigazgató nevezi ki, tagjai pedig csak az adott tantárgyokhoz szakmai felkészültséggel rendelkező tanárok lehetnek. A vizsgabizottság három fős és folyamatosan jelen van a szóbeli vizsgáknál. A vizsgáztatás törvényességi felügyeletét a vizsgabizottság elnöke látja el, aki a vizsga jegyzőkönyvet is vezeti.
- A vizsgateremben egy időben legfeljebb 4 vizsgázó tartózkodhat.
- Egy vizsgázónak egy napra maximum 4 tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- A felelő vizsgatárgyanként húz szóbeli tételt (a tételsor kidolgozása a szaktanár(ok) feladata).
- A vizsgázónak egy-egy tárgyból 20 perc gondolkodási időt kell biztosítani a tétel kidolgozására.
- A feleltetés időtartama maximum 10 perc.
- A vizsgázó teljes tájékozatlanság esetén egy alkalommal póttételt húzhat.
- A vizsgázónak két különböző tantárgyi felelete között legalább 30 perc pihenőidőt kell biztosítani.

Egyéb tudnivalók

- Az egyes tantárgyak kapott érdemjegyeit a vizsgabizottság döntése értelmében az elnök vezeti rá a jegyzőkönyvre.
- Amennyiben a tanuló kéri, szóbeli vizsgáját írásbelivel helyettesítheti. Ezt a szándékát, a szükséges dokumentumok bemutatásával, a vizsga előtt két héttel írásban kell kérvényeznie.
- Amennyiben a szóbeli helyett írásban vizsgázik a tanuló, a szükséges feltételeket ehhez biztosítani kell.
- Szabálytalanság esetén a vizsga eljárásának megfelelő jegyzőkönyv készül és a tanuló javítóvizsgára utalható.
- Amennyiben a vizsgázó neki fel nem róható okból elkésik, vagy távol marad az írásbeli vizsgáról pótló vizsgát tehet.

2.9.3. Az egyes vizsgatárgyak számonkérési formái:

Írásbeli és szóbeli vizsgát kell tenni az elméleti tantárgyakból. A vizsga során figyelembe vesszük a szakértői bizottság mentesítésekre vonatkozó javaslatait (pl. értékelés alóli felmentés, írásbeli feladatok kiváltását szóban stb.).

A vizsgatárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Az egyes vizsgatárgyak részei

Magyar irodalom: írásbeli + szóbeli vizsga

Magyar nyelvtan: írásbeli vizsga

Történelem: írásbeli + szóbeli vizsga

Idegen nyelv: írásbeli + szóbeli vizsga

Matematika: írásbeli vizsga

Környezetismeret: írásbeli + szóbeli vizsga

Természetismeret: írásbeli + szóbeli vizsga

Fizika: írásbeli vizsga

Földrajz: írásbeli vizsga

Biológia: írásbeli vizsga

Kémia: írásbeli vizsga

Informatika: gyakorlati vizsga

2.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskola induló évfolyamára való belépés feltételei

- A közoktatási intézmény tanulói közé felvétel, vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik.
- A felvételtől és az átvételtől az iskola főigazgatója dönt.
- A tanköteles tanulókat az első évfolyamra beíratás útján vesszük fel, a beíratkozás időpontját a főigazgató állapítja meg meghatározott jogszabály alapján.
- Az iskola a beiskolázási körzetéből minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz. Az iskola beiskolázási körzete: Alsószentiván község közigazgatási területe.
- Az első osztályba történő beíratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse. Legkésőbb az azt követő évben válik tankötelessé. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a kormányhivatal a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.
- Az első osztályba történő beíratkozáskor be kell mutatni:
 - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
 - a szülő személyi igazolványát, lakcímkártyáját,
 - taj-kártyát,
 - a gyermek felvételét javasoló, a nevelési tanácsadó által kiállított szakvéleményt vagy a szakértői bizottság szakvéleményét,
 - valamint az állami támogatások (étkezés) igénybe vételéhez szükséges igazolásokat.
- A 2 - 8. osztályokba történő felvételnél be kell mutatni:
 - a tanuló születési anyakönyvi kivonatát,
 - a szülő személyi igazolványát, lakcímkártyáját,
 - taj-kártyát,
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványát,
 - az előző iskola által kiállított átjelentkezési lapot,
 - a nevelési tanácsadó által kiállított szakvéleményt vagy a szakértői bizottság szakvéleményét,
 - valamint az állami támogatások (étkezés) igénybe vételéhez szükséges igazolásokat.
- A 2 - 8. évfolyamokra jelentkező tanulóknak - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított - szintfelmérő vizsgát kell tenni azokból a tantárgyakból, amelyeket az előző iskolájában nem tanult. Amennyiben a tanuló valamelyik tantárgyból a szintfelmérő vizsgán nem felel meg azt két hónapon belül megismételheti. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az

ismételt vizsga teljesítménye újból nem megfelelő, az adott tantárgyból felzárkóztató foglalkozáson (korrepetáláson) köteles részt venni.

- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó gyermekek, tanulók felvételéről az iskola főigazgatója dönt a szülő kérelme alapján.
- A főigazgató a döntését az alábbi szempontok mérlegelése után hozza meg:
 - az adott évfolyamra járó tanulók létszáma,
 - a jelentkező tanuló magatartás és szorgalom érdemjegyei,
 - a szülői kérelem indokai.
- A főigazgató az előző pont alapján történő döntéséről a szülőt 7 munkanapon belül írásban értesíti. Elutasító döntés esetén felhívja a szülő figyelmét, hogy jelentkezzen a lakóhelye szerinti illetékes iskolában.

Kilépés, tanulói jogviszony megszűnése, megszüntetése

A közoktatási intézményben a köznevelési törvény értelmében megszűnik a tanulói jogviszony, ha

- a tanulót egy másik iskola átvette az átvétel alapján;
- az utolsó évfolyam (8.) elvégzéséről szóló bizonyítvány kiadásának napján;
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja tovább folytatni.

3. Az intézmény helyi tanterve

3.1. A helyi óratervek

3.1.1. A választott Kerettanterv megnevezése

Intézményünk Helyi Tantervét, tantárgyi struktúráját, óraszámait az alábbi jogszabályok alapján határoztuk meg:

- **110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról**
- **5/2020. (I. 31.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról**

3.1.2. A kötelező, a kötelezően választandó, a szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszama

3.1.2.1. A tanulók heti és napi terhelésének korlátozására vonatkozó rendelkezések: A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló **110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet** alapján:

8. § (1):

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – **egy tanítási napon nem lehet több**

- a) **hat** tanítási óránál az **első-negyedik** évfolyamon,
- c) **hét** tanítási óránál az **ötödik-nyolcadik** évfolyamon.

8. § (3):

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege – a (4)–(7) bekezdésben foglalt eltérésekkel – egy tanítási héten legfeljebb

- a) az első–harmadik évfolyamon huszonnégy,
- b) a negyedik évfolyamon huszonöt,
- c) az ötödik és a hatodik évfolyamon huszonnyolc,
- d) a hetedik és a nyolcadik évfolyamon harminc, óra lehet.

9. § (1):

A 8. §-ban a tanuló napi és heti terhelésével összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor **figyelman kívül kell hagyni**

- a) az egyházi iskolában szervezett **hitoktatás tantárgy,**
- b) a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözete terhére megszervezett **egyéb foglalkozások,**
- c) –
- d) a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény 27. § (5)-(8) bekezdése **alapján szervezett foglalkozások,**
- e) a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény 6. melléklet E oszlopában foglaltak alapján szervezett **egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás** óraszámait.

Ezért a hittanórák száma nem került csökkentésre, **heti 2 hittanórát** terveztünk minden évfolyamon.

3.1.2.2. NAT 2020 helyi tantervi óraszámok (készült a Katolikus Pedagógiai Intézet óratervjavas-lata alapján)

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
magyar nyelv és irodalom	7+1 = 8	7+1 = 8	5+1 = 6	5+1 = 6	4+0,5 = 4,5	4+0,5 = 4,5	3	3+1 = 4
matematika	4+1 = 5	4+1 = 5	4+1 = 5	4+0,5 = 4,5	4+0,5 = 4,5	4+0,5 = 4,5	3+1 = 4	3+1 = 4
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
etika / hit- és erkölcsstan	1+1 = 2	1+1 = 2	1+1 = 2	1+1 = 2	1+1 = 2	1+1 = 2	1+1 = 2	1+1 = 2
környezetismeret			1	1+0,5 = 1,5				
természettudomány					2	2		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
énekes-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Összesen:	22	22	22	23	27	27	29	28
Az iskola által szabadon tervezhető:	2	2	2	2	1	1	1	2
Óraszám összesen:	24	24	24	25	28	28	30	30
hittan többletóra (110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 9§ alapján)	1	1	1	1	1	1	1	1

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
maximális óraszám	24+1 = 25	24+1 = 25	24+1 = 25	25+1 = 26	28+1 = 29	28+1= 29	30+1= 31	30+1= 31

3.2. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Tankönyvek:

A tankönyvválasztás elveit a nevelőtestület közösen határozta meg. Betartása mindenki számára kötelező.

Szempontjaink:

- Feleljenek meg a törvényi előírásoknak (Közoktatási Törvény, Kerettanterv): iskolánkban a nevelő- oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket **az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított**. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: pl. matematika, testnevelés, technika, rajz, ének.
- Legyenek **összhangban az iskola pedagógiai alapelveivel, céljaival**.
- Feleljenek meg a **helyi tanterv** követelményeinek, **folyamatosságot és azonos koncepciót** követő tankönyvcsalád legyen.
- **Tanítható-tanulható, tanulásra ösztönző, esztétikus, intézményünk elveinek, céljainak leginkább megfelelő szellemiségű tankönyveket választanak**. A meglévő tankönyvek közül igyekeznek azokat kiválogatni, amelyek világnézeti és tananyag-elosztási szempontból leginkább megfelelnek igényeinknek.
- Egy-egy tantárgy tanításához **felmenő rendszerben ugyanazt a tankönyv családot** használják.
- A tankönyvek beszerzése az iskolai **tankönyvfelelős pedagógus** közreműködése alapján iskolánkon keresztül történik. A magasabb jogszabályok szerint meghatározott napon a tankönyvrendelés lezárul. Ezt követően – amennyiben az iskolai könyvtár nem tudja kielégíteni a tanulói igényeket - a szülőknek egyénileg kell beszerezniük a szükséges tankönyveket (jellemzően csak a később átvett tanulók esetében).
- A minőség mellett **tekintetbe kell venni a gazdasági szempontokat** is (a használhatóág időtartama, ill. a könyvtár fokozatos feltöltése az alapművekkel).
- A tankönyveket elsősorban az **ismertebb könyvkiadók** tankönyvcsaládjából választják ki a pedagógusok. A **kiválasztott tankönyv alkalmazása valamennyi kolléga számára kötelező**, attól eltérni nem lehet.

Egyéb taneszközök:

Az egyes évfolyamokon a **különbéle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a tanítók, szaktanárok határozzák** meg az iskola Helyi Tanterve alapján.

A **kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk**. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál iskolánk pedagógusai a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola Helyi Tantervének.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket részesítik előnyben, amelyek **több tanéven keresztül használhatók**.
- A taneszközök használatában az **állandóságra törekszenek**: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetnek be.
- Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több tankönyvet, nyomtatott taneszközt szerezzen be az **iskolai könyvtár** számára. Ezeket a taneszközöket **minden diák alanyi jogon térítésmentesen** kapja.

3.3. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei, felvétel, felvételi vizsga

1. A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a köznevelésért felelős miniszter által kiadott Kerettanterv alapján elkészített Helyi Tantervben a továbbhaladás feltételeiként meghatározott **követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tan-tárgyból teljesítette.**
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanuló érdemjegyei, illetve év közbeni tanulmányi munkája alapján bírálják el. A tanulónak **minden tantárgyból legalább az "elégséges" év végi osztályzatot** kell megszereznie a továbbhaladáshoz.
3. Ha a tanuló a tanév végén **1 - 3 tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot**, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban **javító vizsgát** tehet.
4. Ha a tanuló a tanév végén **háromnál több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, évfolyamot ismételni köteles.**
5. A tanulónak a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához **osztályozó vizsgát kell tennie**, ha:
 - az iskola főigazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - az iskola főigazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
 - egyéni munkarend alapján végezte tanulmányait;
 - egy adott tantárgy óráinak több mint 30%-áról hiányzott.
6. **Az iskola főigazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését**, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben **csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.**

3.4. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

Intézményünk **esélyegyenlőségi programja** megteremti a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Iskolánk biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek **integrált nevelését**, elfogadóbb, toleránsabb háttérrel biztosítva ezzel számukra.

Iskolánk törekszik arra, hogy a **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő diákjainkat bevezesse a közösségi életbe**, elősegítve integrációjukat.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása,
- a jelentkezési kérelmek elbírálása,
- a nevelés/oktatás körülményeinek megállapítása, a követelménytámasztás,
- a teljesítmény értékelése,
- a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- pályaaorientációs tanácsadás.

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben **olyan körülmények kialakítása**, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Helyzet- elemzés	Cél	Intézkedés	Felelős	Határidő	Indikátor rövidtávon	Indikátor középtávon	Indikátor hosszútávon
Egyéni munka- rend alapján ta- nulók számbavé- tele	Egészségügyi okból magántanulók az adott tanévet ered- ményesen el tudják végezni.	Foglalkozási terv, vizs- gaterv elkészítése	Főigazgató	Szeptember 15.	Szaktanár készítse el a tanulóra vo- natkozó haladási tervet.	Adott tanév sikeres befejezése.	A tanuló képes le- gyen visszaillesz- kedni a nappali rendszerű okta- tásba
SNI tanulók fel- mérése	Pontos képet kapjon az iskola az SNI ta- nulók számáról.	Szakértői vélemények áttekintése, családláto- gatások Új vizsgálatok kérése.	Fejlesztési fe- lelős, osztály- főnökök	Szeptember 15. Folyamatos.	Felzárkóztató programok ered- ményességének vizsgálata.	Adott tanév sikeres befejezése.	Nyomon követés.
Hátrányos/ hal- mozottan hátrá- nyos helyzetű ta- nulók felmérése	Pontos képet kapjon az iskola az SNI ta- nulók és HH/HHH tanulók létszámáról.	Szakértői vélemények áttekintése, családláto- gatások. Szülők tájé- koztatása.	Főigazgató, osztályfőnö- kök, gyermek- védelmi felelős	Szeptember 15. Folyamatos.	Felzárkóztató programok ered- ményességének vizsgálata. Kérdő- ívek kitöltése.	Adott tanév sikeres befejezése. HHH-s tanulók folyamatos nyomon követése.	Nyomon követés. Eredmények vizs- gálata.
Évfolyam-ismét- lők fejlesztése	Bukások számának csökkentése	Felzárkóztató progra- mok indítása	Főigazgató, ta- nítók, szakta- nárok	Folyamatos.	Egyéni fejlesztő programok kidol- gozása	Adott tanév sikeres befejezése	Nyomon követés
Fejlesztő foglal- kozásra szoruló tanulók ellátása	Tanulásban akadá- lyozottak eredmé- nyes fejlesztése	Részképességek feltá- rása, fejlesztés.	Fejlesztő-pe- dagógusok, gyógypedagó- gus	Szeptember 30. il- letve folyamatos.	Felzárkóztatást se- gítő programok ki- dolgozása.	Diagnosztikus mé- rések eredményei- nek vizsgálata.	Kompetencia mé- rés eredményei.
Továbbtanulás	Az érettségít adó középiskolákba való jelentkezések növe- lése.	Szülők széleskörű tájé- koztatása.	Főigazgató, pályaválasztási felelős, osz- tályfőnök	Tanév első féléve.	Eddigi beiskolá- zási eredmények vizsgálata.	Egyre többen je- lentkezzenek érett- ségít adó középis- kolákba.	Nyomon követés.
Hátrányos hely- zet megkülön- bötetésének megaka- dályozása	Hátrányos megkü- lönbötetés megaka- dályozása.	Tanulócsoportok szer- vezésénél a hátrányos megkülönbötetés nem érvényesülhet.	Főigazgató	Augusztus 30. Fo- lyamatos.	Csoportok összeté- telének vizsgálata.	Csoportok összeté- telének vizsgálata.	Csoportok összeté- telének vizsgálata.
Iskolai légkör szinten tartása, javítása	A gyerekek jól érez- zék magukat az is- kolában, a szülők elégedettek legye- nek.	Minőségi munka Szü- lők, tanulók széles körű tájékoztatása, vál- tozatos programok biz- tosítása.	Tantestület	Folyamatos ellen- őrzés.	Az ellenőrzés eredményeinek vizsgálata.	Éves Munka-terv- ben a tanulói, szü- lői igények figye- lembe vétele.	Nyomon követés, fejlesztés.

A fenti feladatok végrehajtásában kiemelkedő feladata van a főigazgatónak, a fejlesztési felelősnek és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek. A Nevelési Tanácsadóval való kapcsolattartást a fejlesztési felelős végzi, akinek a személyén keresztül a szakmai együttműködés megvalósul. A gyermekvédelmi felelős kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

3.5. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése, képzése

A sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékoságának típusához és fokához igazodó fejlesztési programok a Képességvizsgáló szakvéleménye alapján, személyre szabottan készülnek. Ezek az iskolai fejlesztési felelős SNI-s tanulókra vonatkozó dokumentációjának részét képezik.

3.6. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban csoportbontást a létszámaink miatt – egyelőre – nem alkalmazunk.

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei, valamint az intézmény lehetőségeinek figyelembe vételével *tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat szervez*. Az egyéb foglalkozások indításáról a tanulói igények alapján, az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével a nevelőtestület dönt. A döntést, a tanórán kívüli egyéb foglalkozások indítását a főigazgató az éves Munkatervben rögzíti.

3.7. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái

3.7.1. Az értékelés célja:

Átfogó, az iskolai tanulmányok egész időszakára kiterjedő személyiségfejlesztés, az önértékelési képesség kialakítása, ezen belül az önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása.

Az értékelés legyen

- objektív, érvényes, megbízható;
- sokoldalú, változatos értékelési formák;
- feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének;
- fontos a szép, helyes magyar beszéd kialakítása, a kifejezőkészség, a kommunikációs készség fejlesztése;
- az értékelési rendszer- a tantárgyi követelményrendszer- a pedagógiai program részeként nyilvános.
- Legyen folyamatos és kiszámítható.
- Segítse elő a rendszeres munkavégzés és a felelősségtudat kialakítását.
- Legyen konkrét, gyermek , felnőtt számára egyaránt elérhető.
- Tárja fel a hibák okait, támaszkodjék a pozitívumokra.
- Törekedjék objektivitásra, igazságosságra, méltányosságra.
- Szóljon minden esetben személyre, vegye figyelembe az adottságokat, fejlődésben megtett utat, segítse a helyes önértékelés kialakulását.
- Serkentsen további erőfeszítésekre, tartsa életben az egészséges munkakedvet.

3.7.2. Az értékelés alapelvei

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának **folyamatos ellenőrzését és értékelését**.
 2. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók **szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége** alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
 3. A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret tantárgyakból az első-negyedik évfolyamokon a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről **átfogó írásbeli dolgozatban** is tanúbizonyságot tesznek.
 4. A következő elméleti jellegű tantárgyak: hittan, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv (a 2-8. évfolyamokon), matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:
 - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik.
 - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
 5. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében **a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában**. Minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:
 - az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika, a környezetismeret tantárgyból félévente, a készségtárgyakból lehetőség szerint valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
 - a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.
 - A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.
 6. A nevelők a tanulók minősítését tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, elsősorban az alapján végzik, hogy a **tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola Helyi Tantervében előírt követelményekhez**; emellett azonban **figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest**.
 7. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
 - Az **első évfolyamon** minden tantárgy esetében **csak szöveges értékelést** alkalmazunk.
 - A második-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
 - Az **első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük**. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - KIVÁLÓAN MEGFELELT
 - JÓL MEGFELELT
 - MEGFELELT
 - FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL
- A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét minden tantárgyból osztályzattal minősítjük.**
8. **Szöveges értékeléskor** a tanulók munkáját az **egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével** értékeljük.
 9. **Osztályzattal történő értékeléskor** a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
 10. Az **egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai** a következők:
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

11. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében **minden tanuló munkáját minden tantárgyból havonta legalább 1 érdemjeggyel értékelni kell. A heti 1 órás tantárgyak esetében a tanév során átlagosan kell meglennie a havi 1 érdemjegynek.**
12. **Egy tanítási napon** az egyenletes terhelés miatt **csak maximum 2 felmérő íratható.** Ennek előre jelzését a megíratás előtti héten jelezni kell a naplóban a kollégák tájékoztatására.
13. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az e-napló felületen és az értesítő könyvön keresztül. **Az e-napló és az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi,** és az e-napló alapján az értesítő könyvben esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását a következő hónap 10. napjáig pótolja, illetve pótoltatja.
14. Az **e-napló pontos, naprakész vezetését a főigazgató minden hónap 10. napját követő időszakban ellenőrzi** (bejegyzések megléte, havonkénti 1 jegy megléte tantárgyanként). Az ellenőrzés megállapításairól írásban tájékoztatja a pedagógusokat.
15. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor **az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltására a következő táblázat az irányadó:**

Teljesítmény	Érdemjegy
0-32 %:	elégtelen (1)
33-49 %:	elégséges (2)
50-74 %:	közepes (3)
75-89 %:	jó (4)
90-100 %:	jeles (5)

16. Az elméleti jellegű tantárgyak **írásbeli beszámoltatásának** formái:
- az előzetes ismereteket és készségeket felmérő diagnosztikai;
 - a tanítás folyamatába illesztett, a tanítás pillanatnyi eredményességét felmérő formatív;
 - a témakör lezárása után íratott szummatív jellegű - egész órás - számonkérések.
17. A diagnosztikai és formatív dolgozatok funkciója a felmérés, a pedagógus előzetes és folyamatos tájékozódása az ismert vagy átadás alatt lévő ismeretek elsajátításának színvonaláról, egyaránt méri a tanulás és a tanítás eredményességét.
18. **A diagnosztikai felmérések eredményét nem lehet beszámítani a tanuló értékelésébe.**
19. A központilag végzett kompetenciamérések eredményét nem számítjuk be a tanulók értékelésénél.
20. A tanulás pillanatnyi **eredményességét felmérő (formatív) írásbeli felmérés csoportosan vagy egyénilag előzetes bejelentés és napi korlátozás nélkül is íratható.** Az ilyen dolgozatok egyetlen, jól körülhatárolt és szűken meghatározott ismeretkört, vagy készséget mérhetnek a tanóra kisebb részében.
21. A diagnosztikai és a szummatív dolgozatokat az iskola – ill. az azt megírató pedagógus – **az adott tanév végéig őrzi,** azt a szülő kérésére kiadja, ill. a főigazgató kérésére bemutatja, a javítókulccsal együtt.
22. Az írásos beszámoltatások tartalma csak a Helyi Tantervben megfogalmazott ismeretanyag, készség felmérése lehet. Lehetőséget kell adniuk a minimális követelményt elsajátító tanulók számára az elégséges érdemjegy elérésére, ugyanakkor ismeretanyagában és készségfelméréseiben **kellően differenciáló jellegűnek** kell lenniük.
23. A tanuló által az értékelés időszakában szerzett érdemjegyekből kialakított **osztályzatok súlyozása:**

a)	a szóbeli felelet, írásbeli felelet	1-szeres súlyozás
b)	felmérő dolgozat	2-szeres súlyozás

c)	Témazáró dolgozat	2-szeres súlyozás
----	-------------------	-------------------

Az adott osztályzatok súlyozása a számonkért tananyag nagyságához igazodik.

- szóbeli, írásbeli felelet alkalmával egy lecke, illetve a hozzá kapcsolódó ismétlő témák anyagát kérjük számon;
- témazáró dolgozat esetében komplex anyagrészt visszakerése a cél, melyet minden esetben legalább egy rendszerező, összefoglaló órának kell megelőznie;
- a felmérő dolgozat esetében több téma átfogó, általában fél év, illetve egész év során tanult ismeretek felmérése a cél, melynek során tapasztaltak kiindulási alapot jelentenek a további oktatási folyamatra nézve;
- szakaszáró vizsgát a nyolcadik évfolyam végén tesznek tanulóink, mellyel a Pedagógiai Program külön foglalkozik.

3.7.3. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészülésre adott feladatok mennyiségénél egy átlagos képességű tanuló teherbírását vesszük alapul. Fontos szempontnak tartjuk azt is, hogy a két tanítási nap között jusson ideje a tanulónak pihenésre, játékra, kikapcsolódásra. Törekszünk arra, hogy a diákok olyan szóbeli és írásbeli feladatot kapjanak, amely figyelembe veszi egyéni képességeiket, tudásszintjüket. Ha szükséges a differenciálás lehetőségét kihasználjuk.

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére ne kapjanak se szóbeli, se írásbeli házi feladatot;
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulóknak hétvégére (szombatra, vasárnapra), írásbeli házi feladatot lehetőleg ne adjunk;
- a tanulók a tanítási szünetek idejére - a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl –ne kapjanak se szóbeli, se írásbeli házi feladatot;
- készségtárgyakból a tanulók lehetőleg ne kapjanak írásbeli házi feladatot.
- a napközi otthonos nevelés és oktatás az 1-4 évfolyamokon egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztés teljes folyamatát, biztosítva a tanulóknak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét. A napközi otthonos felkészítés keretei között házi feladat nem adható, mivel a tanuló az egésznapos felkészítés során készül fel a következő tanítási napokra;
- tanulószobás tanulóinknak lehetőség szerint el kell készülniük a házi feladattal, az írásbeli feladatok elkészítését kell előnyben részesíteni;
- amennyiben a szülő kezdeményezi gyermeke délutáni egyéb foglalkozásokon való részvételét, abban az esetben az elmaradt feladatok otthon is pótolhatók. (Ez egyben feltétele is a tanulók részvételének.);
- a napközi otthonban és a tanulószobán a napi felkészülés ideje nem lehet több 2x45 percnél;
- a tanulók eltérő képességeit figyelembe véve törekedünk a differenciált házi feladat adására;
- a nagyobb terjedelmű feladatok (pl. verstanulás, fogalmazás, kiselőadás, gyakorlati munkák, stb.) teljesítésére arányosan több időt (munkanapot) biztosítunk;
- a versenyre készülő, a tantárgy iránt aktívan érdeklődő tanulókat kérésük alapján szorgalmi feladattal segítjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk;
- a nyári szünet időtartamára adhatóak fel a kötelező olvasmányok;

- a házi feladat elvégzésének hanyagságból történő mulasztását pedagógiai eszközökkel, módszerekkel büntetjük. Ez lehet feleltetés, pótfeladat kijelölése, a házi feladathoz hasonló feladat akár dolgozat formájában.

3.7.4. A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, a jutalmazás elvei

A tanuló magatartásának értékelése

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. Szavazategyenlőség esetében az osztályfőnök szavazata dönt.

A félévi osztályzatot a naplóba és az ellenőrzőbe, az év végi osztályzatot a naplóba és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A magatartás és szorgalom érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges:

Magatartás

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a Házirendet betartja;
- a tanórákon és a tanórákon kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskola közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a Házirendet betartja;
- a tanórákon és a tanórákon kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai Házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórákon vagy tanórákon kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a Házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;

- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy magasabb fokozatú büntetése.

Szorgalom

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- a tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen végzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek és ezeket a tanítási órákra mindig hozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyen való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendezetlenek;
- tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogad el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A figyelmeztetés írásos formái, fokozatai:

- 1) tanítói, szaktanári, tanulószobás nevelői figyelmeztetés (Ezek bármely formájából (és/vagy) kapott 3 db figyelmeztetés osztályfőnöki figyelmeztetést von maga után.
- 2) osztályfőnöki figyelmeztetés
- 3) osztályfőnöki intés
- 4) osztályfőnöki megrovás
- 5) főigazgatói figyelmeztetés
- 6) főigazgatói intés
- 7) főigazgatói megrovás
- 8) tantestületi figyelmeztetés
- 9) tantestületi intés
- 10) tantestületi megrovás

A jutalmazás elvei

Az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza azt a tanulót, aki képességeit figyelembe véve:

- tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi,
- kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít,
- eredményes kulturális tevékenységet folytat,
- kimagasló sportteljesítményt ér el,
- jól szervezi és irányítja a közösségi életet, vagy kiváló eredménnyel záruló együttes munkát végez, vagy egyéb módon hozzájárul az iskola jó hírnevéhez,

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát és a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben lehet részesíteni.

Elismerés szóban és írásban adható. Az írásbeli dicséretet a tájékoztató füzetbe és az osztálynaplóba be kell jegyezni. A dicséretben és elismerésben részesített tanulók nevét közzé kell tenni az intézmény faliújságján és honlapján.

Jutalmazás írásos formái, fokozatai:

- 1) tanítói, szaktanári, tanulószobás nevelői dicséret
- 2) osztályfőnöki dicséret
- 3) főigazgatói dicséret
- 4) nevelőtestületi dicséret

Az elért 3. dicséret után a következő fokozatot kapja a tanuló.

Versenyeredmények jutalmazása

- Helyi versenyek/rendezvény: 5-ös érdemjegy
- Iskolán kívüli verseny/rendezvény: szaktanári/tanítói dicséret + 5-ös érdemjegy
- Megyei 4-10. helyezett: osztályfőnöki dicséret + 5-ös érdemjegy
- Megyei 1-3. helyezett: főigazgatói dicséret + 5-ös érdemjegy
- Félévben ill. egész évben végzett kiemelkedő tanulmányi eredmény, versenyeken való szereplés és közösségi munka elismeréseként nevelőtestületi dicséret

Az egész tanévben kiemelkedő teljesítményű tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét, valamint főigazgatói és általános nevelőtestületi dicséretét a tanévzáró ünnepély nyilvánossága előtt oklevéllel kell elismerni.

A dicséretes tanulókat, valamint a tanulmányi és kulturális versenyek győzteseit, vagy az iskola jó hírét egyéb módon öregbítő tanulókat könyv- és tárgyjutalomban lehet részesíteni.

A csoportos dicsérettel rendelkező tanulóközösség tagjait az iskola jutalmazhatja oly módon, hogy a különböző iskolai rendezvényeken és kirándulásokon való részvételi költségek egészét vagy egy részét az intézmény fedezi.

A ballagó nyolcadikos diákok közül azokat, akik folyamatosan kitűnő eredménnyel teljesítettek, fel kell venni az "Akikre büszkék vagyunk" iskolai dicsőségtáblára. A végzős osztály további diákja szintén felkerülhet a táblára osztályfőnöke javaslatára, a közösség érdekében végzett, kiemelkedő munkájáért.

Egy adott tanévben elért kiemelkedő teljesítményű tanuló az osztályfőnöke javaslata alapján a nevelőtestület egyetértésével felkerülhet az akikre büszkék vagyunk a tanévben dicsőségtáblára kiemelkedő tanulmányi, vagy versenyeredményéért, közösségi munkájáért.

3.7.5. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje):

A tanulók munkáját, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében **minden tantárgyból havonta legalább egy érdemjeggyel** kell értékelni.

A témakörök végén **témazáró dolgozatokat** íratunk, amely lehet központi vagy a szaktanár által összeállított feladatlap. **Egy nap csak két témazárót** írhatnak a tanulók. A témazáró dolgozat idejét és témáját a tanuló legalább 5 munkanappal korábban meg kell ismerje.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő a KRÉTA rendszeren keresztül értesíti. A tanulmányi rendszerben történő rögzítés határideje:

- A **szóbeli számonkérés** érdemjegyeinek rögzítése a **számonkérés napja**.
- Az **írásbeli számonkérés** érdemjegyeinek rögzítése **10 munkanapon belül** megtörténik.

Az elektronikus napló bejegyzéseit az **osztályfőnök hetente**, a **főigazgató-helyettes havonta** ellenőrzi.

3.8. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- fokozatos átvezetés az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- minták az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- Felhasználva az iskolába kerülő gyermek természetes **tanulási motiváltságát**, fejleszteni a megismerés és a megértés iránti **érdeklődését, nyitottságát**.
- Tartalmat és időt adni a gyerekeknek **játékra, mozgásigényük kielégítésére**.
- A tanulók **egyéni fejlesztési szükségleteinek** feltérképezése. A gyerekek közötti **különbségek elfogadása és elfogadtatása**.
- **Kellő idő biztosítása** a tanulási feladatok egyéni pszichológiai feltételeinek beéréséhez.
- **Személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel** esélyt adni a sikeres iskolai pályafutásra, az egységes műveltségbeli alapok megszerzéséhez.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- Differenciált tervezéssel és tanulásirányítással **fokozatosan növelni** a tanulói terhelést.
- Hangsúlyosabbá válnak a **teljesítményelvárások** által meghatározott tanulási feladatok.
- A tanítási tartalmak feldolgozása együttműködésre épülő **kooperatív technikákkal**.
- A tanulók **önismeretét és fejlődését** elősegítő **értékelések** alkalmazása. **Problémahelyzetekből** kiinduló, **kreativitást ösztönző** feladatokkal fejleszteni a kulcskompetenciákat.
- Az ismeretszerzés **korszerű forrásainak, eszközeinek** használata.
- Az **elemi tanulási módszerek és technikák** megtanítása és gyakoroltatása.
- A tanulók fokozatosan gyarapodó ismereteinek **rendszerbe szervezése**.
- **Tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében** fejleszteni a gyermekekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot.
- **Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra**. Hűség, egymás elfogadása, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, udvariasság, figyelmesség.
- **Kulturált magatartás és kommunikáció** a közösségben. Udvariasság, figyelmesség.

- A **személyes bizalomra** építve a keresztény magatartásminták, szokások megerősítése.
- A tanulási nehézségekkel küzdő, **sajátos nevelési igényű tanulók támogatása**, a szokásostól eltérő ütemű fejlődésükből adódó hátrányok csökkentése.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat **szervesen folytatja** a kulcskompetenciák, az alapkészségek és képességek fejlesztését. Feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- A fejlesztés alapvetően az **érzékelés útján szerzett tapasztalatokra** épülő integratív-képi gondolkodásra irányul.
- Hangsúlyosabbá válik az **anyanyelvi kommunikációhoz** szükséges képességek, a **kritikus gondolkodás** és a **problémamegoldás** alapképességeinek fejlesztése.
- Előtérbe kerül a **komplex információk** kezelésével kapcsolatos képességfejlesztés.
- A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során a tanulók **önismeretének fejlesztése**.
- A **társadalmi környezettel** való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükséges képességek továbbfejlesztése. (együttműködési készség, segítőkészség, szolidaritásérzés, megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség).
- Tudatosítani a tanulóknál a közösségek **demokratikus működésének értékét** és néhány általánosan jellemző szabályát.
- A **keresztény emberkép, értékrend és világnézet** tapasztalatokra és integratív-képi gondolkodásra épülő bemutatása.
- A **szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása**: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet, és annak nyílt megvallása. Küzdelem a magyar nyelv szépségéért, tisztaságáért.
- A **kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség- és közösségvállalás**.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- Hangsúlyossá válik az **egyre összetettebb tudástartalmakkal** összefüggő – már megalapozott – kompetenciák fejlesztése, bővítése, hatékonyságuk növelése.
- Előtérbe kerül az **elvont fogalmi és elemző gondolkodás**.
- Tisztázásra kerül az **egyéni és közérdek**, a többség és kisebbség fogalma és ezek egymáshoz való viszonya.
- A **demokratikus normarendszer** kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra.
- Felkészülés a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására.
- Más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismertetése, az **Európához tartozás** tudatának erősítése, az **emberiség közös problémáinak** bemutatása.
- A tanított idegen nyelv, beszéd legalább köznapi szinten való ismerete, fejlesztése.

- A tanulók felkészítése érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően a középiskolai **továbbtanulásra**.
- A keresztény emberképen alapuló **személyes értékrend** kialakítása, etikai szituációk kritikai elemzése, értékelése.

3.9. Mindennapos testnevelés

A napjainkban zajló gazdasági és társadalmi átalakulás gondjai között kiemelten szerepel a lakosság romló egészségügyi állapota. Drasztikusan növekszik az indokolatlanul korai halálozások száma – elsősorban az egészségre káros szokások elterjedésével, az egészséget nagyban károsító életmóddal. Egyértelműen kimutatható, hogy a fiatalkori mozgásszegény életvitel, inaktivitás és egészségtelen táplálkozás szorosan összefügg mindezzel.

Felmérések igazolják, hogy a magyar gyermekek egészségi állapota meglehetősen kedvezőtlen és aggasztó, hiányoznak az egészséges életmód kialakításához szükséges készségek elsajátításának feltételrendszere. Nem véletlen, hogy a tanköteles gyermekek közel 50-60 %-a tartásgyenge, vagy már valamilyen testi deformitás szenvedő alanya. A gondokat tovább fokozza az a tény is, hogy mostanra már minden harmadik diák átlagosan 10 %-nyi túlsúllyal rendelkezik. Nagyon magas a felmentett, a könnyített s a gyógytestnevelésre szoruló tanulók száma is.

Legveszélyesebb a betegség kialakulása szempontjából a kisiskoláskor és a serdülőkor. Óvodás és iskolás korban még remény van arra, hogy a gyerekekben kialakítható a rendszeres testmozgás igénye, továbbá meg-alapozhatók a helyes táplálkozási szokások, rögzíthetők az egészséges életvitel alapelemei.

Mindezért iskolánk célul tűzte ki a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítését a testmozgás különböző eszközeivel, lehetőségeivel.

A mindennapi testnevelés céljai:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátítani az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének legalább alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.
- Megismertetni a tanulókat a társadalmi élet alapvető elvárásaival, a megfelelő viselkedéskultúrával, az alapvető erkölcsi követelményekkel, az önvédelem alapjaival.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

Diákjaink számára a Pedagógiai Programunk heti 5 testnevelés órát tartalmaz, melyeket az órarendbe iktatva osztálykeretben szervezünk.

- Lehetőség szerint heti két testnevelés órát – a tantárgyfelosztás és a pedagógusok elfoglaltságának ismeretében – igyekszünk iskolai sportkörrel vagy a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással.
- Első-hatodik osztályos tanulóink a testnevelés óra keretein belül úszásoktatásban részesülnek.
- Amennyiben a szülők igénylik, tanulóink a testnevelés óra keretein belül heti 1 órában néptáncoktatásban részesülhetnek.
- A kötelező testnevelési órákon kívül szervezett gyógytestnevelési foglalkozásokon azon tanulóink vehetnek részt, akiknek az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint ez javasolt.

- Annak a tanulónak az osztályzatát, aki csak gyógytestnevelés órán vesz részt, a gyógytestnevelő tanár, aki testnevelés és gyógytestnevelés órákon vesz részt, a testnevelő és gyógytestnevelő tanár közösen állapítja meg.

Egészségügyi és pedagógiai szempontok:

A fenti célok elérése érdekében a következő sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell érvényesülniük, megjelenniük a tanítási órákon, egyéb foglalkozásokon:

- Minden tanuló minden tanítási napon részesüljön testmozgásban.
- Minden testnevelési órán és sportfoglalkozáson figyelünk a keringési és légzőrendszer megfelelő terhelésére.
- Minden testnevelési órán, foglalkozáson van gimnasztika, valamint a helyes testtartást szolgáló gyakorlat-sor, légzőtorna.
- A testnevelési tananyag egészében betartandóak a gerinc- és ízületvédelmi szabályok.
- Fontosnak tartjuk, hogy minden testnevelési óra, sportfoglalkozás örömet, sikerélményt jelentsen az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Alapvető, hogy érvényesüljenek a sport személyiségfejlesztő hatásai.
- Fontos, hogy minden foglalkozáson szerepeljenek életmód-sportok, amelyeket egy életen át lehet folytatni.

Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások:

Szerves részét képezik a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének. Ezek a foglalkozások igazodnak a tanulók és a szülők igényeihez, anyagi háttéréhez. Minden tanulónk számára adott a lehetőség, hogy az 5 órarend szerinti testnevelési órán kívül további, sporttal kapcsolatos egyéb foglalkozásba, sport-szakkörbe bekapcsolódjon. Ide tartozó programok:

- iskolai sportdélutánok
- igény szerinti sportfoglalkozások (labdarúgás, kosárlabda, kézilabda)
- akadályversenyek, túrák, kirándulások.
- diákolimpiai programok, területi, körzeti sportversenyek
- nyári táborok (megfelelő számú igénylő esetében)

A mindennapos testnevelés a diák-sporttevékenységgel, a tömegsporttal, a szabadidős sportfoglalkozásokkal, a sportegyesületbeli edzésekkel és az öntevékeny testedzéssel együttesen alkot egységes rendszert az egészséges nemzedék felnevelése érdekében.

3.10. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

- Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alappal szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérése, megtartása.
- A méréseket a tanév folyamán a tanév rendjéről szóló rendelet alapján tavasszal, áprilisban-májusban végezzük.
- A tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez és minősítéséhez az adatlapokat a **NETFIT fittségmérési rendszer alapján** készítjük.
- A NETFIT fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.
 - 1) **Testösszetétel és tápláltsági** profil:
 - Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
 - Testmagasság mérése
 - Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék
 - 2) **Aerob fittségi (állóképességi)** profil:
 - Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás
 - 3) **Vázizomzat fittségi** profil:
 - Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
 - Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
 - Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
 - Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
 - Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje
 - 4) **Hajlékonysági** profil:
 - Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A tesztek értékelése: Online adatkezelő rendszer

A NETFIT lehetővé teszi a diákok számára, hogy a fittségi teszteredményeiket online környezetben, az összes mérési eredmény figyelembevételével kezelni tudják. A szülők számára is biztosítja, hogy követni tudják gyermekeik fizikai fittségi adatait, és tájékozódni tudjanak fejlődésükről. A pedagógusok számára pedig lehetővé válik a diákjaik és osztályaik együttes kezelése, fejlődési jellemzőik, állapotváltozásuk nyomon követése. Az egyéni értékelőlapok és a statisztikai lekérdezés lehetőségei megteremtik a lehetőséget az osztály- és egyénspecifikus fittségi program kidolgozására. Ezen keresztül pedig a diagnosztikus pedagógiai értékelő funkció valódi, testnevelést támogató eszközzé válik.

3.11. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Intézményünk az **51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletben** megfogalmazott, az oktatásért felelős miniszter által kiadott Kerettanterv alapján készítette el és az **5/2020. (I. 31.) kormányrendelet** a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló **110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról** szabályozás alapján vizsgálta felül el Helyi Tantervét. Ebben a miniszter által közreadott tantárgyi struktúrát alkalmazzuk.

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei, valamint az intézmény lehetőségeinek figyelembe vételével **tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat szervez.** (Választható

szakköri foglalkozásként pl. az **idegen nyelv 1. évfolyamon megkezdhető játékos alapozását** hirdetjük meg tanulóik részére, amelyet évek óta igényelnek az elsős diákok szülei.)

Az egyéb foglalkozások indításáról a tanulói igények alapján, az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével a nevelőtestület dönt. A döntést, a tanórán kívüli egyéb foglalkozások indítását a főigazgató az éves Munkatervben rögzíti. A foglalkozások helyét és idejét a főigazgató a tanórákon kívüli órarendben rögzíti, terembeosztással együtt.

- A tehetséggondozás keretében szolgáló csoportokat a magasabb szintű képzés igényével a főigazgató és a csoportokat vezetőik egyeztetése után lehet meghirdetni, megszervezni.
- A tanulók felvétele a tehetséggondozó foglalkozásokra az alábbiak szerint történik:
 - a tanuló jelentkezése,
 - az osztályfőnök javaslata,
 - a tanító/szaktanár javaslata alapján.
- A tanórán kívüli foglalkozások vezetőit a főigazgató bízta meg. A foglalkozások időpontjáról és a látogatottságról naplót kell vezetni.
- Az iskola ünnepi műsorainak, megemlékezéseinek terveit az éves Munkaterv tartalmazza a műsor elkészítéséért felelős pedagógus megnevezésével. Az ünnepeken az iskola tanulói a Házirend, az SZMSZ és a szóbeli utasításoknak megfelelő öltözékben és rendben kötelesek megjelenni.
- A versenyeken való részvétel a diákjaink képességeinek kialakítását és fejlesztését célozza. A tanulók intézményi, egyházmegyei, városi, megyei, kistérségi és országos meghirdetésű versenyeken vehetnek részt, szaktanári felkészítést igénybe véve. A meghirdetett versenyekre a felkészítésért, a szervezésért, a nevezésért a pedagógusok (osztályfőnökök) és a főigazgató felelősek.
- A felzárkóztatások, korrepetálások célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. A korrepetálást a főigazgató által megbízott pedagógus tartja.
- A tanulmányi kirándulás és az erdei iskola az iskolai élet, a közösségek kialakításának és fejlődésének szerves, pótolhatatlan része. Ezért az iskola mindent megtesz a kirándulások és az erdei iskola igényes megszervezése és problémamentes lebonyolítása érdekében.

Iskolánk az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat kínálja:

a) napközis és tanulószobai foglalkozások: 1-8. évfolyamon a délutáni időszakban működik. Az 1-4. évfolyamon napközi, az 5-8. évfolyamon tanulószoba segítheti a diákokat:

- felkészít a következő tanítási nap óráira (differenciált segítségnyújtás),
- közösségi, nevelési feladatokat lát el,
- nevelési célzatú szabadidős tevékenységekkel fejleszti a tanulók készségeit, képességeit,
- fokozottabb ellenőrzést biztosít,
- segít a felzárkóztatásban, tehetséggondozásban.

b) tantárgyi korrepetálások: 5-8. osztályokban a gyenge eredményt elért tanulókkal felzárkóztató foglalkozás keretében nyújtunk segítséget:

- helyes módszerek megválasztása,
- konzultáció a szaktanárral a tanulási problémákról,
- egyéni fejlesztő, felzárkóztató tevékenységek.

c) sportfoglalkozások: (foci, röplabda, kézilabda, kosárlabda, úszás, atlétika)

d) szakkörök (tanulói igény szerint) pl.:

- színjátszó kör;
- néptánc;
- ökológiai ismeretek;

- bábszakkör;
- rajz szakkör;
- honismereti szakkör;
- iskolaújság szerkesztése

A szabadon választható szakköröket a tanév első hetében jelentkezési lap kitöltésével igényelhetik a tanulók. A jelentkezési lap leadása és a foglalkozás elindítása után az azokon való részvétel már kötelező.

3.12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

3.12.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészségnevelés célja, hogy a tanulók képesek legyenek objektíven felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok veszélyeit. El kell érni, hogy az egészségükért tegyenek valamit, alkalmazzák a megtanultakat.

Különösen hatékony akkor lehet az egészségnevelési program, ha ez a pedagógusok és a család együttes részvételével történik. Az egészségfejlesztésnek egy olyan folyamatnak kell lennie, amelynek során a teljesség igényével kell megjeleníteni az optimum felé való törekvést

Általános célok, értékek a környezeti és egészségnevelésben:

- Az egyetemes természetnek, mint létező értékeknek a tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az ember is, annak környezetével, kultúrájával együtt;
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés;
- A testi-lelki egészség megőrzése.

Hosszú távú pedagógiai célok:

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- a környezetetika hatékony fejlesztése,
- tolerancia kialakítása,
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése,
- az állampolgári –egyéb közösségi- felelősség felébresztése,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása,
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát,
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések,
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség,
- globális összefüggések megértése,
- létminőség választáshoz szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása,
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás,
- a családi életre nevelés fejlesztése,
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése.

Konkrét célok, feladatok

- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken,
- a kommunikáció fejlesztése a szülőkkel és az iskola környezetében élőkkel,
- az alapvető egészségvédelmi ismeretek megismertetése,

- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőinek megismertetése,
- mindennapi testedzés,
- alapfokú úszásoktatás,
- a közlekedési biztonság növelése (közlekedési ismeretek kiemelt tanítása),
- az iskolai balesetvédelmi szabályok fokozott betartása,
- a zaj- és légszennyezés csökkentése érdekében fák, cserjék ültetése az iskola mellett,
- a növények gondozása, pótlása az iskola udvarán,
- parlagfű- irtás az iskolához tartozó területeken,
- az iskolai játszótér felszereléseinek bővítése,
- szelektív hulladékgyűjtés,
- takarékos energia-felhasználás (gázkazánok szabályozása, nyílászárók javítása,
- a vízfogyasztás csökkentése (csapok karbantartása, WC tartályok cseréje víztakarékosra)
- környezetbarát tisztítószer alkalmazása,
- a tantermek dekorációja, élősarok kialakítása, növények gondozása,
- gyakori szellőztetés a tantermekben,
- az iskolai könyvtár és médiatár fejlesztése egészségneveléshez kapcsolódó kiadványokkal
- a tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése (szemléltetőanyagok stb.)
- a tanulók esztétikai érzékének fejlesztése.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében,
- a tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - az egészséges táplálkozás, helyes étrend és étkezési rend,
 - alkohol- és kábítószer fogyasztás élettani ártalmai,
 - a dohányzás okozta betegségek,
 - a környezet védelme,
 - a családi és közösségi kapcsolatok, életmód, szokások,
 - balesetek megelőzése,
 - az aktív életmód, a sport szerepe egészségünk védelmében,
 - a személyes higiénia,
 - főbb biológiai és testi változások, a szexuális fejlődés,
- a mindennapos testnevelés biztosítása (testnevelés órák, tömegsport foglalkozások)
- testnevelés órákon tartásjavító gyakorlatsorok végzése, gyógytestnevelés,
- az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök, túrák) szervezése,
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, iskolafogász, védőnő) segítségének igénybe vétele:
 - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez és lebonyolításához,
 - félévente egy alkalommal az 5-8. évfolyamon egy-egy osztályfőnöki foglalkozás megtartásában.

3.12.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

Az ember környezetéhez hozzá tartozik mind a természetes, mind az épített és a társadalmi környezet. Ezért a környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönös voltát, helyét és szerepét e környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa a környezet megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget.

A környezetben minden mindennel összefügg, ezért szerencsés, hogy a környezeti nevelés rendszer-szemléletű, holisztikus látásmódú, lehetővé teszi az egésztől a részek felé való megismerést, több tudományterület összekapcsolását. A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, nemcsak az iskolában folyik, hanem az élet más színterein is (család, óvoda, más intézményes és intézményen kívüli terület).

A környezeti problémák igazából soha nem helyi jellegűek, mindig tágabb környezetre hatnak, mégis érzelmileg fontos, hogy a környezeti nevelés helyi problémákra, a helyi természeti-társadalmi jellemzők megismerésére támaszkodjon, miközben meglátatja ezek globális összefüggéseit. Az aktuális problémák szemléletformáló hatásán keresztül eljut a gyermekekben a jövő iránti erkölcsi felelősség kialakításáig. Cél olyan emberek nevelése, akik a természetes és a társadalmi környezet szépségeire nyitottak, ezeket tudják értékelni, majd a természettel harmonikusan tudnak együtt élni, életvitelüket harmonikusan tudják vezetni, ezért a nevelésnek a valóságos életben kell gyökereznie.

A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az együttműködésre nevelés, az egymásra odafigyelés, az egymás iránti szeretet kialakítása, a társadalomba való beilleszkedés képességének kifejlesztése.

A jövő problémái sok esetben még előreláthatatlanok, ezért fontos feladata a környezeti nevelésnek a kreativitás, az önálló ismeretszerzés és kritikus, problémamegoldó gondolkodás képességének kialakítása, fejlesztése.

Konkrét célok és feladatok

- A gyermekekben hajlandóságot ébreszteni az aktív részvételre, kialakítani a tenni akarást a problémák megoldására, kifejleszteni az eredményes konfliktuskezelés cselekvő képességét, aktivitást és jó együttműködést.
- Érzékennyé tenni a gyerekeket a harmonikus környezet szépségének befogadására, élvezetére.
- Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a környezettudatos életvitel kialakítását, lehetővé tenni a természet teljességének, osztatlan egységének megérzését, az ehhez kötődő pozitív emóciók megélését, a környezetérzékenység javulását.
- Megvalósítani a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élmény-helyzetek biztosítását.
- Lehetővé tenni a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének, látásmódjának kialakítását.
- Felkészíteni a gyerekeket, hogy ha lehetőségük van választani, dönteni akkor a környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben. Kialakítani a gyerekekben a károsodásokat megelőző gondolkodás, megismertetni a gyerekekkel a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit.
- Kis létszámú osztályok fenntartása, ahol a pedagógusok jobban oda tudnak figyelni a gyerekek előrehaladására, problémáira. A kis létszám lehetővé teszi, hogy felfedezzük a gyerekek bizonyos irányú tehetségét, és módunkban áll érdeklődési körüknek megfelelően terelgetni őket azon az úton, melyen tehetségüket kibontakoztathatják. A kis közösségi létszám lehetővé teszi a könnyebb együttműködést, a szereteten alapuló nevelés szolgálatát.

- A környezeti nevelés beépítése a természettudományokon kívüli tantárgyakba (technika-életvitel, történelem, társadalomismeret-etika, művészeti tárgyak), ez lehetővé teszi, hogy az összetett és bonyolult környezeti jelenségeket, folyamatokat könnyebben megértsük több tudomány eredményeinek felhasználásával, a sokoldalú megközelítéssel.
- A valóságos természeti és humán környezet megtapasztalását biztosító programok: erdei iskola, témahét, jeles napok megünneplése, terepi foglalkozások a természetismeret, a földünk és környezetünk, valamint az Ökológiai ismeretek tantárgy keretében (ez iskolánkban egy speciális tantárgy).
- Konkrét természetvédelmi és környezetvédelmi oktatás a felsőbb évfolyamokon a természetismeret tantárgy
- Ökológiai szemlélet tükröződése a természetes életközösségek sokféleségének megfigyelésével, a környezetben bekövetkező változások nyomon követésével, az élőhelyek megóvásával, megfelelő irányítással történő természetvédelmi tevékenységgel.

3.13. Projektoktatás

A korábban jól bevált, az iskola hagyományrendszerébe beépült tevékenységi formák alapján a pedagógiai program végrehajtása során sajátos pedagógiai módszereket is alkalmazunk. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül. Éves munkatervünkben rögzítjük a projektnapok témáit és időpontját. Pl.:

- takarítás világnapja
- dohányzásellenes nap
- adventi készülődés
- a Föld napja
- Madarak és Fák Napja,
- egészségnap
- a Víz világnapja
- diákhét
- Fatimai Boldogasszony Napja
- a Nemzeti Összetartozás napja

3.14. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskola induló évfolyamára való belépés feltételei

- A közoktatási intézmény tanulói közé felvétel, vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik.
- A felvételtől és az átvételtől az iskola főigazgatója dönt.
- A tanköteles tanulókat az első évfolyamra beíratás útján vesszük fel, a beiratkozás időpontját a főigazgató állapítja meg meghatározott jogszabály alapján.
- Az iskola a beiskolázási körzetéből minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz. Az iskola beiskolázási körzete: Alsószentiván község közigazgatási területe.
- Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse. Legkésőbb az azt követő évben válik tankötelessé. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a kormányhivatal a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

- Az első osztályba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
 - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát
 - a szülő személyi igazolványát, lakcímkártyáját,
 - taj-kártyát
 - a gyermek felvételét javasoló, a nevelési tanácsadó által kiállított szakvéleményt vagy a szakértői bizottság szakvéleményét
 - valamint az állami támogatások (étkezés) igénybe vételéhez szükséges igazolásokat.
- A 2 - 8. osztályokba történő felvételkor be kell mutatni:
 - a tanuló születési anyakönyvi kivonatát
 - a szülő személyi igazolványát, lakcímkártyáját,
 - taj-kártyát
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványát
 - az előző iskola által kiállított átjelentkezési lapot
 - a nevelési tanácsadó által kiállított szakvéleményt vagy a szakértői bizottság szakvéleményét
 - valamint az állami támogatások (étkezés) igénybe vételéhez szükséges igazolásokat.
- A 2 - 8. évfolyamokra jelentkező tanulóknak - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított - szintfelmérő vizsgát kell tenni azokból a tantárgyakból, amelyeket az előző iskolájában nem tanult. Amennyiben a tanuló valamelyik tantárgyból a szintfelmérő vizsgán nem felel meg azt két hónapon belül megismételheti. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsga teljesítménye újból nem megfelelő, az adott tantárgyból felzárkóztató foglalkozáson (korrepetáláson) köteles részt venni.
- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó gyermekek, tanulók felvételéről az iskola főigazgatója dönt a szülő kérelme alapján.
- A főigazgató a döntését az alábbi szempontok mérlegelése után hozza meg:
 - az adott évfolyamra járó tanulók létszáma
 - a jelentkező tanuló magatartás és szorgalom érdemjegyei
 - a szülői kérelem indokai
- A főigazgató az előző pont alapján történő döntéséről a szülőt 7 munkanapon belül írásban értesíti. Elutasító döntés esetén felhívja a szülő figyelmét, hogy jelentkezzen a lakóhelye szerinti illetékes iskolában.

Kilépés, tanulói jogviszony megszűnése, megszüntetése

A közoktatási intézményben a köznevelési törvény értelmében megszűnik a tanulói jogviszony, ha

- a tanulót egy másik iskola átvette az átvétel alapján;
- az utolsó évfolyam (8.) elvégzéséről szóló bizonyítvány kiadásának napján;
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja tovább folytatni.

Záró rendelkezések

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az intézmény 2025. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e módosított pedagógiai program alapján.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására a következők tehetnek javaslatot:

- az intézmény fenntartója
- az intézmény/intézményegység vezetője
- a tantestület bármely tagja
- a szülői szervezet tehet javaslatot.

A pedagógiai program módosítását a tantestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követően szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását.

Törvények és rendelkezések változása esetén a hatályba lépést követő 30 napon belül kell elvégezni a korrekciót.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy teljes példánya a következő személyeknél és intézményeknél tekinthető meg:

- az intézmény fenntartójánál,
- az intézmény főigazgatójánál,
- az intézményegység vezetőjénél,
- az intézmény irattárában,
- az óvodai nevelői / iskolai tanári szobában kihelyezve,
- valamint elektronikus formában az intézmény honlapján.

4. A Pedagógiai Program jóváhagyása és elfogadása

A Pedagógiai Programot készítette:

Kis Attila
főigazgató

A fenti formában rögzített Pedagógiai Programot az alább felsorolt partnerek megvitatták és elfogadták:

A Pedagógiai Programot az **iskolai Diákönkormányzat** 2025. augusztus 21. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kocsis Kata
DÖK segítő tanár

Bacsó Fanni
diákönkormányzat képviselője

A Pedagógiai Programot az **óvoda nevelőtestülete** 2025. augusztus 21. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Hajósné Morvai Eszter
nevelőtestület tagja

Tuzsárdé Gábor Kata
nevelőtestület tagja

A Pedagógiai Programot az **iskola nevelőtestülete** 2025. augusztus 21. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kocsisné M. Mária
nevelőtestület tagja

B Z
nevelőtestület tagja

A Pedagógiai Program hatályba lép: 2025. szeptember 1-től.

Érvényes: visszavonásig

Szakértői vélemény

az alsószentiváni

Fatimai Boldogasszony Általános Iskola és

Óvoda

pedagógiai programjáról

Megbízó:

Egyházmegyei Hivatal

Székesfehérvár

Készítette:

Kovács Béla Emil

köznevelési-tanügyigazgatási

szakértő

OH ig. száma: SZ 035945

1. A szakértői vélemény jogszabályi alapjai

1. 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
2. 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
3. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
4. 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
5. 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
6. 363/2012.(XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
7. 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
8. 5/2020. (I. 31.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
9. 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
10. 401/2023. (VIII.30.) Korm. Rend. a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
11. 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus továbbképzés rendszeréről
12. 77/2025. (IV. 15.) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

2. Megállapítások

1. A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1) alapján:
A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.
2. A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 83. § (2) g) alapján:
A fenntartó jóváhagyja a köznevelési intézmény SZMSZ-ét, pedagógiai programját, éves munkatervét, pedagógus-továbbképzési intézményi programját, tantárgyfelosztását.

3. A szakértői vélemény kialakításának módszere

A vélemény elkészítésének módja a pedagógiai program, valamint a fentebb hivatkozott jogszabályok összevetése, a jogszabályok alapján végzett dokumentumvizsgálat volt.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 6. és 7. § tételesen meghatározza az intézmény pedagógiai programjában szabályozandó feladatokat.

4. Az alsószentiváni Fatimai Boldogasszony Általános Iskola és Óvoda pedagógiai programjában a jogszabályban megfogalmazottak a következő módon teljesülnek:

Az óvoda nevelési programja:

Ssz.	Szabályozandó terület megnevezése a 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján	Szabályozás jogszerű	Szabályozás nem jogszerű	Észrevétel, javaslat
1.	az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	X		
2.	nevelési feladatok, tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítést, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez	X		

3.	a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	X		
4.	a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	X		
5.	a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái	X		
6.	nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvoda esetén a nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve alapján a nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatok			nem releváns
7.	az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	X		
8.	a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	X		
9.	a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	X		
10.	a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése esetén a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenység	X		

Az iskola nevelési programja:

Ssz.	Szabályozandó terület megnevezése a 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján	Szabályozás jogszerű	Szabályozás nem jogszerű	Észrevétel, javaslat
1.	az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	X		
2.	személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	X		
3.	az alapfokú művészeti iskola kivételével a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	X		

4.	közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	x		
5.	a pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	x		
6.	a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	x		
7.	a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	x		
8.	a tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli vizsga követelményei	x		
9.	az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje	x		

Az iskola helyi tanterve:

Ssz.	Szabályozandó terület megnevezése a 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján	Szabályozás jogszerű	Szabályozás nem jogszerű	Észrevétel, javaslat
1.	a választott kerettanterv megnevezése, ideértve bármely, a miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését	x		
2.	a választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám	x		

3.	a Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	X		
4.	a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	X		
5.	a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban, vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	X		
6.	a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	X		
7.	a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag			nem releváns
8.	az alapfokú művészeti iskola kivételével az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	X		
9.	a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	X		
10.	a tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	X		
11.	a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	X		
12.	amennyiben az általános iskola egész napos iskolaként működik, a miniszter által kiadott, vagy saját maga által kidolgozott és az Nkt.-ben meghatározottak szerint jóváhagyott nevelési-oktatási program			nem releváns
13.	az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai, szükség esetén különbséget vizsgálva, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel	X		

14.	az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témnapok, témahetek, projektoktatás	X		
15.	az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	X		
16.	az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	X		
17.	a tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	X		
18.	a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program	X		

5. Összegzés

A táblázatban részletezettek alapján megállapítottam, hogy az alsószentiváni Fatimai Boldogasszony Általános Iskola és Óvoda pedagógiai programja megfelel az ide vonatkozó jogszabályoknak. Nem tartalmaz többletkötelezettséget a Fenntartóra. A Fenntartó számára javaslom a jóváhagyását.

Kovács Béla Emil

köznevelési-tanügyigazgatási
szakértő

OH ig. száma: SZ 035945

Sárkeresztes, 2025. augusztus 30.

Székesfehérvár, 2025. szeptember 01.
Iktatószám: 143-2/2025.

Kiss Attila úrnak
főigazgató

Fatimai Boldogasszony Általános Iskola és Óvoda

ALSÓSZENTIVÁN,
Béke u. 112.
7012

Tárgy: *Pedagógiai program jóváhagyása*

Tisztelt Főigazgató Úr!

A Székesfehérvári Egyházmegye – fenntartó, megismerte az **alsószentiváni Fatimai Boldogasszony Általános Iskola és Óvoda** által benyújtott **Pedagógiai Programot**.

A nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXCV. törvény 83. § (2) bekezdés g) pontjában** foglaltak szerint, az **alsószentiváni Fatimai Boldogasszony Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját** jóváhagyom.

Spányi Antal
megyéspüspök